

1997-2013

**VOJENSKÉ VYZNAMENANIA
A VOJENSKÉ ODZNAKY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Peter Zelizňák

Túto prácu venujem na znak úcty a vďaky za starostlivosť, s ktorou ma vychovali a za lásku, s ktorou ma viedli k spoznávaniu môjho rodného Podduklianskeho kraja, starému otcovi Lukáčovi, starej mame Márii, rodenej Jadlovskej, otcovi Vasil'ovi a mame Anne, rodenej Rozumovej.

2013

**VOJENSKÉ VYZNAMENANIA
A INÉ VOJENSKÉ ODZNAKY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Peter Zelizňák

Sociálne odkazaní občania Slovenska

Peter Zelizňák

**Vojenské vyznamenania
a iné vojenské odznaky
Slovenskej republiky**

© **Peter Zelizňák, Liptovský Mikuláš 2013**

Všetky práva vyhradené. Nijaká časť tejto publikácie sa nesme reprodukovat', ukladať do informačných systémov (elektronicky, fotografickou reprodukciou a pod.) bez predchádzajúceho písomného súhlasu majiteľov práv.

Recenzovali:

prof. PhDr. Jozef Novák, DrSc.

prof. PhDr. Leon Sokolovský, CSc.

PhDr. Igor Graus, PhD.

Fotografie: archív autora

Prebal: Mgr. art. Pavol Daniž

Kresby na prebale: Katarína Szabová, akad. mal.

Zodpovedný redaktor a grafická úprava: autor

Jazyková korektúra: Ing. Gabriela Sotoniaková

Illustrations © Peter Zelizňák

Vydal: Sociálne odkazaní občania Slovenska

Prvé vydanie

Rok vydania 2013

Tlač: Tlačiareň svidnícka, s. r. o.

ISBN

OBSAH

Vojenské vyznamenania	9
ŠTÁTNE VYZNAMENANIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY	13
Rad Bieleho dvojkríža	14
Rad Andreja Hlinku	16
Rad Ľudovíta Štúra	18
Kríž Milana Rastislava Štefánika	20
Pribinov kríž	22
REZORTNÉ VYZNAMENANIA MINISTERSTVA OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY	25
Vojenská medaila Za statočnosť	28
Vojenská medaila Za vernosť Ozbrojeným silám Slovenskej republiky	30
Vojenská medaila Za službu v mierových misiách Armády Slovenskej republiky	32
Vojenská medaila Za službu v mierových pozorovateľských misiách	34
Vojenská medaila Za humanitárnu pomoc	36
Vojenská medaila Pamätná medaila Za účasť vo vojenskej operácii	38
Vojenská medaila Pamätná medaila ministra obrany Slovenskej republiky	40
Vojenská medaila Pamätná medaila náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky	42
Vojenská medaila Vojenského obranného spravodajstva	44
Vojenská medaila Vojenskej spravodajskej služby	46
Pamätná medaila generála Štefana Jurecha Vojenskej spravodajskej služby	48
Vojenská medaila Vojenskej kancelárie prezidenta Slovenskej republiky	50
Vojenská medaila Vojenskej polície	52
VOJENSKÉ ODZNAKY	
Čestný odznak Ozbrojených síl Slovenskej republiky	54
Odznak náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky	56
Odznak vojnový veterán	58
PAMÄTNÉ MEDAILY	61
Pamätná medaila k 50. výročiu SNP	62
Pamätná medaila k 50. výročiu oslobodenia Slovenska a konca 2. svetovej vojny	62
Pamätná medaila ministra obrany Slovenskej republiky k 60. výročiu skončenia 2. svetovej vojny	64
Pamätná medaila za účasť v boji proti fašizmu a za oslobodenie vlasti	66
Pamätná medaila k 15. výročiu vzniku Ozbrojených síl Slovenskej republiky 1993 – 2008	68
Pamätná medaila k 20. výročiu vzniku Ozbrojených síl Slovenskej republiky 1993 – 2013	70
VYZNAMENANIA UDEĽOVANÉ VO VOJENSKÝCH ŠKOLÁCH	

Medaila Za rozvoj Vojenskej akadémie v Liptovskom Mikuláši	72
Medaila Za rozvoj Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika	74
Vyznamenanie Za rozvoj Vojenskej leteckej akadémie v Košiciach	76
MEDAILY ZRIADENÉ SPOLOČENSKÝMI ORGANIZÁCIAMI S TEMATIKOU REZORTU OBRANY	79
Vyznamenanie Zväzu vojakov Slovenskej republiky	80
Pamätná medaila generála Jána Goliana	82
Záslužný kríž generála Rudolfa Viesta	84
Bronzová medaila Záslužného kríža generála Rudolfa Viesta	86
Medaila slovenský dobrovoľnícky zbor	88
Medaila Jána Francisciho	90
VOJENSKÉ MEDAILY	93
Medaila Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky	94
Medaila Ministerstva obrany Slovenskej republiky	94
Vojenská medaila Armáda Slovenskej republiky generálny štáb	96
Medaila štábu pozemného vojska Armády Slovenskej republiky	96
Medaila štábu personálneho manažmentu Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky	98
Medaila ministra obrany pre príslušníkov mierových misíí OSN	98
ŽELEZNIČNÉ VOJSKO	
Medaila logistika železničného vojska	100
Medaila železničné vojsko	100
ODZNAKY ŠPECIALISTOV OZBROJENÝCH SÍL	103
Odznak letec – kozmonaut Slovenskej republiky	104
Odznak triednosti pilota Vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky	104
Odznak lietajúceho letovoda Vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky	106
Odznak nelietajúceho letovoda Vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky	106
Odznak technika letectva Vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky	108
Odznak technika protivzdušnej obrany Vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky	110
Odznak triednosti padákového odborníka Vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky	112
Odznak triednosti výsadkára Ozbrojených síl Slovenskej republiky	114
Odznak odborný pyrotechnik Armády SR	116
Odznak pomocný pyrotechnik Armády SR	116
Odznak odborný pyrotechnik	116
Odznak pomocný pyrotechnik	116

Odznak vycvičenosti	118
Odznak pre zdravotnícky personál	120
ABSOLVENTSKÉ ODZNAKY	123
Odznak absolventa vyššieho akademického kurzu generálneho štábu	124
Odznak absolventa vysokej vojenskej školy	124
Odznak pre absolventa kurzu ISOC	124
Odznak vojenského obranného spravodajstva	126
ČIAPKOVÉ ODZNAKY PRÍSLUŠNÍKOV OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY A INÉ ODZNAKY	129
Čiapkové odznaky príslušníkov Ozbrojených síl Slovenskej republiky	130
Čiapkový odznak pre vojakov Vojenskej kancelárie prezidenta Slovenskej republiky	132
Čiapkový odznak pre vojakov Čestnej stráže prezidenta Slovenskej republiky	132
Odznak Vojenskej kancelárie prezidenta Slovenskej republiky	134
Odznak vojenského policajta	134
VOJENSKÉ CEREMONIÁLNE ARTEFAKTY	137
Vojenské ceremoniálne artefakty Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky	138
Insígnie rektora Vojenskej akadémie v Liptovskom Mikuláši	140
Insígnie rektora Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika	142
Záver	144
Summary	146
Abschluss	148
Заключение	150
Conclusion	152
Conclusión	154
Literatúra	156
Smernice č. 74/2010 ministerstva obrany Slovenskej republiky	158
Vzor lícnej strany bojovej zástavy	170
K základným otázkam slovenskej faleristickej terminológie	172

Errata

K publikácii **Vojenské vyznamenania Ozbrojených síl Slovenskej republiky 2013**

	riadok	vytlačené	Má byť
str.			
30	1	Vojenská medaila Za vernosť	Vojenský kríž Za vernosť
31	1	Vojenská medaila Za vernosť	Vojenský kríž Za vernosť
38	1	Medaila Za účasť vo vojenskej	Vojenský kríž Pamätný kríž za účasť vo vojenskej operácii
39	1	Medaila Za účasť vo vojenskej	Vojenský kríž Pamätný kríž za účasť vo vojenskej operácii
42	1	Pamätná medaila NGŠ OSSR	Vojenský kríž Pamätný kríž NGŠ OS SR
43	1	Pamätná medaila NGŠ OSSR	Vojenský kríž Pamätný kríž NGŠ OS SR
č. 78 Výnos MO SR zo 4. 12. 2015 č. ÚLP-14-35/2015-OdL o stupňoch vojenských vyznamenaní, podmienkach a ich udeľovania a vyobrazení ich záväznej výtvarnej podoby			
58	1	Odznak vojnový veterán	Pamätný kríž vojnového veterána
59	1	Odznak vojnový veterán	Pamätný kríž vojnového veterána

Č. 72 30. októbra 2017

**Služobný predpis hlavného služobného úradu č. 69/2017 o zriadení
vojenského vyznamenania Pamätný kríž vojnového veterána**

VOJENSKÉ VYZNAMENANIA

Morálne oceňovanie účastníkov vojenských výprav a ich heroických skutkov poznáme už zo staroveku. V dochovaných písomných prameňoch najstarších civilizácií vzniknutých pri riekach Eufrat a Tigris, na území dnešného Iraku, sú zaregistrované prvé informácie o odmeňovaní.

Napríklad v starovekom Egypte oceňovali udatných vojakov náramkami z drahých kovov. V antickom Grécku boli vojaci dekorovaní kovovými medailónmi, ktorými si získavali pozornosť ostatnej spoločnosti. V starovekom Ríme si príslušníci légii vyznamenaniami za vojenské zásluhy vydobyli dôstojnosť, rešpekt a v spoločnosti ich nosili zavesené na krku.

V stredoveku udeľovali hrdinom vojenských ťažení spravidla šľachtické tituly a úrady. Vojenské zásluhy v Kyjevskej Rusi boli oceňované hrivnami z drahých kovov. Na začiatku novovekého Ruska úspešné vojenské výpravy panovník poctil pozvaním a vyznamenaním boli všetci vojaci zúčastnení na expedícii. Neskôr túto úlohu prevzali zlaté mince.

Jednými z prvých radov v novoveku boli ruský Rad svätého Ondreja (1698, zavedený Petrom Veľkým), pruský Rad Čierneho orla (1701) a poľský Rad Bieleho orla (1713). Po týchto radoch sa začali za občianske alebo vojenské zásluhy udeľovať záslužné rady. Napríklad Záslužný rad svätého Ľudovíta (1693) založil francúzsky kráľ Ľudovít XIV. Obdobné rady postupne zavádzali aj iní monarchovia.

Po skončení francúzskej revolúcie bol založený Rad Čestnej légie (1802), ktorý predurčil novú etapu v udeľovaní vyznamenaní. Uvedením radu do života francúzskej spoločnosti vznikol trend, ktorý nasledovali aj ďalšie európske štáty a začali zakladať skupiny vyznamenaní. Povediac dnešnými slovami išlo o celý systém štátnych vyznamenaní.

V habsburskej monarchii, do ktorej sme v rámci Uhorska patrili, bol udeľovaný burgundský Rad Zlatého rúna (1429; 1700), ktorým sa oceňovali výlučne príslušníci aristokracie. Panovníčka Mária Terézia založila vojenský Rad Márie Terézie (1757). Najvyšším uhorským vyznamenaním na oceňovanie občianskych zásluh bol Rad Svätého Štefana (1764), ktorého nositeľom bola aj armádna generalita. Ďalšie rady, teda Rad Leopolda (1808), Rad Železnej koruny (1816) a Rad Františka Jozefa (1849), už mali skupiny za občianske a vojenské zásluhy. V habsburskej monarchii tiež existovali vyznamenanania, ktoré boli obyčajne udeľované len za vojenské zásluhy.

Po skončení prvej svetovej vojny a rozpade Rakúsko-Uhorska zrušili politickí reprezentanti Česko-Slovenskej republiky zákonom Revolučného Národného zhromaždenia č. 61/1918 Zb., šľachtictvo a všetky predtým udeľované rady a tituly. Súčasne s tým sa však už pracovalo na vytvorení nových zásad i nových vyznamenaní, ktorými by boli ocenení všetci tí,

ktorí sa na vojnovom i diplomatickom poli zaslúžili o vznik slobodného Česko-Slovenska.

Ako prvé česko-slovenské vyznamenanie bol 7. novembra 1918 zriadený Československý vojnový kríž, ktorý bol udeľovaný za statočnosť v bojoch za slobodu Česko-Slovenska. V tomto roku bola zavedená aj Revolučná medaila (1. decembra 1918). Súčasne sa zaviedlo i vyznamenanie, ktoré nieslo meno a stopy tvorivých rúk Milana Rastislava Štefánika (inak nazývané aj Rad Sokola) a neskôr bolo zrušené. Vyznamenanie Dobrovoľnícky kríž z rokov 1918 – 1919 bol zriadený dodatočne o dvadsať rokov (1938) a udeľoval sa príslušníkom česko-slovenského odboja.

V zákone Národného zhromaždenia č. 243 Zb. bolo 10. apríla 1920 obnovené vyznamenanie na pamäť bojov za slobodu a vyznamenanie za zásluhy o vznik a rozvoj Česko-Slovenskej republiky. Zákon akceptoval aj zahraničné vyznamenania, a to od vlád spojeneckých krajín, udeľované príslušníkom československého vojska. Mierová Parížska konferencia konštituovala na svojom rokovaní 24. januára 1919 spoločné vyznamenanie víťazných mocností. Išlo o spojeneckú Medailu Víťazstvo, ktorú do zákona zaviedli aj česko-slovenskí zákonodarcia.

V roku 1922 bol zriadený jeden z najkrajších európskych radov, Československý Rad Bieleho leva. Ide o najvyššie Česko-Slovenské vojenské vyznamenanie. Koncom tridsiatych rokov vznikajú aj neštátne pamätne vyznamenania rôznych organizácií. Vojenské zväzy a veliteľstvá útvarov s čestnými a historickými názvami zriaďujú vyznamenania na rozvíjanie odkazu tradícií česko-slovenského odboja z 1. svetovej vojny.

Po mníchovskom diktáte a rozpade Česko-Slovenska vzniká 14. marca 1939 vojnová Slovenská republika. V roku 1940 bol založený Slovenský vojenný víťazný kríž. Toto vojenské vyznamenanie bolo v roku 1942 premenované na Vojenný víťazný kríž. Štátne vyznamenanie Rad Slovenského kríža (1940) je od roku 1942 rozšírené o vojenskú skupinu. Medzi rýdzo vojenské vyznamenania patrí napríklad Vyznamenanie Za hrdinstvo, Záslužný kríž obrany štátu, Občiansky záslušný kríž alebo Pamätná medaila. Vojakom boli vo vojnovom čase udeľované symbolické náhradky vyznamenaní, ktoré už jestvovali v predchádzajúcich štátnych útvaroch. Medzi tieto vyznamenania zaraďujeme Pamätný kríž, Kríž svetovej vojny a Kríž odboja. V tomto období bola zriadená medaila Slovenského kríža, ktorá bola udeľovaná aj vojakom. Autorom týchto vyznamenaní bol akademický sochár Fraňo Štefunko.

Najvyšším slovenským štátnym vyznamenaním vojnovéj republiky bol Rad Kniežaťa Pribinu založený v roku 1940. Autor radu, akademický sochár Ladislav Majerský, doplnil v roku 1942 v súlade so zákonom insígnie radu o meče. Po tejto úprave mohol byť rad udeľovaný aj vojenským osobám.

Pozoruhodnosťou týchto vyznamenaní je, že po výtvarnej stránke sú spracované veľmi jednoducho, sugestívne a profesionálne.

Česko-Slovenská exilová vláda, pôsobiaca v Londýne, konštituovala vládny nariadením 20. decembra 1940 „Československý vojnový kríž 1939“. Toto jednostupňové vyznamenanie bolo morálnym ocenením a uznaním jednotlivcov i vojenských útvarov, ktorí sa vyznamenali v boji proti fašizmu. V ten istý deň bola zriadená aj československá jednostupňová Medaila Za chrabrosť. Medaila bola udeľovaná účastníkom národnoslobodzovacieho boja, ktorí prejavili osobnú statočnosť a hrdinstvo v boji s fašizmom.

Ďalšiu Vojenskú medailu Za zásluhy, na uznanie protifašistického odboja, zaviedla exilová vláda až v roku 1943. V tomto roku vznikla aj Československá vojenská pamätná medaila. Medzi exilové vojenské vyznamenania zaraďujeme Československý vojnový Rad bieleho leva Za víťazstvo, ktorý bol uvedený do praxe nariadením vlády č. 7/1945 dňa 9. 2. 1945. Tento rad bol najvyšším vojenským vyznamenaním udeľovaným občanom, ktorí preukázali mimoriadne zásluhy o oslobodenie Česko-Slovenska. Mal hviezdu 1. a 2. stupňa, kríž, zlatú a striebornú medailu.

Slovenská národná rada po deklarovaní Slovenského národného povstania, 14. septembra 1944, zrušila zákonným nariadením č. 16 všetky vyznamenania a čestné odznaky, ktoré boli zriadené po 6. októbri 1938. Vydala zákaz ich používania a nemohli byť využívané ani vyznamenania štátov, ktoré boli po 6. októbri 1938 vo vojnovom alebo v nepriateľskom stave so spojeneckými mocnosťami. Predsedníctvo Slovenskej národnej rady udelilo výnimku na nosenie cudzích vyznamenaní. Odbojári sa mohli dekorovať len vyznamenaniami spojeneckých alebo spriatelých krajín.

Po oslobodení Česko-Slovenska, 23. augusta 1945, bol nariadením Slovenskej národnej rady č. 102/1945 (august 1945) zavedený Rad Slovenského národného povstania. Rad je vyznamenanie vojenského charakteru, jeho autorom je akademický sochár Jozef Kostka a do roku 1948 bol zapožičiavaný predsedníctvom Slovenskej národnej rady. Bol udeľovaný aktívnym účastníkom národného odboja a osobám, ktoré sa zásadným spôsobom zaslúžili o odboj proti nacistickým okupantom v dobe Slovenského národného povstania a preukázali rozhodnosť a vynikajúce veliteľské schopnosti pri velení povstaleckým jednotkám.

V priebehu jestvovania Česko-Slovenskej republiky (1945-1948) vznikli vyznamenania vojenského charakteru, ktoré bezprostredne odzrkadľovali vojnové obdobie a úsilie politických predstaviteľov oceniť protifašistických bojovníkov.

Medzi tieto vyznamenania zaraďujeme Československý vojenský rad Za slobodu (1946, tri stupne), Československý veliteľský rad Jana Žižku z Trocnova (1946, tri stupne), Československú Jánošíkovu medailu (1946), Odznak Československého partizána (1946), Odznak Partizána pomocníka (1946), Pamätný odznak druhého národného odboja (1946), Zborovskú pamätnú medailu (1947), Bachmačskú pamätnú medailu (1948) a Sokolovskú pamätnú medailu (1948).

Po roku 1948 boli zriadené viaceré nové vojenské vyznamenania:

- Vyznamenanie Za statočnosť (1951),
- Zlatá hviezda hrdinu ČSR (1955),
- Rad Červenej zástavy (1955),
- Rad Červenej hviezdy (1955),
- Medaila Za zásluhy o obranu vlasti (1955),
- Medaila Za službu vlasti (1955).

V roku 1959 bola pri príležitosti 15. výročia karpatsko-duklianskej operácie založená Dukelská pamätná medaila.

Neskôr boli ustanovené ešte Medaily Za upevňovanie priateľstva v zbrani (1970, tri stupne), Medaila Za zásluhy o ochranu hraníc ČSSR (1976) a pamätné medaily k výročiam Slovenského národného povstania a oslobodenia Česko-Slovenska.

Po novembri 1989, 15. októbra 1990, boli zrušené socialistické česko-slovenské vyznamenania a z tohto dôvodu sa začala vytvárať nová hierarchia radov a vyznamenaní.

Zákon Federálneho zhromaždenia Česko-Slovenskej federatívnej republiky č. 404/1990 Zb. (čiasťka 69) schválil nové štátne vyznamenania s tromi radmi a dvomi medailami. Najvyššie vyznamenanie, Rad Bieleho leva, mal päť tried, občiansku a vojenskú skupinu. Prepožičiavaný bol aj za vojenské zásluhy a udeľovaný bol výhradne občanom iných štátov. Na oceňovanie osôb, ktoré sa zaslúžili o obranu a bezpečnosť ČSFR sa používal Rad Milana Rastislava Štefánika. Čiastočne vojenský charakter mala aj Medaila Za hrdinstvo a Medaila Za zásluhy. Vyznamenania ČSFR boli využívané do 31. decembra 1992.

ŠTÁTNE VYZNAMENANIA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Po 1. januári 1993, vznikom samostatnej Slovenskej republiky, bola vytvorená ucelená sústava štátnych vyznamenaní. Národná rada SR prijala zákon č. 37/1994 Z. z. o štátnych vyznamenaníach, ktorý s účinnosťou od 1. marca 1994 zrušil dovtedajšie vyznamenania Českej a Slovenskej federatívnej republiky a zriadil tri nové rady a dva kríže. Najvyššie slovenské štátne vyznamenania, Rad Bieleho dvojkríža a Rad Ľudovíta Štúra, majú dve rozdielne skupiny s odlišnými insígniami na morálne ocenenie občianskych a vojenských zásluh. Ako ďalšiu formu odmeny za zásluhy vojenského charakteru zriadil zákon Kríž Milana Rastislava Štefánika. Udeľuje sa osobám, ktoré sa s nasadením vlastného života zaslúžili o obranu Slovenskej republiky, o záchranu ľudského života alebo o záchranu značných materiálnych hodnôt. Sústavu štátnych vyznamenaní dopĺňajú vyznamenania zriadené jednotlivými rezortmi.

O tri roky neskôr, 13. mája 1997, bol vyššie spomínaný zákon pozmenený a doplnený zákonom č. 151/1997 Z. z. Národná rada Slovenskej republiky, 6. novembra 2008, zákonom č. 522 zrušila zákon č. 37/1994 o štátnych vyznamenaníach v znení zákona č. 151/1997 Z. z.

Slovenská republika oceňuje mimoriadne zásluhy o republiku, jej vznik, budovanie demokratickej spoločnosti, mimoriadne zásluhy alebo významné zásluhy o obranu a bezpečnosť Slovenskej republiky, mimoriadne výsledky alebo významné výsledky práce, hrdinské činy a iné výnimočné činy.

Podľa zákona bol na tieto účely zriadený:

- Rad Bieleho dvojkríža (tri triedy a dve skupiny: občianska a vojenská),
- Rad Andreja Hlinku (tri triedy),
- Rad Ľudovíta Štúra (tri triedy a dve skupiny: občianska a vojenská),
- Kríž Milana Rastislava Štefánika a
- Pribinov kríž.

Ako štátne vyznamenanie bola zákonom č. 522/2008 zriadená Medaila prezidenta Slovenskej republiky.

Zákomom je vymedzený spôsob podávania návrhov, opis štátnych vyznamenaní a spôsob ich udeľovania vrátane spôsobu ich nosenia. V § 21 zákona č. 522/2008 je vymedzené poradie nosenia štátnych vyznamenaní:

- Rad Andreja Hlinku,
- Rad Ľudovíta Štúra,
- česko-slovenské rady udelené alebo zapožičané do 25. februára 1948 a od 15. októbra 1990 v poradí v akom boli zapožičané,
- Rad Bieleho dvojkríža,
- zahraničné rady v poradí v akom boli udelené alebo zapožičané,
- Kríž Milana Rastislava Štefánika,
- Medaila prezidenta Slovenskej republiky a
- česko-slovenské štátne vyznamenania udelené alebo zapožičané do 25. februára 1948 a od 15. októbra 1990 v poradí v akom boli udelené alebo zapožičané.

Rad Bieleho dvojkříža vojenského druhu
1. triedy s radovou stuhou a krížom

radový kríž 2. a 3. triedy
s náhrdelníkovou stuhou
na závese vojenského druhu

radová hviezda 1. triedy

reverz kríža

radová hviezda 2. triedy

reverz hviezdy

záves
občianskeho druhu

1. triedy

2. triedy

3. triedy

RAD BIELEHO DVOJKRÍŽA

Rad Bieleho dvojkříža je udeľovaný občanom iných štátov, ktorí sa mimoriadnym spôsobom zaslúžili o všestranný rozvoj vzťahov medzi štátom, ktorého sú občanmi a Slovenskou republikou alebo za mimoriadne šírenie jej dobrého mena v zahraničí.

Insígnie radu občianskeho a vojenského druhu **I. triedy** tvoria: radový kríž, veľká radová stuha, radová hviezda, radová stužka a radová rozeta.

Radový kríž má priemer 65 mm. Striebornom olemovaný biely dvojkříž je položený na červenom štíte, ovenčený olivovými pozláteným vetvičkami. Spod štítu vybieha päť cípov polhviezdy, ktoré tvoria pozlátené plastické lúče. Na reverze kríža je štátny znak a ovenčený kolopis SLOVENSKÁ REPUBLIKA.

Kríž visí na pozlátenom závese o priemere 28 mm. Kríž občianskeho a vojenského druhu sa vzájomne líšia iba výtvarným stvárnením závesov. Pre všetky triedy sú rovnaké. Pozlátený záves kríža občianskeho druhu tvorí štylizovaná podložka s tromi plastickými lipovými lístkami.

Pre kríž vojenského druhu tvorí záves štylizovaná podložka, v strede s dvoma prekríženými mečmi a tromi plastickými lipovými lístkami.

Hodvábna, modro-červeno-modrá **veľká radová stuha** dlhá 180 cm a široká 90 mm sa nosí cez pravé plece k ľavému boku. Na ľavom boku kríženia koncov je pripevnená dvojité ozdobná mašľa.

Radová hviezda má priemer 100 mm. Osemcípu zlatistú hviezdu tvoria plastické lúče, z ktorých ten najväčší vytvára cíp hviezdy. Na averze je na červenom štíte striebrom olemovaný dvojkříž ovenčený olivovými vetvičkami. Po výtvarnej stránke je identický s radovým krížom.

Hodvábna, modro-červeno-modrá **radová stužka** dlhá 18 mm a široká 10 mm má v strede 10 mm miniatúru bieleho dvojkříža na červenom štíte olemovanom pozláteným olivovým vencom. Kruhová, hodvábna, modro-červeno-modrá **radová rozeta** s priemerom 15 mm má v strede 10 mm miniatúru bieleho dvojkříža na červenom štíte olemovanom pozláteným olivovým vencom.

Insígnie radu II. triedy tvoria: radový kríž s náhrdelníkovou stuhou, radová hviezda, radová stužka a radová rozeta.

Radový kríž má priemer 60 mm. Kríž je totožný s radovým krížom I. triedy. Kríž sa nosí na náhrdelníkovej modro-červeno-modrej hodvábnej stuhe dlhej 50 cm, širokej 38 mm.

Radová hviezda má priemer 80 mm a je totožná s radovou hviezdou I. triedy. Radová hviezda sa nosí na ľavej strane občianskeho odevu. **Radová stužka** a **radová rozeta** sú stvárnené rovnako ako radová stužka a radová rozeta I. triedy. Na miniatúre je strieborný olivový veniec.

Insígnie radu III. triedy tvoria: radový kríž s náhrdelníkovou stuhou, radová stužka a radová rozeta. **Radový kríž** má priemer 60 mm. Kríž je totožný s radovým krížom II. triedy. Kríž sa nosí na náhrdelníkovej stuhe, ktorá je rovnaká ako stuha II. triedy.

Radová stužka a **radová rozeta** sú stvárnené rovnako ako radová stužka a radová rozeta II. triedy. Na miniatúre je bronzový olivový veniec. Radová stužka sa nosí na ľavej strane vojenskej rovnošaty a to len vtedy, ak nahrádza nosenie iných radových insígnií. Radová rozeta sa nosí na ľavej strane občianskeho odevu, a to len vtedy, ak nahrádza nosenie iných radových insígnií; ak má občiansky odev chlopňu, nosí sa v gombíkovej dierke ľavej chlopne. Autorom vyznamenania je Miroslav Rónai.

Rad Andreja Hlinku 1. triedy
s radovou stuhou a krížom

radový kríž 2. a 3. triedy
s náhrdelníkovou stuhou

radová hviezda 1. triedy

radová hviezda 2. triedy

reverz kríža

1. triedy

reverz hviezdy

2. triedy

3. triedy

RAD ANDREJA HLINKU

Rad Andreja Hlinku sa udeľuje občanom Slovenskej republiky, ktorí sa mimoriadnym spôsobom zaslúžili o republiku.

Insígnie radu I. triedy tvorí: radový kríž, veľká radová stuha, radová hviezda, radová stužka a radová rozeta.

Radový kríž má priemer 65 mm a je na ploche lupeňov sklonenej pozlátenej ruže zhora prestrelenej šípom. (Je to kontúra erbu mesta Ružomberok.) Bielo-smaltované ramená kríža sú strieborne olemované. V strede kríža je položený pozlátený medailón s profilovým portrétom Andreja Hlinku. Na rube radového kríža je štátny znak Slovenskej republiky s kolopisom ZA ZÁSLUHY O VZNIK SLOVENSKEJ REPUBLIKY a s matričným číslom v dolnej časti. Kríž visí na pozlátenom závese v tvare listov ruže s rozmermi 30 x 15 mm.

Hodvábna, modro-bielo-modrá veľká **radová stuha** je dlhá 180 cm, široká 90 mm a nosí sa cez pravé plece k ľavému boku. V mieste, kde sa jej konce križujú je pripevnená dvojžitá ozdobná mašľa.

Radová desaťcípá hviezda je tvorená perleťovými lúčmi a priemer má 90 mm. Uprostred hviezdy je položená kontúra erbu mesta Ružomberok, ktorá je čo do veľkosti a štruktúry identická s radovým krížom. Na reverze hviezdy je štátny znak s kolopisom ZA ZÁSLUHY O VZNIK SLOVENSKEJ REPUBLIKY a matričné číslo.

Hodvábna, modro-bielo-modrá **radová stužka** je dlhá 18 mm a široká 10 mm, v strede so strieborným pozláteným profilovým medailónom Andreja Hlinku.

Kruhová, hodvábna, modro-bielo-modrá **radová rozeta** s priemerom 15 mm má v strede strieborný pozlátený profilový medailón Andreja Hlinku.

Insígnie radu II. triedy tvorí: radový kríž s náhrdelníkovou stuhou, radová hviezda, radová stužka a radová rozeta.

Radový strieborný kríž má priemer 60 mm a je stvárnený rovnako ako radový kríž radu I. triedy, ale len s jedným radom pozlátených lupienkov ruže. Náhrdelníková stuha je hodvábna, modro-bielo-modrá, dlhá 50 cm a široká 38 mm.

Radová strieborná hviezda má priemer 85 mm a je rovnako výtvarne stvárnená ako radová strieborná hviezda radu I. triedy.

Hodvábna, modro-bielo-modrá **radová stužka** je dlhá 18 mm, široká 10 mm, v strede so strieborným profilovým medailónom Andreja Hlinku. Kruhová, hodvábna, modro-bielo-modrá **radová rozeta** s priemerom 15 mm má v strede strieborný profilový medailón Andreja Hlinku.

Insígnie radu III. triedy tvorí: radový kríž s náhrdelníkovou stuhou, radová stužka a radová rozeta.

Radový kríž má priemer 60 mm a výtvarne je stvárnený rovnako ako radový kríž radu II. triedy. Kríž je umiestnený na strieborných lupienkoch ruže. Radový kríž je zavesený na náhrdelníkovej stuhe, ktorá je rovnaká ako náhrdelníková stuha radu II. triedy.

Radová stužka je hodvábna, modro-bielo-modrá, dlhá 18 mm a široká 10 mm. Radová stužka má v strede miniatúru závesu radového strieborného kríža v tvare listu ruže s rozmermi 20 x 14 mm. **Radová rozeta** má tvar kruhu s priemerom 15 mm, je hodvábna, modro-bielo-modrej farby. V jej strede je miniatúra závesu radového strieborného kríža v tvare listu ruže s rozmermi 20 x 14 mm.

Radová stužka sa nosí na ľavej strane vojenskej rovnošaty alebo inej rovnošaty, a to len vtedy, ak nahrádza nosenie iných radových insígnií. Radová rozeta sa nosí na ľavej strane občianskeho odevu, a to len vtedy, ak nahrádza nosenie iných radových insígnií; ak má občiansky odev chlopňu, nosí sa v gombíkovej dierke ľavej chlopne. Autormi vyznamenania sú Ladislav Čisárik a Marián Polonský.

Rad Ľudovíta Štúra vojenského druhu
1. triedy s radovou stuhou a krížom

radový kríž 2. a 3. triedy
s náhrdelníkovou stuhou
na závese vojenského druhu

radová hviezda 1. triedy

radová hviezda 2. triedy

záves
občianskeho druhu

reverz hviezdy

reverz kríža

1. triedy

2. triedy

3. triedy

RAD ĽUDOVÍTA ŠTÚRA

Rad Ľudovíta Štúra vojenského druhu sa udeľuje aj vojenským útvarom a vojenským zväzkom, ktoré majú bojovú zástavu.

Insígnie občianskeho druhu a vojenského druhu **radu I. triedy** tvorí: radový kríž, veľká radová stuha, radová hviezda, radová stužka a radová rozeta.

Radový strieborný pozlátený **kríž** s rozšírenými ramenami má priemer 65 mm. Ramená kríža sú dekorované reliéfom bezstonkového lipového lístka. V jeho strede je na červenom smaltovanom kruhovom poli pozlátený čelný portrét Ľudovíta Štúra. Dvojica plastických vzájomne pospájaných lúčov vyplňa priestor medzi ramenami kríža. Na reverze kríža je štátny znak Slovenskej republiky, kolopis NASPÄŤ CESTA NEMOŽNÁ – NAPRED SA ÍŠŤ MUSÍ a matričné číslo. Kríž visí na pozlátenom 33 mm závese. Kríž občianskeho druhu má záves tvorený piatimi plastickými lipovými listami usporiadanými do polkruhu, uprostred ktorého je reliéf dvojitého kríža.

Záves kríža vojenského druhu tvorí modrý smaltovaný kruh, ktorý je po obvode dekorovaný štyrmi lipovými lístkami a v strede s prekríženými mečmi.

Hodvábna, bielo-modro-červená **veľká radová stuha** je dlhá 180 cm a široká 90 mm. V mieste, kde sa jej konce križujú je pripevnená dvojitá ozdobná mašľa.

Strieborná, pozlátená **radová hviezda** má priemer 90 mm. Rozširujúce sa ramená šesťramennej hviezdice sú dekorované reliéfmi bezstonkových lipových lístkov čiastočne presahujúce ich okraje. V strede hviezdice je červený medailón s pozláteným portrétom Ľudovíta Štúra, ohraničený modrým smaltovaným prstencom s kolopisom NASPÄŤ CESTA NEMOŽNÁ – NAPRED SA ÍŠŤ MUSÍ. Z prstenca do priestoru medzi ramená kríža odstredivo presahujú tri bielo smaltované dvojkříže. Reverz hviezdice je bez farebných emailov v strede má štátny znak a kolopis SLOVENSKÁ REPUBLIKA.

Hodvábna, bielo-modro-červená **radová stužka** dlhá 18 mm a široká 10 mm má v strede strieborný pozlátený 10 mm medailón s reliéfom portrétu Ľudovíta Štúra. Kruhovú, hodvábna, bielo-modro-červenú, 15 mm **radovú rozetu** má v strede strieborný pozlátený 10 mm medailón s reliéfom portrétu Ľudovíta Štúra.

Insígnie radu II. triedy tvorí: radový kríž s náhrdelníkovou stuhou, hviezda, stužka a rozeta.

Radový strieborný pozlátený **kríž** má priemer 60 mm. Kríž je taký istý ako radový kríž radu I. triedy. Kríž sa nosí na náhrdelníkovej bielo-modro-červenej hodvábnej stuhe, dlhej 50 cm a širokej 38 mm.

Radová hviezda má priemer 75 mm, jej výtvarné riešenie je rovnaké ako pri radovej hviezde I. triedy. **Radová stužka** je hodvábna, bielo-modro-červená, dlhá 18 mm, široká 10 mm a v jej strede je strieborný 10 mm medailón s reliéfom portrétu Ľudovíta Štúra.

Radová kruhová 15 mm **rozeta** je hodvábna, bielo-modro-červená. V jej strede je strieborný 10 mm medailón s reliéfom portrétu Ľudovíta Štúra.

Insígnie radu III. triedy tvorí: radový kríž s náhrdelníkovou stuhou, stužka a rozeta.

Radový strieborný pozlátený **kríž** má priemer 60 mm. Kríž je stvárnený zhodne ako radový kríž II. triedy. **Náhrdelníková stuha** je identická so stuhou II. triedy. **Radová stužka** je hodvábna, bielo-modro-červená, dlhá 18 mm, široká 10 mm. V strede radovej stužky je 10 mm miniatúra závesu strieborného pozláteného kríža. **Radová** kruhová 15 mm hodvábna **rozeta** je bielo-modro-červená. V strede radovej rozety je 10 mm miniatúra závesu strieborného pozláteného kríža. Radová stužka aj radová rozeta sa nosia na ľavej strane občianskeho odevu alebo vojenskej rovnošaty, a to len vtedy, ak nahrádza nosenie iných radových insígnií; ak má občiansky odev chlopňu, nosí sa v gombíkovej dierke ľavej chlopne. Autorom vyznamenania je Drahomír Zobek.

Kříž Milana Rastislava Štefánika

1. triedy

reverz kříža

2. triedy

3. triedy

KRÍŽ MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNIKA

Kríž Milana Rastislava Štefánika sa udeľuje občanom Slovenskej republiky, ktorí sa s nasadením vlastného života zaslúžili o obranu Slovenskej republiky, o záchranu ľudského života alebo záchranu značných materiálnych hodnôt.

Dekorácie vyznamenania I. triedy tvorí: strieborný pozlátený kríž s prevlečnou stuhou, stužka a rozeta.

Kríž pomyselne vytvára obrys štvorca a má pravouhlo zahrotené konce ramien. Jeho priemer je 44 mm. Na masívnych, vzostupných ramenách sú reliéfy plachtiaceho sokola. Do voľného priestoru medzi ramenami vstupuje lúč dekorovaný vlysom s reliéfom lipových lístkov. V strede kríža je na olemovanom modrom medailóne profilový portrét vľavo sa pozerajúceho Milana Rastislava Štefánika.

Na rube kríža je v strede štátny znak Slovenskej republiky s kolopisom VERIŤ – MILOVAŤ – PRACOVAŤ a v dolnej časti matričné číslo. Kríž visí na závese v tvare obráteného vešiačika.

Blankytná, hodvábná prevlečná stuha je 40 mm široká a v strede má miniatúru pozláteného strieborného sokola.

Stužka je hodvábná, blankytnej farby, dlhá 18 mm, široká 10 mm. V strede stužky je miniatúrny strieborný pozlátený sokol so šírkou 12 mm a výškou 8 mm.

Rozeta má tvar kruhu s priemerom 15 mm, je hodvábná, blankytnej farby. V strede rozety je miniatúrny strieborný pozlátený sokol so šírkou 12 mm a výškou 8 mm.

Dekorácie vyznamenania II. triedy tvorí: strieborný kríž s prevlečnou stuhou, stužkou a rozetou.

Kríž má priemer 44 mm, faleristicky je stvárnený rovnako ako kríž I. triedy.

Prevlečná **stuha** je rovnaká ako pri I. triede, ale v strede s miniatúrnym strieborným sokolom.

Stužka je hodvábná, blankytnej farby, dlhá 18 mm, široká 10 mm. V strede stužky je miniatúrny strieborný sokol so šírkou 12 mm a výškou 8 mm.

Rozeta má tvar kruhu s priemerom 15 mm, je hodvábná, blankytnej farby. V strede rozety je miniatúrny strieborný sokol so šírkou 12 mm a výškou 8 mm.

Dekorácie vyznamenania III. triedy tvorí: bronzový kríž s prevlečnou stuhou, stužkou a rozetou.

Kríž má priemer 44 mm, faleristicky je stvárnený rovnako ako kríž II. triedy.

Prevlečná **stuha** je rovnaká ako pri II. triede, ale v strede s miniatúrnym bronzovým sokolom.

Stužka je hodvábná, blankytnej farby, dlhá 18 mm, široká 10 mm. V strede stužky je miniatúrny bronzový sokol so šírkou 12 mm a výškou 8 mm.

Rozeta má tvar kruhu s priemerom 15 mm, je hodvábná, blankytnej farby. V strede rozety je miniatúrny bronzový sokol so šírkou 12 mm a výškou 8 mm.

Stužka sa nosí na ľavej strane vojenskej rovnošaty alebo inej rovnošaty, a to len vtedy, ak nahrádza nosenie kríža. Rozeta sa nosí na ľavej strane občianskeho odevu, a to len vtedy, ak nahrádza nosenie kríža; ak má občiansky odev chlopňu, nosí sa v gombíkovej dierke ľavej chlopne. Autorom vyznamenania je Drahomír Zobek.

Pribinov križ

reverz križa

1. triedy

2. triedy

3. triedy

PRIBINOV KRÍŽ

Pribinov kríž sa udeľuje občanom Slovenskej republiky, ktorí sa mimoriadne zaslúžili o hospodársky, sociálny alebo kultúrny rozvoj Slovenskej republiky.

Dekorácie vyznamenania I. triedy tvorí: pozlátený strieborný kríž s prevlečnou stuhou, stužka a rozeta.

Kríž je rupertskeho typu, rozpätie ramien má 41 mm. Na lícnej strane je v strede kríža červený smaltovaný medailón s plastickým zlatistým reliéfom kniežaťa Pribinu. Pod medailónom je ryha meča. Medzi ramenami kríža sú ozdobné prvky vo forme staroslovanských šperkov. Na rube kríža je v jeho strede štátny znak Slovenskej republiky, v dolnej časti kolopis PRIBINA. Kríž visí na pozlátenom závese v tvare obráteného vešáčika.

Prevlečná **stuha** je hodvábná, 40 mm široká, purpurovej farby, v strede s pozlátenou striebornou miniatúrnou korunkou.

Stužka je hodvábná, purpurovej farby, dlhá 18 mm, široká 10 mm. V strede stužky je strieborná pozlátená miniatúrna korunka so šírkou 12 mm a výškou 8 mm.

Rozeta má tvar kruhu s priemerom 15 mm, je hodvábná, purpurovej farby. V strede rozety je strieborná pozlátená miniatúrna korunka so šírkou 12 mm a výškou 8 mm.

Dekorácie vyznamenania II. triedy tvorí: strieborný kríž s prevlečnou stuhou, stužka a rozeta.

Kríž má priemer 41 mm, faleristicky je stvárnený rovnako ako kríž vyznamenania I. triedy. Prevlečná **stuha** je rovnaká ako pri I. triede, ale v strede so striebornou miniatúrnou korunkou.

Stužka je hodvábná, purpurovej farby, dlhá 18 mm, široká 10 mm. V strede stužky je strieborná miniatúrna korunka so šírkou 12 mm a výškou 8 mm.

Rozeta má tvar kruhu s priemerom 15 mm, je hodvábná, purpurovej farby. V strede rozety je strieborná miniatúrna korunka so šírkou 12 mm a výškou 8 mm.

Dekorácie vyznamenania III. triedy tvorí: bronzový kríž s prevlečnou stuhou, stužka a rozeta.

Kríž má priemer 41 mm, faleristicky je stvárnený rovnako ako kríž II. triedy.

Prevlečná **stuha** je rovnaká ako pri II. triede, ale v strede s bronzovou miniatúrnou korunkou.

Stužka je hodvábná, purpurovej farby, dlhá 18 mm, široká 10 mm. V strede stužky je bronzová miniatúrna korunka so šírkou 12 mm a výškou 8 mm.

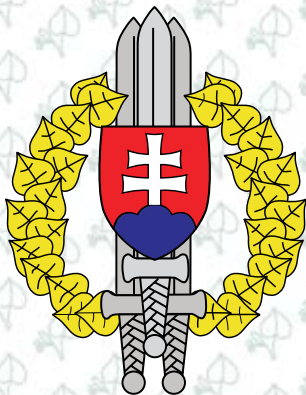
Rozeta má tvar kruhu s priemerom 15 mm, je hodvábná, purpurovej farby. V strede rozety je miniatúrna bronzová korunka so šírkou 12 mm a výškou 8 mm.

Stužka sa nosí na ľavej strane vojenskej rovnošaty alebo inej rovnošaty, a to len vtedy, ak nahrádza nosenie kríža. Rozeta sa nosí na ľavej strane občianskeho odevu, a to len vtedy, ak nahrádza nosenie kríža; ak má občiansky odev chlopňu, nosí sa v gombíkovej dierke ľavej chlopne. Autorom vyznamenania je Drahomír Zobek.

Znak Ministerstva obrany
Slovenskej republiky

Znak Ozbrojených síl
Slovenskej republiky

REZORTNÉ VYZNAMENANIA MINISTERSTVA OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Udeľovanie a nosenie rezortných vyznamenaní v pôsobnosti Ozbrojených síl Slovenskej republiky upravuje Výnos Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. SEOPMVL-20-49/2009-OdL zo 16. decembra 2009, ktorý okrem iného tiež stanovuje používanie a nosenie vojenskej rovnošaty, výstrojových súčiastok a špecifických znakov vojenskej rovnošaty. V § 36 bolo určené poradie nosenia vojenských medailí a vojenských odznakov.

Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 1998, zriadil nasledujúce druhy vojenských medailí a vojenských odznakov:

- Vojenská medaila Za statočnosť,
- Vojenská medaila Za humanitárnu pomoc,
- Vojenská medaila Za vernosť Ozbrojeným silám Slovenskej republiky,
- Vojenská medaila Za službu v mierových misiách Armády Slovenskej republiky do roku 2002,
- Vojenská medaila Za službu v mierových pozorovateľských misiách od roku 2002,
- Pamätná medaila ministra obrany Slovenskej republiky a
- Čestný odznak Ozbrojených síl Slovenskej republiky.

Ďalšie vojenské medaily boli zriadené zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov Ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Sú to:

- Pamätná medaila náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky,
- Pamätná medaila za účasť vo vojenskej operácii,
- Medaila Vojenského obranného spravodajstva,
- Medaila Vojenskej spravodajskej služby,
- Medaila Vojenskej polície a
- Odznak náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky.

Výnos ministerstva obrany z 25. septembra 2005 po prvýkrát súhrne vymedzil všeobecné pravidlá o stupňoch vojenských medailí a tried vojenských odznakov. Novelizovaným výnosom Ministerstva obrany Slovenskej republiky z 30. októbra 2012, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 2013 (uverejnený v čiastke 53/2012 Vestníka MO SR) sú stanovené stupne vojenských medailí a triedy vojenských odznakov. Taktiež sú predpísané podmienky udeľovania jednotlivých vojenských medailí a vojenských odznakov. Ocenenie príslušníkov ozbrojených síl v podobe vojenských vyznamenaní má byť vykonávané len pri významných výročiach a príležitostiach.

Medzi ne zaraďujeme:

a) významné výročia, ako sú:

- Deň výročia vzniku Slovenskej republiky,
- Deň výročia Slovenského národného povstania,
- Deň výročia Ústavy Slovenskej republiky,
- Deň Ozbrojených síl Slovenskej republiky,
- Deň obetí Dukly,

b) pamätné dni,

c) výročia zväzov, zväzkov, útvarov, jednotiek, úradov alebo zariadení ozbrojených síl,

d) významné životné jubileá,

e) skončenie vojenskej služby v zahraničí alebo za humanitárnu pomoc,

f) skončenie služobného pomeru z dôvodu splnenia nároku na výsluhový dôchodok alebo starobný dôchodok.

Vojenské medaily alebo ich stužky sa nosia na vojenskej rovnošate nad ľavým náprsným vreckom po zapožičaných alebo udelených štátnych vyznamenaníach v tomto poradí:

- Vojenskej medaily Za statočnosť,
- Vojenskej medaily Za vernosť Ozbrojeným silám Slovenskej republiky, a to v závislosti od jej stupňa,
- Vojenskej medaily Za službu v mierových pozorovateľských misiách, a to v závislosti od jej stupňa,
- Vojenskej medaily Za humanitárnu pomoc,
- Vojenskej medaily Pamätná medaila za účasť vo vojenskej operácii,
- Pamätná medaila ministra obrany Slovenskej republiky, a to v závislosti od jej stupňa,
- Pamätná medaila náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky, a to v závislosti od jej stupňa,
- Medaila Vojenského spravodajstva,

- Medaila Vojenskej kancelárie prezidenta Slovenskej republiky,
- Medaila Vojenskej polície,
- ostatné medaily, ktoré udeľuje minister obrany podľa § 137 ods. 3 zákona.

Štátne vyznamenania, vojenské medaily a čestné odznaky nosí profesionálny vojak len na blúze spoločenskej rovnošaty, služobnej rovnošaty a poľnej rovnošaty v skutočnej podobe alebo len ich stužky. Na slávnostnej rovnošate sa nosia len vyznamenania v skutočnej podobe.

Vyznamenania alebo ich stužky môžu byť umiestnené na blúze poľnej rovnošaty počas výkonu služby len v mimoriadnych prípadoch na základe pokynu, vnútorného rozkazu, písomného pokynu, nariadenia veliteľa alebo riadiaceho zamestnania. Počas výcviku alebo krízovej situácie sa vyznamenania nenesia.

Vojenská medaila
Za statočnost

reverz medaily

VOJENSKÁ MEDAILA ZA STATOČNOSŤ

Vojenská medaila Za statočnosť bola zriadená podľa § 96 odsek (1) písmeno a) zákona č. 370/1997 o vojenskej službe a v znení zákona č. 10/2000 Z. z. na základe rokovania kolégia ministra obrany Slovenskej republiky 26. augusta 2003. Minister svojím rozhodnutím z 8. zasadnutia kolégia ministra obrany schválil návrh na jej zavedenie. Vojenská medaila Za statočnosť sa udeľuje vojakom, ktorí preukázali statočnosť a odvahu pri výkone služby a zabezpečovaní obrany Slovenskej republiky. Medaila sa môže poskytnúť za účasť pri záchrane života alebo pri záchrane majetku veľkého rozsahu. Taktiež sa udeľuje za mimoriadne a výnimočné prejavy občianskej statočnosti a osobnej odvahy príslušníkom Ozbrojených síl Slovenskej republiky, vojenským útvarom, jednotkám a iným organizáciám. Návrhy na udelenie tejto medaily predkladá prezidentovi minister obrany Slovenskej republiky. Medailu udeľuje prezident Slovenskej republiky. Medaila sa udeľuje i príslušníkom zahraničných armád, ak boli ich jednotky podriadené veliteľom Ozbrojených síl Slovenskej republiky.

Po prvýkrát bola medaila Za statočnosť udelená prezidentom Slovenskej republiky Rudolfom SCHUSTEROM dňa 22. apríla 2004 des. Pavlovi FALÁTOVI. Mladý profesionálny poddôstojník zachránil život postrelenému mužovi a napriek veľkému ohrozeniu života konal rýchlo a odborne.

Na averze medaily, medzi ramenami striebristého kríža rupertskeho typu (rozpätie ramien 42,5 mm), je široký disk s tmavou bronzovou patinou (Ø 39,5 mm), ktorý je po obvode lemovaný rozetou lipových lístkov (5,5 mm). Uprostred mierne profilovaného kríža je kruhový výrez s priemerom 18 mm, z ktorého vystupuje reliéf štátneho znaku Slovenskej republiky.

Reverz kríža je hladký, bez stredového otvoru a disk je bez ozdoby. Na kríži je vodorovný dvojriadkový text ZA STATOČNOSŤ, osadený na vertikálnu stredovú os. Pod ním je dvojriadkový text PREZIDENT SLOVENSKEJ REPUBLIKY a miesto na matričné číslo. Priemer medaily je 40 mm.

Stuha je biela s tromi tmavočervenými pruhmi umiestnenými vertikálne do stredu. Šírka stuhy je 38 mm. Zloženie farieb je biela–červená–biela–červená–biela–červená–biela a pruhy sú široké 15,25–1,5–1,5–1,5–1,5–1,5–15,25 mm.

Stužka je rovnakej farby ako stuha, je široká 38 mm a vysoká 10 mm. Na ľavej strane stužky je miniatúra medaily z bieleho kovu s priemerom 9 mm. Autorom medaily je Peter Valach.

Vojenská medaila Za vernost' Ozbrojeným silám Slovenskej republiky

1. stupeň

2. stupeň

3. stupeň

reverz na stuhe

KRÍŽ ZA VERNOSŤ OZBROJENÝM SILÁM SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vojenská medaila Za vernosť Ozbrojeným silám Slovenskej republiky bola zriadená podľa § 96 odsek (1) písmeno b) zákona č. 370/1997 o vojenskej službe. Minister svojim rozhodnutím schválil návrh na jej zavedenie. Medaila Za vernosť Ozbrojeným silám Slovenskej republiky sa udeľuje profesionálnym vojakom za 5, 10 a 15 rokov výkonu profesionálnej služby v Ozbrojených silách Slovenskej republiky. Podmienkou jej udelenia je vykazovanie mimoriadne dobrých alebo dobrých výsledkov za dva po sebe nasledujúce roky, ktoré predchádzajú roku, v ktorom sa navrhuje udeliť medailu. Vojenská medaila má tri stupne, ktoré sú rozlíšené počtom pruhov na stuhe a farbou kovu:

- I. stupeň, za 15 rokov výkonu profesionálnej služby v Ozbrojených silách Slovenskej republiky,
- II. stupeň, za 10 rokov výkonu profesionálnej služby v OS SR,
- III. stupeň, za 5 rokov výkonu profesionálnej služby v OS SR.

Medailu udeľuje minister obrany Slovenskej republiky vojakom v činnnej službe, ale aj iným osobám za príkladnú prácu. Prvá medaila bola udelená 23. apríla 1998 v Hronskom Beňadiku bývalému pilotovi kombinovanej letky pôsobiacej v SNP Imrichovi ŠTOSELOVI. Medaila I. stupňa je zlatistá (zlato-anglický Hamilton, neponiklovaná), medaila II. stupňa striebřistá (prúdové striebro - pasivácia) a medaila III. stupňa bronzová (stará ručne stieraná meď, nitrolak).

Vyznamenanie tvorí štvorcová žliabková podložka (á 26 mm) v uhloch zastretá presahujúci gréckym krížom s rozšírenými, našpicato upravenými a skosenými ramenami. Pred gréckym krížom je hviezdny kríž (štvorramenná hviezda), v strede s farebným štátnym znakom. Medzi jeho ramenami sú vložené skřížené meče, ktoré majú na čepeliach štylizované lipové lístky. Hroty čepelí a hlavice rukovätí presahujú žliabkovú podložku. Na reverze je prerazený zrkadlový motív z averzu, doplnený o rovnú kruhovú plochu so znakom Ministerstva obrany Slovenskej republiky a s kolopisom MINISTER OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Stuhu na znaku sú bez textu. Rozpätie vyznamenania je 40 mm a všetky vyznamenania sú číslované.

Modrá stuha (široká 38 mm) je podľa stupňa medaily s jedným, dvoma alebo tromi červenými pásmi na pravej strane. Pásiky na určovanie stupňa medaily sú nekompatibilné s európskou faleristickou tradíciou. V štátoch Európy pri priznávaní stupňov používajú pri 1. stupni 1 pruh, 2. stupni 2 pruhy, 3. stupni 3 pruhy.

Stuha prvého stupňa je modro-červeno-modro-červeno-modro-červená. Pruhy sú široké 28-2-2-2-2 mm. Stuha druhého stupňa je modro-červeno-modro-červená. Pruhy sú široké 32-2-2-2 mm. Stuha tretieho stupňa je modro-červená. Pruhy sú široké 36-2 mm. Stuzka je široká 38 mm, vysoká 10 mm. Vľavo je miniatúra kríža s hviezdou. Miniatúra tretieho stupňa je bronzová, druhého striebřistá a prvého zlatistá. Od roku 2005, po nadobudnutí účinnosti zákona č. 346/2005 o štátnej službe profesionálnych vojakov, medailu udeľuje náčelník generálneho štábu. Autorom medaily je Štefan Novotný.

Vojenská medaila
Za službu v mierových misiách ASR

stužky medaily

reverz medaily

VOJENSKÁ MEDAILA ZA SLUŽBU V MIEROVÝCH MISIÁCH ARMÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vojenskú medailu zriadil minister obrany Slovenskej republiky rozkazom č. 35 z 15. mája 1994 ako prvú medailu v Armáde SR. Zákon č. 370 z roku 1997 o vojenskej službe, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 1998 v § 96 odsek (1) písmeno c) zahrnul túto medailu medzi vojenské medaily. Medaila bola do 30. júna 2002 udeľovaná vojakom v činnej službe a občianskym zamestnancom Armády SR za službu pri plnení úloh v rámci mierových síl Organizácie Spojených národov, vojenských misií a iných medzinárodných organizácií. Udeľovala sa aj vojakom, ktorí sa významnou mierou podieľali na zabezpečovaní a vysielaní vojakov na vojenskú službu do zahraničia alebo vojakom, ktorí pri plnení úloh pri výkone vojenskej služby v zahraničí preukázali statočnosť a odvahu, zachránili život alebo zachránili majetok veľkého rozsahu.

Prvé medaily boli odovzdané 4. decembra 1994 na bratislavskom letisku M. R. Štefánika príslušníkom slovenského ženijného práporu mierových síl OSN v bývalej Juhoslávii, ktorí sa vrátili z mierovej misie. Vojenská medaila Za službu v mierových misiách Armády SR mala šesť stupňov:

- I. stupeň, po šiestich mesiacoch vojenskej služby,
- II. stupeň, po dvanástich mesiacoch vojenskej služby,
- III. stupeň, po osemnástich mesiacoch vojenskej služby,
- IV. stupeň, po dvadsiatich štyroch mesiacoch vojenskej služby,
- V. stupeň a VI. stupeň udeľovaný vojenskej jednotke alebo útvaru, ktoré pôsobili mimo územia Slovenskej republiky v rámci mierových síl OSN, EÚMM a KBSE.

Povrch medaily s Ø 35 mm je pre všetky jej stupne upravený ručne, a to stieraným starým francúzskym striebrom (STN 31900) s naneseným nitrolakom.

Averz medaily tvoria skrížené šikmo sklonené meče, na ktorých je položený ranogotický štít so štátnym znakom. Poloha meča smerujúceho čepeľou nadol vyjadrovala podľa rozkazu obranný charakter. Po obvode medaily je umiestnený kruhový text ZA SLUŽBU V MIEROVÝCH MISIÁCH ARMÁDY SR.

Na reverze je štvorriadkový text MINISTER OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY.

Stuha je široká 38 mm, bledomodrej farby, na pravej strane mala tri pásy vo farbách biela, tmavomodrá, červená a v strede bola pripevnená rímska číslica príslušného stupňa. Pruhy boli široké 29–3–3–3 mm. Na stužke širokej 38 mm, vysokej 9 mm bola pripevnená rímska číslica príslušného stupňa zhotovená z rovnakého kovu ako medaila. Autorom medaily je Štefan Novotný. Na jej tvorbe spolupracoval aj Peter Švajda.

Vojenská medaila Za službu v mierových pozorovateľských misiách

stužky medaily

reverz medaily

VOJENSKÁ MEDAILA ZA SLUŽBU V MIEROVÝCH POZOROVATEĽSKÝCH MISIÁCH

Vojenská medaila Za službu v mierových pozorovateľských misiách bola zriadená podľa § 96 odsek (1) písmeno a) zákona č. 370 o vojenskej službe a v znení zákona č. 10/2000 Z. z. , na základe rokovania kolégia ministra obrany (ďalej KoMO) Slovenskej republiky 26. augusta 2003. Minister svojim rozhodnutím z 8. zasadnutia KoMO schválil návrh na jej zavedenie. Medaila Za službu v mierových pozorovateľských misiách nahrádza medailu Za službu v mierových misiách Armády SR. Môže sa udeliť vojakom za vojenskú službu pri plnení úloh v rámci mierových síl OSN, vojenských misií a iných medzinárodných organizácií (ďalej len vojenská služba v zahraničí), vojakom, ktorí sa významnou mierou podieľali na zabezpečovaní a vysielaní vojakov na službu do zahraničia alebo vojakom, ktorí pri plnení úloh v zahraničí preukázali statočnosť a odvahu, zachránili život alebo zachránili majetok veľkého rozsahu. Podmienkou udelenia je skončenie služby v mierových pozorovateľských misiách podľa § 66 ods. 7 písm. a), b) alebo d) spomínaného zákona.

Po prvýkrát si medaily 1. a 2. stupňa prevzalo, 16. augusta 2004 v Michalovciach, 96 príslušníkov ženijnej jednotky, ktorá sa vrátila z polročného pôsobenia v Iraku. Vojenská medaila má šesť stupňov:

- I. stupeň, po šiestich mesiacoch vojenskej služby,
- II. stupeň, po dvanástich mesiacoch alebo po druhom vyslaní,
- III. až V. stupeň, po treťom a ďalšom vyslaní a vojakom, ktorí sa významnou mierou podieľali na zabezpečovaní a vysielaní vojakov na vojenskú službu do zahraničia,
- VI. stupeň, vojakom, ktorí pri plnení úloh pri výkone vojenskej služby v zahraničí preukázali statočnosť a odvahu, zachránili život alebo zachránili majetok veľkého rozsahu.

Kruhová medaila s priemerom 36 mm je pre všetky stupne povrchovo upravená ručne, stieraným starým francúzskym striebrom (31900) s naneseným nitrolakom.

Na averze medaily je znázornený pohľad na zemeguľu, po jej stranách sú dve vavrínové ratolesti a vo vrchnej časti je umiestnená holubica ako posol mieru. Po obvode medaily je kolopis s textom ZA SLUŽBU V MIEROVÝCH POZOROVATEĽSKÝCH MISIÁCH.

Na reverze je znak ozbrojených síl a kruhový text MINISTER OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Stuha bledomodrej farby je široká 38 mm. Na pravom okraji stuhy je biely, tmavomodrý a červený pruh. Pruhy sú široké 29–3–3–3 mm. Jednotlivé stupne vyznamenania sú vyjadrené kovovými kruhovými štítkami s rímskymi číslicami I – VI, ktoré sú pripevnené v strede stuhy. Aj na stužke medaily je pripevnená rímska číslica príslušného stupňa zhotovená z rovnakého kovu ako medaila. Veľkosť stužky je 38 x 9 mm.

Návrhy na udelenie Vojenskej medaily Za službu v mierových pozorovateľských misiách predkladal ministrovi obrany náčelník GŠ OS SR. Od roku 2005, po nadobudnutí účinnosti zákona národnej rady o štátnej službe profesionálnych vojakov udeľuje medailu náčelník generálneho štábu. Autorom medaily je Peter Zelizňák.

Vojenská medaila
Za humanitárnu pomoc

reverz medaily

VOJENSKÁ MEDAILA ZA HUMANITÁRNU POMOC

Vojenská medaila Za humanitárnu pomoc bola zriadená podľa § 96 odsek (3) zákona č. 370 o vojenskej službe a v znení zákona č. 10/2000 Z. z. na základe rokovania kolégia ministra obrany (ďalej KoMO) Slovenskej republiky 26. augusta 2003. Minister svojim rozhodnutím z 8. zasadnutia KoMO schválil návrh na jej zavedenie.

Vojenskú medailu Za humanitárnu pomoc udeľuje minister obrany vojakom, ktorí sa podieľali na plnení alebo zabezpečovaní úloh spojených s humanitárnou pomocou. Medaila sa udeľuje vojakom, ktorí preukázali odvahu. Je výrazom ocenenia záslužného činu profesionálneho vojaka a jeho obetavosti pri záchrane ľudských životov alebo majetku veľkého rozsahu. Vojenskú medailu možno udeliť aj pri skončení vyslania na humanitárnu pomoc a taktiež pri skončení zabezpečovania úloh spojených s humanitárnou pomocou. Udeľuje sa aj v jej priebehu za obetavé plnenie úloh alebo za záslužný čin.

Na averze medaily vľavo je do polkruhu umiestnený text ZA HUMANITÁRNU POMOC. Na pravej strane je umiestnená nefigurálna reliéfná kompozícia.

Na reverze medaily je kruhový text MINISTER OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY a v strede znak Ozbrojených síl Slovenskej republiky.

Povrch striebřitého vyznamenania s priemerom 40 mm je upravený ručne, stieraným starým francúzskym striebrom (31900) s naneseným nitrolakom.

Stuha je modrej farby, široká 38 mm. Uprostred stužky je umiestnený kovový krúžok s reliéfom medaily.

Autorom výtvarného návrhu medaily je Peter Zelizňák.

Kříž Za účast vo vojenskej operácii

reverz medaily

stužky

AFGANISTAN,
BOSNA A HERCEGOVINA,
KOSOVO

KRÍŽ ZA ÚČASŤ VO VOJENSKEJ OPERÁCII

Medaila bola zriadená na základe zákona č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov Ozbrojených síl SR § 137 odsek (1) písmeno a) a výnosu MO SR z 8. novembra 2007 č. SEOPMVL-106-84/2007-OdL, zverejnením vo vestníku 10. decembra 2008, čiastka 102.

Medailu udeľuje minister obrany Slovenskej republiky profesionálnemu vojakovi zaradenému do vojenskej operácie mierovej misie mimo územia Slovenskej republiky. Medaila sa odovzdáva za záslužný čin alebo za obetavé plnenie úloh pri skončení vyslania do vojenskej operácie alebo v jej priebehu.

Averz medaily tvorí červený disk s \varnothing 27 mm, na ktorom je kónicko-reliéfna plastická smerovka v podobe kríža s rozpätím 36 mm a so špicato zahrotenými ramenami, ktoré presahujú okraje disku. Uprostred prekríženia, v červenom kruhovom medailóne s bielym okrajom, je biely dvojité kríž.

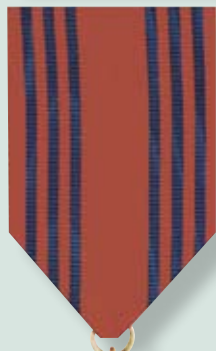
Reverz medaily je striebřistý štvorcový útvar, upevnený za hrot o záves medaily. V strede je v kruhovom poli umiestnený reliéfny znak Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Po obvode kruhového poľa je majuskulný kolopis MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY a dole miesto na matričné číslo. Povrchová úprava medaily je realizovaná pasiváciou prúdovým striebrom (STN 31201).

Stuha vyznamenania je červenej farby. V prostriedku má 14 mm široký pruh, v ktorom sa striedajú pásiky tmavočervenej a bielej farby. Zloženie farieb na stuhe je červená–biela–tmavočervená–biela–tmavočervená–biela–tmavočervená–biela–červená. Pruhy sú široké 12,5–2–1,5–2–3–2–1,5–2–12,5 mm a šírka stuhy je 39 mm. Kovový štítok na stuhe medaily špecifikuje krajinu, v ktorej nositeľ medaily vykonával službu.

Stužka je tmavočervená, široká 39 mm, vysoká 11 mm. Na ľavej strane stužky je miniatúra averzu medaily. Autorom výtvarného návrhu medaily je Peter Valach.

Pamätná medaila ministra obrany Slovenskej republiky

1. stupeň

2. stupeň

3. stupeň

reverz

PAMÄTNÁ MEDAILA MINISTRA OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Pamätná medaila ministra obrany Slovenskej republiky bola zriadená podľa § 96 odsek (1) písmeno d) zákona č. 370 o vojenskej službe, ktorý nadobudol účinnosť 1. januára 1998. Minister ju udeľuje vojakom v činnej službe, ale aj iným osobám, ktoré sa zaslúžili o budovanie Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Medaila je tiež udeľovaná pri význačných životných jubileách alebo pred prepustením zo služobného pomeru po splnení nároku na výsluhový dôchodok. Po prvýkrát minister udelil pamätnú medailu 1. stupňa 8. januára 1998, pri príležitosti 5. výročia vzniku Slovenskej republiky a Armády Slovenskej republiky, a to 40 dôstojníkom a občianskym zamestnancom rezortu obrany.

Pamätná medaila má tri stupne, ktoré sú rozlíšené počtom pruhov na stuhe a farbou kovu:

- I. stupeň, zlatistá (zlato-anglický Hamilton, neponiklovaná, STN 35042),
- II. stupeň, striebristá (pasivácia prúdovým striebrom, 31201),
- III. stupeň, bronzová (stará ručne stieraná meď s nitrolakom, STN 39400).

Na averze medaily je grécky kríž v kruhovom poli, ktorý má na každom ramene výčnievajúce reliéfné kontúry. Medzi každým ramenom je čepel meča, na ktorom je položený štylizovaný lipový list. Kríž je v strede prekrytý diskom so štátnym znakom.

Na reverze kríža je v strede reliéfny znak ministerstva obrany, okolo ktorého je kolopis MINISTER OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Stuhy znaku sú bez textu. V dolnej časti je štítok na matričné číslo. Priemer medaily je 40 mm.

Stuha je červená, má šírku 38 mm a na jej krajoch sú modré pružky. Ich počet závisí od stupňa medaily. Stuha prvého stupňa má po tri modré pružky na každej strane a je červeno-modro-červeno-modro-červeno-modro-červeno-modro-červeno-modro-červeno-modro-červená. Pruhy sú široké 3-2-2-2-2-12-2-2-2-2-3 mm.

Stuha druhého stupňa má po dva modré pružky na každej strane a je červeno-modro-červeno-modro-červeno-modro-červeno-modro-červená. Pruhy sú široké 3-2-2-2-20-2-2-2-3 mm.

Stuha tretieho stupňa má jeden modrý pružok na každej strane a je červeno-modro-červeno-modro-červená. Pruhy sú široké 3-2-28-2-3 mm. Modré pružky na určovania stupňa medaily v OS SR sú nekompatibilné s európskou faleristickou tradíciou. Európania pri priznávaní stupňov používajú pri 1. stupni 1 pruh, 2. stupni 2 pruhy, 3. stupni 3 pruhy.

V strede stužky je miniatúra skrížených mečov, na ktorých je položený štátny znak. Stužka prvého stupňa je so zlatistou, druhého stupňa so striebristou a tretieho stupňa s bronzovou miniatúrou. Taktiež kovové miniatúry vyznamenania na stužkách pri mnohopočetných farebných pružkoch sú nadbytočné. Stužka je široká 38 mm, vysoká 12 mm a počet modrých pružkov má, podobne ako stuha, v závislosti od stupňa medaily.

Autorom medaily je Štefan Novotný.

Pamätná medaila ministra obrany nemala vypracované stanovy alebo štátu v ktorom by boli určené podmienky jej udeľovania a opis medaily.

Kříž náčelníka Generálního štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky

1. stupeň

2. stupeň

3. stupeň

reverz

KRÍŽ NÁČELNÍKA GENERÁLNEHO ŠTÁBU OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Pamätná medaila náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky bola zriadená na základe zákona č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov Ozbrojených síl Slovenskej republiky § 137 odsek (1) písmeno a).

Udeľuje sa profesionálnym vojakom pri významnom životnom jubileu alebo pri skončení služobného pomeru po splnení nároku na výsluhový alebo starobný dôchodok.

Vyznamenanie svojou formou spracovania pripomína kríž. Rozšírené ramená tvoria obrysy zrkadlovo obrátených bradatíc (slovanských bojových sekier). Uprostred vyznamenania je červený štvorcový medailón s bielym dvojitým krížom. Oblé rohy medailónu sú na pospájaných obuchoch sekier.

Za medailónom, olemovanom farbou kovu vyznamenania, sú skrížené blatnícké meče. Rukoväte a čepele mečov voľne vyčnievajú do priestoru.

Na reverze vyznamenania je medailón s reliéfnym znakom Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Medaila má tri stupne, ktoré sú rozlíšené farbou kovu:

- I. stupeň, zlatistá (zlato-anglický Hamilton, neponiklovaná, 35042),
- II. stupeň, striebristá (pasivácia prúdovým striebrom, 31201),
- III. stupeň, bronzová (stará ručne stieraná meď s nitrolakom, 39400).

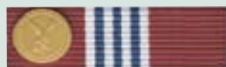
Rozpätie medzi ostrím sekier, ktoré sú situované do vonkajšieho priestoru je 35 mm.

Stuha je hodvábná, široká 38 mm, s farebnými pruhmi: modrý–biely–červený–biely–červený–biely–červený–biely–modrý, ktoré sú široké 12,5–1,5–2–1,5–3–1,5–2–1,5–12,5 mm.

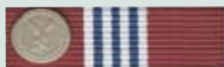
Stužka je široká 38 mm, vysoká 11 mm a v ľavej časti sa nachádza miniatúra medailónu príslušného stupňa. Autorom výtvarného návrhu medaily je Peter Valach.

Medaila Vojenského obranného spravodajstva

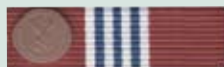
1. stupeň

2. stupeň

3. stupeň

reverz

MEDAILA VOJENSKÉHO OBRANNÉHO SPRAVODAJSTVA

Medaila Vojenského obranného spravodajstva bola zriadená zákonom Národnej rady Slovenskej republiky č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov Ozbrojených síl Slovenskej republiky § 137 odsek (1) písmeno a) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Medailu udeľuje riaditeľ Vojenského obranného spravodajstva (ďalej len VOS) príslušníkom spravodajstva za osobitné zásluhy, výstavbu, rozvoj VOS a iným osobám za významnú spoluprácu s VOS.

Na averze medaily je v jej strede umiestnený jastrab s rozťahnutými krídlami v pazúroch držiaci hada. V spodnej časti medaily je umiestnený oblúkovitý text VOJENSKÉ OBRANNÉ SPRAVODAJSTVO.

Na reverze medaily je znak Ministerstva obrany Slovenskej republiky, štítok na matričné číslo a v dolnej časti oblúkovitý majuskulný text MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY.

Medaila má tri stupne, rozlíšené farbou kovu:

- I. stupeň – zlatistá, (zlato-anglický Hamilton, neponiklovaná, 35042),
- II. stupeň – striebřistá, (pasivácia prúdovým striebrom, 31201),
- III. stupeň – bronzová, (stará ručne stieraná meď s nitrolakom, 39400).

Priemer medaily je 30 mm.

Stuha je tmavočervenej farby, jej šírka je 30 mm a dĺžka 54 mm. V prostriedku má 9 mm široké pole, v ktorom sa nachádzajú tri pásiky modrej a štyri pásiky bielej farby. Zloženie farieb na stuhe je tmavočerveno–bielo–modro–bielo–modro–bielo–modro–bielo–tmavočervená. Pruhy sú široké 10,5–1,5–1–1,5–1–1,5–1–1,5–10,5 mm. Stužka je tmavočervená, široká 30 mm, vysoká 11 mm. Na ľavej strane stužky je umiestnená miniatúra averzu medaily. Farebné vyhotovenie je podľa stupňa medaily zlatisté, striebřisté a bronzové.

Autorom výtvarného návrhu medaily je Peter Valach.

Medaila Vojenskej spravodajskej služby

1. stupeň

2. stupeň

3. stupeň

reverz

MEDAILA VOJENSKEJ SPRAVODAJSKÉJ SLUŽBY

Medaila Vojenskej spravodajskej služby bola zriadená na základe zákona č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe § 96 odsek (5) a informačnej správy č. 5480 z 8. októbra 1999. Udeľuje ju riaditeľ spravodajskej služby za osobitné zásluhy o výstavbu a jej rozvoj.

V spodnej časti lipovej reliéfnej podložky (korpus medaily) je umiestnený zapečatený ľavošikmý zvitok, ktorého horný koniec je prekrytý lipovými lístkami. Na podložke sa nachádza aj pravošikmý meč, ktorý prekrízuje časť zvitku. Čepel meča obsahuje latinský text CONSILIO ET FERRO, čo v preklade znamená UMOM A MEČOM. Štátny znak je v strede otvoru dekoratívnej trojrozmernej podložky.

Pamätná medaila má tri stupne, ktoré sú rozlíšené stuhou a farbou kovu:

- I. stupeň – zlatistá,
- II. stupeň – striebriстая,
- III. stupeň – bronzová.

Vyznamenanie má výšku 50 mm a široké je 46 mm.

Stuha je modrá, má šírku 38 mm a na jej krajoch sú červené pružky. Ich počet závisí od stupňa medaily.

Stuha prvého stupňa má po tri červené pružky na každej strane a zloženie farieb je modrá–červená–modrá–červená–modrá–červená–modrá–červená–modrá–červená–modrá–červená–modrá. Pruhy sú široké 2–2–2–2–2–2–14–2–2–2–2–2–2 mm.

Stuha druhého stupňa má po dva červené pružky na každej strane a zloženie farieb je modrá–červená–modrá–červená–modrá–červená–modrá–červená–modrá. Pruhy sú široké 2–2–2–2–2–2–2–2–2 mm.

Stuha tretieho stupňa má jeden červený pružok na každej strane a zloženie farieb je modrá–červená–modrá–červená–modrá. Pruhy sú široké 2–2–30–2–2 mm.

Na stužke je v jej strede umiestnená miniatúra vyznamenania. Stužka prvého stupňa je so zlatistou, druhého stupňa so striebriстую a tretieho stupňa s bronzovou miniatúrou. Stužka je široká 38 mm, vysoká 12 mm a počet červených pružkov má, podobne ako stuha, v závislosti od stupňa medaily.

Autorom medaily je Jozef Čonka.

Pamätná medaila generála Štefana Jurecha Vojenskej spravodajskej služby

1. stupeň

2. stupeň

3. stupeň

reverz

PAMÄTNÁ MEDAILA GENERÁLA ŠTEFANA JURECHA VOJENSKEJ SPRAVODAJSKÉJ SLUŽBY

Vyznamenanie Vojenskej spravodajskej služby bolo zriadené riaditeľom Vojenskej spravodajskej služby v roku 2010. Udeľuje ho riaditeľ inštitúcie na znak morálneho ocenenia príslušníkov spravodajskej služby, ktorí trvale dosahujú výborné výsledky. Vyznamenanie je udeľované aj iným príslušníkom zahraničných spravodajských služieb a osobám, ktoré sa zaslúžili o rozvoj spravodajskej služby.

Vyznamenanie je trojstupňové. Prvý stupeň má zlatistú farbu kovu, druhý stupeň striebnistú farbu a tretí stupeň bronzovo – patinovanú farbu.

Na averze medaily je portrét, anfas, vpravo hľadiaceho generála Štefana Jurecha. Na sebe má rovnošatu vojaka armády Slovenskej republiky z roku 1944 s generálskym označením na stojatom golieri a náplečníkovou šujtáškou, bez pokrývky hlavy. Po obvode je kolopis s majuskulným textom GENERÁL ŠTEFAN JURECH 1898-1945.

Reverz tvorí znak vojenskej spravodajskej služby. Je to pravošikmý meč prekrížujúci zvitok s prevesenou pečatou. Prevyšujúci štátny znak je obkolesený lipovými lístkami. Nad lipovými lístkami je oblúkovitý majuskulný text VOJENSKÁ SPRAVODAJSKÁ SLUŽBA. Medaila má 1 mm vyvýšený okraj čnejúci nad plochu kruhového poľa.

Medaila má priemer 40 mm.

Modrá stuha má šírku 38 mm a je dekorovaná dvomi bielymi a jedným červeným prúžkom.

Stuha je modro–bielo–červeno–bielo–modrá. Pruhy sú široké 12–2–10–2 –12 mm.

Na 38 mm širokej a 12 mm vysokej stužke je v jej strede miniatúra znaku Vojenskej spravodajskej služby.

Vyznamenanie realizovala firma CASTAX SLOVAKIA TRENČÍN. Taktiež sa podieľala aj na tvorbe vyznamenaní pre Klub generálov Slovenskej republiky a Zväz vojakov Slovenskej republiky. Autorom vyznamenanania je Štefan Novotný.

Medaila
Vojenskej kancelárie prezidenta SR

reverz medaily

MEDAILA VOJENSKEJ KANCELÁRIE PREZIDENTA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Medaila Vojenskej kancelárie prezidenta Slovenskej republiky bola navrhnutá na základe zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov Ozbrojených síl Slovenskej republiky podľa § 137 odsek (3). Do rezortu obrany bola zavedená zverejnením vo vestníku 10. decembra 2008, čiastka 102 (výnos MO SR z 8. novembra 2007 č. SEOPMVL-106-84/2007-OdL).

Medailu udeľuje náčelník Vojenskej kancelárie prezidenta Slovenskej republiky za významný podiel pri plnení, zabezpečovaní úloh a spoluprácu s kanceláriou.

Na averze kruhovej medaily sú tri meče pyramídovo usporiadané, z ktorých jeden je vysunutý dopredu. Rukoväte mečov majú reliéf vo forme výpletu s kruhovou hlavicou a hladkú záštitu. Nad záštitou čepele vysunutého meča je štandarda prezidenta Slovenskej republiky. Vo vrchnej časti medaily sú okolo čepelí mečov obojstranne rozmiestnené po štyri striebřisté lipové lístky. V spodnej časti je oblúkovitý majuskulný text VOJENSKÁ KANCELÁRIA PREZIDENTA SR. Na reverze je štvorriadkový majuskulný text ZA PLNENIE ÚLOH A SPOLUPRÁCU a miesto na matričné číslo.

Jednostupňová striebřistá medaila o priemere 34 milimetrov je povrchovo upravená prúdivým striebřom (31201).

Biela stuha má šírku 38 mm a je na nej stredový, červený 5 mm široký prúžok. 3 mm od okraja stuhy je z oboch strán 2 milimetrový modrý prúžok.

Stužka má rovnaké usporiadanie farieb ako stuha. Je široká 38 mm a vysoká 12 mm.

Autorom grafického návrhu medaily podľa ideového návrhu vojenskej kancelárie je Peter Valach. Sadrový model medaily bol zhotovený len počítačovou technológiou.

Medaila Vojenskej polície

1. stupeň

2. stupeň

3. stupeň

reverz

MEDAILA VOJENSKEJ POLÍCIE

Prijatím novely zákona č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov Ozbrojených síl SR a o zmene a doplnení niektorých zákonov na základe § 137 odsek (3) bola uzákonená medaila Vojenskej polície. Kruhovú medailu vojenskej polície bola navrhnutá výnosom MO SR z 8. novembra 2007 č. SEOPMVL-106-84/2007-OdL.

Medailu udeľuje riaditeľ vojenskej polície za osobitné zásluhy o výstavbu, rozvoj a spoluprácu s políciou.

Averz medaily tvoria skrížené blatnické meče. Pred čepelmi mečov je ranogotický štít s paragrafom. Na reverze je trojriadkový majuskulný text ZA SLUŽBU VO VOJENSKEJ POLÍCII.

Medaila má tri stupne, ktoré sú rozlíšené farbou kovu:

- I. stupeň, zlatistá (zlato-anglický Hamilton, neponiklovaná, 35042),
- II. stupeň, striebristá (pasivácia prúdovým striebrom, 31201),
- III. stupeň, bronzová (stará ručne stieraná meď s nitrolakom, 39400).

Priemer medaily je 40 mm.

Stuha je hodvábná, 38 mm široká s farebnými pruhmi. Počet žltých prúžkov v strede stuhy závisí od stupňa medaily.

Stuha medaily 1. stupňa má 3 žlté prúžky. Zloženie farieb je tmavozelený–žltý–tmavozelený–žltý–modrý–žltý–modrý pruh. Pruhy sú široké 16,5–1–1–1–1–16,5 mm.

Stuha medaily 2. stupňa má 2 žlté prúžky. Zloženie farieb je tmavozelený–žltý–tmavozelený–modrý–žltý–modrý pruh. Pruhy sú široké 17–1–1–1–17 mm.

Stuha medaily 3. stupňa má 1 žltý prúžok. Zloženie farieb je tmavozelený–žltý–modrý pruh. Pruhy sú široké 18,5–1–18,5 mm.

Stužka je široká 38 mm, vysoká 11 mm a počet žltých prúžkov má, podobne ako stuha, v závislosti od stupňa medaily.

Medaila bola realizovaná na základe návrhu riaditeľstva vojenskej polície.

Čestný odznak Ozbrojených síl Slovenskej republiky

1. triedy

2. triedy

3. triedy

VOJENSKÉ ODZNAKY

ČESTNÝ ODZNAK OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čestný odznak Ozbrojených síl Slovenskej republiky bol zriadený podľa § 96 odsek (1) písmeno d) zákona č. 370 o vojenskej službe. Odznak je udeľovaný príslušníkom Ozbrojených síl Slovenskej republiky za zodpovedný výkon vojenskej služby, záslužný čin alebo za úspešnú reprezentáciu Slovenskej republiky. Pri rozhodovaní o udeľovaní jednotlivých tried odznaku sa vychádza z miery zásluh vojaka.

Čestný odznak je rozlíšený zlatistou, striebristou a bronzovou farbou na tri triedy:

- I. trieda, zlatistá (zlato-anglický Hamilton, neponiklovaná, 35042),
- II. trieda, striebristá (pasivácia prúdovým striebrom, 31201),
- III. trieda, bronzová (stará ručne stieraná meď s nitrolakom, 39400).

Odznak ma podobu rupertskeho križa, ktorého reliéf mierne stúpa od okrajov do jeho stredu. Na každom ramene križa je reliéf sokola s rozpätými krídlami a medzi ramenami sú reliéfné lúče a čepele mečov. V strede odznaku je disk (medailón Ø 16 mm) rovnakej farby ako odznak. Na ňom je ranogotický štít s farebným štátnym znakom Slovenskej republiky.

Jednostranné odznaky sú číslované. Ich priemer je 40 mm. Na zadnej strane je skrutka s maticou, ktorou sa odznak prichytáva na blúzu. V kruhovom poli je znak Ministerstva obrany Slovenskej republiky so stuhami, ktoré sú bez textu. Nad znakom je polkruhový majuskulný text MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY.

Čestný odznak sa nosí na vojenskej rovnošate na pravom náprsnom vrecku. Ak je viac vojenských odznakov rovnakého druhu, ale rôznych výkonnostných stupňov a tried, nosí sa len jeden odznak s najvyšším stupňom a triedou.

Autorom odznaku je Štefan Novotný.

Odznak náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky

1. triedy

2. triedy

3. triedy

ODZNAK NÁČELNÍKA GENERÁLNEHO ŠTÁBU OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Odznak náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl SR bol zriadený výnosom Ministerstva obrany Slovenskej republiky z 8. novembra 2007 č. SEOPMVL-106-84/2007-OdL a na základe zákona č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov Ozbrojených síl Slovenskej republiky § 137 odsek (1) písmeno b) a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Odznak udeľuje náčelník Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky za kvalitné plnenie služobných povinností. Odznak môže byť udelený aj vojakom cudzích ozbrojených síl alebo cudzincom.

Basreliéfny kruhový odznak náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky je na slovanskom štíte z 9. storočia nášho letopočtu. V dolnej časti odznaku sú prekrížené dve 5 lístkové lipové ratolesti, ktoré sú v mieste prekríženia konárikov prekryté záštitou blatníckeho meča. Polkruhová hlavica rukoväte a hrot čepele mierne prečnievajú nad štít. Obojstranne, vedľa meča, sú zobrazené bojové sekery bradatice používané v období Veľkomoravskej ríše. Bojová sekera – bradatica má hranu čepele v tvare zaoblenej brady, od čoho je odvodený aj jej názov. Ploché telo s vyrezaným mohutným krčkom obsahuje diery pre porisko. Nevšedné sú výbežky v jeho okolí, ktoré slúžia na spevnenie rukoväte.

Odznak má tri triedy, ktoré sú rozlíšené farbou kovu:

- I. trieda, zlatistá (zlato-anglický Hamilton, neponiklovaná, 35042),
- II. trieda, striebřistá (pasivácia prúdovým striebrom, 31201),
- III. trieda, bronzová (stará ručne stieraná meď s nitrolakom, 39400).

Priemer odznakov je 35 mm.

Vojenské odznaky sa udeľujú od nižšej k vyššej triede. Odznak sa nosí na pravom náprsnom vrecku saka.

Autorom odznaku je Peter Valach.

Odznak vojnový veterán

reverz odznaku

ODZNAK VOJNOVÝ VETERÁN

Zavedenie odznaku vojnový veterán bolo iniciované 8. zasadnutím kolégia ministra obrany dňa 26. augusta 2003. Odznak bol inštalovaný do Ozbrojených síl Slovenskej republiky informačnou správou MO SR v októbri 2005. Na základe zákona č. 463/2003 o vojnových veteránoch je udeľovaný vojnovým veteránom, účastníkom druhej svetovej vojny, účastníkom mierových a pozorovateľských misíí. Taktiež sa udeľuje vojnovým veteránom, ktorí sa zaslúžili o víťazstvo nad fašizmom.

Vyznamenanie má podobu atypického rovnoramenného kríža so zaobleným zakončením ramien. Na jednotlivých ramenách je štylizovaný slovenský dvojkríž bielej farby.

Stred vyznamenania tvorí kruhový medailón s dvojkrížom a trojvrším. Trojvršie je horizontálne šrafované s bielou obrysou linkou. Plochu za krížom vyplňa vertikálne šrafovanie.

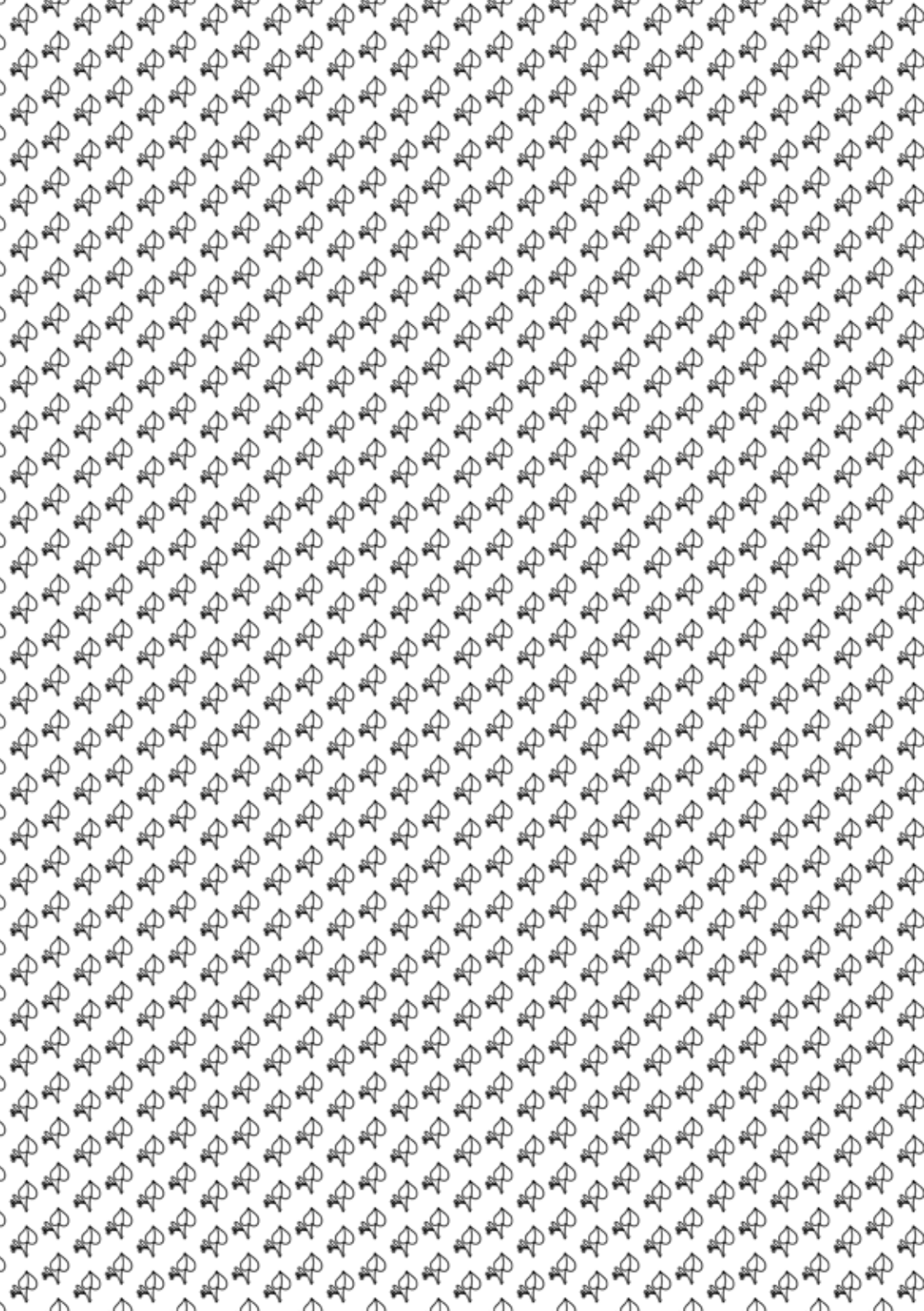
Na reverze v kruhovom poli medailónu je znak Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Nad ním je medzi dvoma sústrednými kružnicami text VOJNOVÝ VETERÁN a pod ním miesto na matričné číslo (EA). Vyznamenanie je povrchovo upravené pasiváciou prúdovým striebrom (31201).

Priemer odznaku je 36 mm.

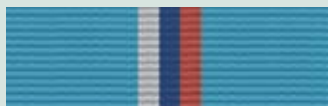
Hodvábna stuha je široká 38 mm s farebnou kombináciou: tmavozeleno–bielo–tmavozeleno–bielo–tmavozeleno–bielo–tmavozelený pásik. Pruhy sú široké 12,5–3–2–3–2–3–12,5 mm.

Stužka má identické usporiadanie farieb so stuhou. V jej ľavej časti je miniatúra vyznamenania. Rozmery stužky sú 38 mm šírka a 11 mm výška.

Autorom odznaku je Peter Valach.

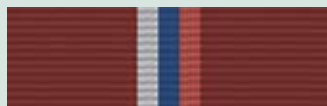

PAMÄTNÉ MEDAILY UDEĽOVANÉ PRI VÝROČIACH

Pamätná medaila
k 50. výročiu SNP

Pamätná medaila
k 50. výročiu oslobodenia
Slovenska a konca 2. svetovej vojny

PAMÄTNÁ MEDAILA K 50. VÝROČIU SNP

Medaila bola zriadená informačnou správou ministra obrany v roku 1994. Medailu udeľoval minister obrany Slovenskej republiky a predseda Ústrednej rady Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov priamym účastníkom Slovenského národného povstania, ale aj iným osobám za spoluprácu.

Prvé pamätné medaily boli odovzdané za účasti ministra obrany na slávnostnom zhromaždení Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov 26. augusta 1994 v Banskej Bystrici. 8. septembra 1994 boli pamätné medaily odovzdané aj 5 príslušníkom ženijného práporu Armády SR v mierovej misii OSN UNPROFOR na základni LIPIK v Chorvátsku.

Na averze tejto jednostrannej medaily je znázornené zoskupenie povstalcov v horách. Po obvode medaily je nápis SLOVENSKÉ NÁRODNÉ POVSTANIE 1944 – 29. 8. – 1994. Priemer medaily je 30 mm.

Stuha je 32 mm široká, bledomodrej farby a v strede má 2 mm široké pásiky bielej, modrej a červenej farby. Pruhy na stuhe sú široké 13–2–2–2–13 mm. Stužka je široká 32 mm a vysoká 12 mm. Autorom medaily je Milan Gašpar.

PAMÄTNÁ MEDAILA K 50. VÝROČIU OSLOBODENIA SLOVENSKA A KONCA 2. SVETOVEJ VOJNY

Medaila bola zriadená informačnou správou ministra obrany v roku 1995. Medailu udeľoval minister obrany Slovenskej republiky a predseda Ústrednej rady Slovenského zväzu protifašistických bojovníkov príslušníkom protifašistického odboja, ale aj iným osobám za zásluhy v národnooslobodzovacom boji za slobodu, demokraciu a humanizmus, v boji proti fašizmu a za rozvíjanie pokrokových tradícií odkazu národnooslobodzovacieho boja.

Prvá medaila bola udelená 3. mája 1995 prezidentovi Slovenskej republiky. V strede medaily je vyobrazená antická bohyňa víťazstva Niké, v pravej ruke držiaca víťaznú zástavu a ľavou rukou znázorňujúca hrdinské gesto. Niké udupáva symboly fašizmu. Uprostred medaily je umiestnený aj letopočet 1945 MÁJ 1995. Po obvode medaily je nápis: VÍŤAZSTVO – VICTORY – ПОБЕДА.

Priemer tejto jednostrannej medaily je 30 mm.

Stuha medaily je tmavočervená a uprostred má 2 mm prúžky vo farbách biela, modrá a červená. Pruhy na stuhe sú široké 13–2–2–2–13 mm. Stužka má šírku 32 mm a výšku 12 mm. Autorom medaily je Vojtech Remeň.

Pamätná medaila
k 60. výročiu skončenia
2. svetovej vojny

Odznak ministra obrany
pri príležitosti 60. výročia
Karpatsko-duklianskej operácie

reverz medaily

PAMÄTNÁ MEDAILA MINISTRA OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY K 60. VÝROČIU SKONČENIA 2. SVETOVEJ VOJNY

Medaila bola zriadená rozkazom ministra obrany Slovenskej republiky č. 13/2005 v súlade s uznesením vlády Slovenskej republiky č. 271 z 13. apríla 2005. Po prvýkrát bol oficiálne v rozkaze ministra, publikovaný, neúplný štatút novozriadeného vyznamenania. Medailu udeľoval minister obrany Slovenskej republiky pri príležitosti 60. výročia skončenia 2. svetovej vojny príslušníkom domáceho a zahraničného odboja, vojakom v činnnej službe, ale aj iným osobám.

Pamätná medaila bola prepožičaná vojnovým veteránom – účastníkom druhej svetovej vojny a taktiež príslušníkom ozbrojených síl spojeneckých štátov, ktorí sa zaslúžili o víťazstvo nad fašizmom. Boli ňou poctené osoby, ktoré sa zaslúžili o rozvoj ozbrojených síl a aj ďalšie významné osobnosti politického a kultúrneho života Slovenskej republiky. Pri rozhodovaní o udelení medaily sa vychádzalo z miery zásluh.

Na averze medaily je pred položeným, obráteným mečom zobrazená štylizovaná šesťlistová lipová ratolesť s dvoma trojkvetmi. V strede, v pravej časti medaily, je umiestnená arabská číslica 60. Po obvode medaily je nápis VÝROČIE UKONČENIA DRUHEJ SVETOVEJ VOJNY so šiestimi päťcípimi hviezdami.

Na reverze medaily je v jej strede znak ministra obrany Slovenskej republiky. Po obvode je nápis MINISTER OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY a letopočet 2005 s dvoma päťcípimi hviezdami.

Zlatistá kruhová medaila má priemer 40 mm.

Stuha má šírku 38 mm a je trojfarebná, bielo-modro-červená. Pruhy sú široké 12,6 mm. Stužka je široká 38 mm, vysoká 10 mm a je na nej miniatúra dvoch skrížených ratolestí – šesťlistovej lipovej a šesťlistovej olivovej. Autorom výtvarného návrhu medaily je Peter Valach.

ODZNAK MINISTRA OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY PRI PRÍLEŽITOSTI 60. VÝROČIA KARPATSKO-DUKLIANSKEJ OPERÁCIE

Odznak bol udeľovaný príslušníkom 1. česko-slovenského armádneho zboru pri príležitosti 60. výročia Karpatsko-duklianskej operácie, dňa 6. októbra 2004. Uprostred striebřistého odznaku v tvare šesťuholníka je červený 9 mm široký prúžok, ktorý symbolizuje Dukliansky priesmyk. Do prúžku je vložená lipa s dvoma vetvami. V ľavej časti odznaku je letopočet 1944 a v pravej letopočet 2004. Priemer odznaku je 30 mm.

Odznak je zavesený krúžkom na striebřistý nepravidelný šesťuholový štítok, na ktorom je nápis DUKLA. Pod ním je červený obdĺžnik, v ktorom je umiestnená biela päťcípna hviezda. Autorom výtvarného návrhu odznaku je Peter Valach.

Medaila Za účasť v boji proti fašizmu
a za oslobodenie vlasti

reverz medaily

PAMÄTNÁ MEDAILA ZA ÚČASŤ V BOJI PROTI FAŠIZMU A ZA OSLOBODENIE VLASTI

Medailu zaviedol služobným predpisom č. 56 z 15. júla 2009 hlavný služobný úrad pre štátnu službu profesionálnych vojakov Ministerstva obrany Slovenskej republiky.

Pamätnú medailu podľa § 137 ods. (3) zákona č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov Ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) udeľoval minister obrany písomným vojenským rozkazom. Medaila sa udeľovala za ocenenie výkonu štátnej služby, záslužného činu alebo spolupráce s Ozbrojenými silami Slovenskej republiky pri príležitosti 65. výročia Slovenského národného povstania a 65. výročia skončenia druhej svetovej vojny a oslobodenia.

Medailou boli vyznamenaní žijúci vojnoví veteráni z druhej svetovej vojny a tiež príslušníci zahraničného odboja štátov protifašistickej koalície.

Striebristá kruhová medaila má vyvýšený okraj. Averz medaily je v hornej časti do dvoch tretín predelený zvislým červeným pruhom, pred ktorým je letiaca biela holubica. Pod holubicou, v prostriedku medaily, sú horizontálne dvojriadkové číslice 1944 2009 a 1945 2010. Pod červeným pruhom je umiestnený farebný štátny znak Slovenskej republiky prevýšený roztrhnutým ostnatým drôtom. Po obvode medaily je v ľavej časti polkruhový majuskulný text ZA ÚČASŤ V BOJI PROTI FAŠIZMU a v pravej časti ZA OSLOBODENIE VLASTI.

Na reverze medaily je znak Ministerstva obrany Slovenskej republiky so štítkom na matričné číslo a po obvode kruhový majuskulný text MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Stuhy na znaku sú hladké bez textu.

Priemer medaily je 35 mm.

Biela stuha má červené a modré pásiky a šírku 38 mm. Stuha je bielo-červeno-bielo-červeno-bielo-modro-bielo-modro-bielo-červeno-bielo-modro-bielo-modro-bielo-červeno-bielo-červeno-biela. Pruhy sú široké 3-1-1-1-3-1-1-1-3-8-3-1-1-1-3-1-1-3 mm.

Stužka je široká 38 mm a vysoká 12 mm.

Autorom medaily je Peter Valach. Bol to jeho posledný návrh v rámci oddelenia umeleckých činností Kultúrneho a metodického centra Ozbrojených síl Slovenskej republiky, ktoré bolo k 30. júnu 2009 zrušené.

Pamätná medaila
k 15. výročiu vzniku OS SR

reverz medaily

Pamätná medaila
k 20. výročiu vzniku OS SR

reverz medaily

PAMÄTNÁ MEDAILA K 20. VÝROČIU VZNIKU OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Hlavný služobný úrad pre štátnu službu profesionálnych vojakov podľa § 137 ods. 3 zákona č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe zriadil vo Vestníku Ministerstva obrany Slovenskej republiky, čiastka 50 služobným predpisom č. 52 z 8. októbra 2012 jednostupňovú pamätnú medailu.

Medailou boli v roku 2013 pri príležitosti Dňa vzniku Slovenskej republiky, 20. výročia vzniku Ozbrojených síl Slovenskej republiky a Dňa Ozbrojených síl Slovenskej republiky ocenení príslušníci za výkon štátnej služby, záslužný čin a spoluprácu s Ozbrojenými silami Slovenskej republiky.

Pamätná medaila bola udelená profesionálnym vojakom, vojakom armád cudzích ozbrojených síl, občanom Slovenskej republiky a občanom iných štátov písomným vojenským rozkazom ministra obrany Slovenskej republiky, náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky a vedúceho Služobného úradu Ministerstvo obrany Slovenskej republiky.

Na 35 mm averze sa pod závesným očkom a obrubou medaily na vyčnievajúcom geometrickom útvare (hladká hranatá, obdĺžniková patinovaná plocha široká 20 mm, zasahujúca po kolopis, dlhá 27 mm) nachádza lipa, plastika vystupujúca z plochy a dva meče. V dolnej časti plochy, pred štylizovanou dvojvetvovou pätnástlístkovou lipou sú na jej kmeni skrížené dvojsečné meče. Hlavice rúkaví mečov sú nasmerované na kúty tejto plochy. Hroty čepelí mečov končia pod olistenými spodnými vetvami lipy. Mimo plochy, pod päťou kmeňa je rímska číslica 20 a po obvode medaily kolopis OZBROJENÉ SILY SLOVENSKEJ REPUBLIKY.

Na reverze medaily je po obvode kolopis MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKEJ REPUBLIKY a v spodnej časti štítok na matričné číslo a stredový znak Ozbrojených síl Slovenskej republiky.

Stuha medaily je biela s dvomi červenými pásikmi umiestnenými obojstranne od jej stredu. V bielej časti stuhy sa na obidvoch jej okrajoch nachádza jeden užší modrý pásik. Stuha má šírku 38 mm. Farebne sú pruhy usporiadané biely–modrý–biely–červený–biely–červený–biely–modrý–biely a široké sú 4-2,5-5-5-5-5-2,5-4 mm. Autorom medaily je Peter Valach.

Medaila Za rozvoj akadémie
v Liptovskom Mikuláši

reverz medaily

VYZNAMENANIA UDEĽOVANÉ VO VOJENSKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH MEDAILA ZA ROZVOJ VOJENSKEJ AKADÉMIE V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI

Medaila za rozvoj vojenskej akadémie bola zriadená na základe zákona č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe § 96 odsek (5).

Medailu, od roku 1998, udeľoval rektor Vojenskej akadémie v Liptovskom Mikuláši príslušníkom akadémie za príkladnú prácu pri rozvoji Vojenskej akadémie, ale aj iným osobám za spoluprácu. (Vojenská akadémia SNP v Liptovskom Mikuláši bola zriadená 1. septembra 1993 a jej poslední absolventi promovali 25. júna 2004. Vojenská akadémia SNP bola zrušená 1. septembra 2004).

Na averze medaily je štátny znak Slovenskej republiky, za ktorým je maršalská palica a dva prekrížené kordíky. Palica, odznak hodnosti a kordíky sú položené na venci z dvoch radov lipových listov, cez ktoré prečnievajú hroty čepelí a hlavy rukovätí kordíkov so záštitami.

Na reverze sú na celej ploche medaily ozdobne stvárnené iniciálky VA. V strede, cez písmená VA, je nápis ZA ROZVOJ. Po obvode v hornej časti medaily je odstredivý text VOJENSKÁ AKADÉMIA a v dolnej časti dostredivý oblúkovitý text V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI.

Priemer medaily je 40 mm.

Stuha je tmavomodrej farby, široká 38 mm. V prostriedku má tri pásiky v národných farbách Slovenskej republiky (biela, modrá, červená). Stužka je identickej farby ako stuha, široká 38 mm a vysoká 11 mm.

Medaila Za rozvoj Akadémie ozbrojených síl
generála M. R. Štefánika

reverz medaily

VYZNAMENANIA UDEĽOVANÉ VO VOJENSKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH MEDAILA ZA ROZVOJ AKADÉMIE OZBROJENÝCH SÍL GENERÁLA MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNKA

Medaila Za rozvoj Akadémie ozbrojených síl bola zriadená podľa § 137 ods. (3) zákona č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov Ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Kruhová medaila bola zavedená výnosom MO SR z 8. novembra 2007 č. SEOPMVL-106-84/2007-OdL. (Akadémia bola založená na základe zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 455/2004 v Liptovskom Mikuláši 1. septembra 2004).

Averz medaily tvorí lístkový lipový reliéf. Dlaždicovú mozaiku medaily vytvárajú štvorce s negatívnymi a pozitívnymi reliéfmi lipových lístkov. Na spodnom okraji medaily je na neskorogotickom štíte znak akadémie. V jeho strede je meč s hladkou záštitou a kruhovou hlavicou. Obojstranne, od stredu čepele meča, sú vyobrazené otvorené knihy. Tretia kniha je pod hlavicou rukoväte meča. Na hornom okraji štítu je na otvorenej knihe sediaca sova s rozopätými krídlami.

Reverz medaily tvoria tri majuskulné písmená AOS (iniciálky názvu školy), pred ktorými je text ZA ROZVOJ. Medzi sústrednými kružnicami medaily je majuskulný kolopis – dolná časť AKADÉMIA OZBROJENÝCH SÍL, horná časť GENERÁLA MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNKA. Nápis sú od seba oddelené lipovým trojlístkom.

Priemer medaily je 40 mm.

Stuha je tmavomodrej farby, široká 38 mm. V prostriedku má tri trojmilimetrové široké pružky bielej, modrej a červenej farby.

Stužka je identickej farby ako stuha, široká 38 mm a vysoká 11 mm.

Medailu udeľuje rektor akadémie spravidla pri príležitosti významných udalostí AOS alebo Ozbrojených síl SR. Toto vyznamenanie je výrazom ocenenia príslušníkov akadémie, ale aj iných osôb za významné zásluhy o výstavbu a rozvoj školy.

Vyznamenanie Za rozvoj Vojenskej leteckej akadémie v Košiciach

VYZNAMENANIA UDEĽOVANÉ VO VOJENSKÝCH VYSOKÝCH ŠKOLÁCH VYZNAMENANIE ZA ROZVOJ VOJENSKEJ LETECKEJ AKADEMIE V KOŠICIACH

Vyznamenanie Za rozvoj Vojenskej leteckej akadémie bolo zriadené na základe zákona č. 370/1997 Z. z. o vojenskej službe § 96, odsek (5) a nariadenia rektora akadémie.

Atypické vyznamenanie udeľoval rektor Vojenskej leteckej akadémie v Košiciach príslušníkom akadémie a vedecko-pedagogickým pracovníkom akadémie za vynikajúcu vedecko-pedagogickú prácu.

Vysoká vojenská škola letectva generála Milana Rastislava Štefánika v Košiciach (premenovaná zákonom NR SR 4. 185/1993 Zb.; jej predchodkyňa bola zriadená rozkazom prezidenta republiky č. 8 z 28. 6. 1972 k 1. 9. 1973) bola 6. decembra 1996 premenovaná na Vojenskú leteckú akadémiu generála Milana Rastislava Štefánika. 1. júla 2004 sa akadémia stala súčasťou Technickej univerzity v Košiciach ako jedna z jej fakúlt. Vojenská letecká akadémia bola zrušená rozkazom ministra obrany SR 1. septembra 2004.

Na jednostrannom vyznamenaní (len averz) je zobrazený reliéfny znak akadémie. Čepel dvojsečného meča s písmenami VLA, nad ktoré prečnieva hrot meča je medzi dvoma štylizovanými, roztiahnutými, na vrchu spojenými krídlami. Záštitu tvorí hlava sovy, pod ktorou je do oblúka usporiadaných desať lipových lístkov. Pred rukoväťou meča je erb mesta Košíc.

Vyznamenanie je široké 33 mm a vysoké 45 mm. Stuha je svetlomodrej farby a jej šírka je 40 mm.

Na stužke, širokej 40 mm a vysokej 12 mm, je v strede miniatúra vyznamenanania.

**MEDAILY ZRIADENÉ
SPOLOČENSKÝMI
ORGANIZÁCIAMI
S TEMATIKOU
REZORTU OBRANY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Vyznamenanie Zväzu vojakov
Slovenskej republiky

reverz vyznamenania

VYZNAMENANIE ZVÄZU VOJAKOV SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vyznamenanie Zväzu vojakov Slovenskej republiky bolo zriadené uznesením predsedníctva zväzu vojakov vo februári 2011. Vyznamenanie udeľuje prezident Zväzu vojakov Slovenskej republiky profesionálnym vojakom Slovenskej republiky, vojakom vo výslužbe (vojenským veteránom) a zahraničným vojenským organizáciám združeným v organizácii „EUROMILL“, zúčastňujúcich sa na rokovaníach zväzu.

Klenotom vyznamenania je päťramenná hviezdica. Konkávne (dovnútra zakrivené) zakončené emailové tmavočervené ramená hviezdice sú bronzovo olemované. Stred hviezdice prekrýva bronzovo – patinovaný medailón s priemerom 15 mm, na ktorom do popredia vystupuje reliéf skrížených dvojsečných mečov. Stredový medailón so znakom je obkolesený 3,5 mm širokým prstencom s majuskulným kolopisom **BOJOVAŤ MEČOM A SRDCOM**. Atribút vyznamenania tvoria štyri spojené klenuté tieňované lipové lísty bez stopky, s tromi plodmi vystupujúcimi do okolitého priestoru. V spodnej časti hviezdice sú dva skrížené lipové lístky s dvojicou troch lipových plodov.

Na reverze vyznamenania je v strede hviezdice umiestnený znak zväzu vojakov, ktorý tvorí ranogotický štít. V spodnej časti štítu je obrys trojvršia s dvojitým krížom, ovenčený 16 lipovými lístkami a prevýšený dvoma skríženými dôstojníckymi kordíkmi. V hlave štítu je miniskulný dvojriadkový text **Zväz vojakov Slovenskej republiky**.

Bronzovo patinovaná pamätná hviezdica s tmavočerveným emailom má priemer 41,5 mm. Z horného konkávneho ramena hviezdice vychádza obdĺžnikovitá bronzovo lesklá 3,5 mm dlhá plocha s otvorom na krúžok spájajúci korpus medaily so stuhou.

Stuha je široká 38 mm a usporiadanie farieb je červená–biela–modrá–červená–modrá–biela–červená. Pruhy sú široké 4–4–4–14–4–4–4 mm.

Na 38 mm širokej a 12 mm vysokej stužke je v jej strede miniatúra znaku Zväzu vojakov Slovenskej republiky.

Pamätná medaila generála Jána Goliana

1. stupeň

2. stupeň

3. stupeň

reverz medaily

VYZNAMENANIE KLUBU GENERÁLOV MEDAILA GENERÁLA JÁNA GOLIANA

Pamätná medaila generála Jána Goliana bola zriadená vedením klubu generálov na základe rozhodnutia členskej schôdze konanej 26. júna 2009 v Michalovciach.

Je udeľovaná členom klubu, vojacom Ozbrojených síl Slovenskej republiky, príslušníkom ozbrojených síl cudzích štátov, občanom Slovenskej republiky a cudzincom. Medaila sa udeľuje pri príležitosti významných výročí, štátnych sviatkov, významných udalostí klubu alebo životných jubileí.

Na averze medaily je generál Ján Golian v rovnošate príslušníka armády vojnovnej Slovenskej republiky. Hodnostné označenie na stojatom golieri nie je pôvodné slovenské. Generálska lipová ratolesť na golieri a označenie na náplecníku je z čias spoločnej Česko-Slovenskej armády. Pokrývka hlavy je doplnená čiapkovým odznakom a šujtáškou Česko-Slovenskej armády. Po obvode vyznamenania je v spodnej časti polkruhový majuskulný text GENERÁL JÁN GOLIAN. Po stranách reliéfu, v prostriedku medaily, je horizontálny letopočet na ľavej strane 1906, vpravo 1945.

Na reverze medaily je znak Klubu generálov Slovenskej republiky. V ranogotickom štíte je trojvršie ovenčené desiatimi lipovými lístkami. Zo stredného vyvýšeného vršku je vztýčený dvojkríž prevýšený skríženými dvojsečnými mečmi. Nad znakom je polkruhový majuskulný text KLUB GENERÁLOV. V dolnej časti je polkruhový majuskulný text SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Medzi text v hornej a spodnej časti sú vložené lipové trojlístové vetvičky. Medaila je olemovaná 1mm vyvýšeným okrajom.

Medaila má priemer 40 mm.

Vyznamenanie je trojstupňové. Prvý stupeň je zlatistý, druhý stupeň striebřistý a tretí stupeň medaily je bronzovo patinovaný.

Zelená stuha má šírku 38 mm a je dekorovaná dvomi bielymi a jedným zeleným prúžkom. Stuha je žlto–bielo-zeleno–bielo-žltá. Pruhy sú široké 8–2–18–2–8 mm. Na 38 mm širokej a 12 mm vysokej stužke je v jej strede miniatúra znaku klubu generálov. Autorom vyznamenania je Štefan Novotný. Na grafickom návrhu spolupracoval Jaroslav Kozolka.

Záslužný kríž generála Rudolfa Viesta
II. triedy

reverz kríža

VYZNAMENANIE KLUBU GENERÁLOV ZÁSЛУŽNÝ KRÍŽ GENERÁLA RUDOLFA VIESTA

Záslužný kríž generála Rudolfa Viesta bol zriadený vedením klubu generálov v roku 2009. Na základe návrhu je udeľovaný členom klubu, vojakom Ozbrojených síl Slovenskej republiky a zahraničným vojenským delegáciám rozhodnutím Rady klubu generálov SR.

Záslužný kríž má dve triedy a bronzovú medailu.

Záslužný kríž sa udeľuje spravidla ako ocenenie za prínos k budovaniu a činnosti Klubu generálov Slovenskej republiky, budovaniu a rozvoju ozbrojených síl, bezpečnostných a Ozbrojených zborov SR. Záslužný kríž sa udeľuje spravidla od nižšej triedy k vyššej triede, a to bronzová medaila záslužného kríža, II. trieda v striebristej farbe a I. trieda v zlatistej farbe. Záslužný kríž I. triedy je najvyšším vyznamenaním klubu. Udeľuje sa za mimoriadne zásluhy podľa „Pravidiel udeľovania Záslužného kríža generála Rudolfa Viesta a Pamätnej medaily generála Rudolfa Viesta“.

Na averze je pred gréckym krížom s rozšírenými zahrotenými tupouhlými ramenami striebristo olemovaná 12 mm tmavočervená emailovo-štvorcová plocha postavená na hrot. V jej centre je striebristolesklý profilový reliéf s vľavo hľadiacim generálom Rudolfom Viestom. Rohy štvorca sa dotýkajú vrcholkov plochy tupouhlých ramien kríža. Spoza tmavočervenej emailovo-štvorcovej plochy vyčnievajú štruktúrované lipové lístky, po jednom z každej strany. Podoba kríža je odlišná od česko-slovenskej medailárskej školy.

Na reverze kríža je v jeho strede znak klubu generálov. Nad znakom je majuskulný dvojriadkový text KLUB GENERÁLOV, pod znakom sú majuskulné písmena SR. Priemer ramien kríža je 42 mm.

Tmavočervená stuha má šírku 38 mm a je dekorovaná dvomi žltými a dvomi zelenými prúžkami. Stuha je zeleno-žltá–tmavočerveno-žltá zelenej farby. Pruhy sú široké 7–2–20–2–7 mm.

Na 38 mm širokej a 12 mm vysokej stužke je v jej strede miniatúra kríža. Autorom vyznamenania je Štefan Novotný. Na grafickom návrhu spolupracoval Jaroslav Kozolka.

Bronzová medaila Záslužného kríža
generála Rudolfa Viesta

reverz medaily

VYZNAMENANIE KLUBU GENERÁLOV MEDAILA ZÁSLUŽNEHO KRÍŽA GENERÁLA RUDOLFA VIESTA

Bronzová medaila Záslužného kríža generála Rudolfa Viesta bola zriadená vedením klubu generálov v roku 2009.

Je udeľovaná členom klubu, vojakom Ozbrojených síl Slovenskej republiky a zahraničným vojenským delegáciám rozhodnutím Rady klubu generálov SR na základe návrhu.

Na averze medaily je ľavostranný profil generála Rudolfa Viesta v rovnošate príslušníka Česko-Slovenskej armády. Po obvode vyznamenania je v spodnej časti polkruhový majuskulný text GENERÁL RUDOLF VIEST. Po stranách reliéfu v prostriedku medaily je horizontálny letopočet, na ľavej strane 1890, vpravo 1945.

Na reverze medaily je znak Klubu generálov Slovenskej republiky. V ranogotickom štíte je trojvršie ovenčené desiatimi lipovými lístkami. Zo stredného vyvýšeného vršku je vztýčený dvojkříž prevýšený skříženými dvojsečnými mečmi. Nad znakom je polkruhový majuskulný text KLUB GENERÁLOV. V dolnej časti je polkruhový majuskulný text SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Medzi textom v hornej a spodnej časti je priestor vyplnený generálskou golierovou lipovou ratolestou ČSLA používanou v 60. až 90. rokoch. Plocha medaily má 1 mm vyvýšený okraj.

Medaila má priemer 40 mm.

Vyznamenanie je trojstupeňové. Prvý stupeň je zlatistý, druhý stupeň striebřistý a tretí stupeň medaily je bronzovo patinovaný.

Stuha má šírku 38 mm a je dekorovaná dvomi žltými a zelenými prúžkami.

Stuha je zeleno-žlto-tmavočerveno-žlto zelená. Pruhy sú široké 7–2–20–2–7 mm.

Na 38 mm širokej a 12 mm vysokej stužke je v jej strede miniatúra reliéfu vľavo hľadajúceho Rudolfa Viesta. Autorom vyznamenania je Štefan Novotný. Na grafickom návrhu spolupracoval Jaroslav Kozolka.

Medaila slovenský
dobrovoľnícky zbor

reverz medaily

VYZNAMENANIE KLUBU GENERÁLOV MEDAILA SLOVENSKÝ DOBROVOĽNÍCKY ZBOR

Medaila slovenského dobrovoľníckeho zboru (hurbanovských dobrovoľníkov) bola zriadená vedením klubu generálov 18. marca 2009 pri príležitosti 160. výročia bojov slovenských dobrovoľníkov. Bola udeľovaná členom klubu, vojakom Ozbrojených síl Slovenskej republiky, zahraničným vojenským delegáciám a priamym rodinným potomkom účastníkov bojov.

Na averze medaily sú pozitívne reliéfy popredných postáv slovenského protihorského odboja v meruôsmom roku. Vľavo je plastické zobrazenie hlavy s časťou pliec Jozefa Miroslava Hurbana doplnené na ľavej strane majuskulným šikmým odstredivým textom J. M. HURBAN. Vpravo od Hurbana je reliéfné vyobrazenie Jána Francisciho, doplnené vpravo dostredivým zošikmeným textom J. FRANCISCI.

Priestor medaily v jej spodnej časti, medzi ramenami Hurbana a Francisciho, vypĺňa reliéf pamätníka postaveného na pamäť bojov slovenských dobrovoľníkov s uhorskými vojakmi na Prietržskej ceste v Brezovej pod Bradlom. Po obvode medaily je v jej hornej časti majuskulný kolopis SLOVENSKÝ DOBROVOĽNÍCKY ZBOR 1848-1849, ktorý je od textu BREZOVÁ POD BRADLOM v spodnej časti oddelený hviezdami.

Na reverze medaily je znak Klubu generálov Slovenskej republiky. V ranogotickom štíte je trojvršie ovenčené desiatimi lipovými lístkami. Zo stredného vyvýšeného vršku je vztýčený dvojkriž prevýšený skríženými dvojsečnými mečmi. V hornom okraji štítu je dvojriadkový miniskulný text Klub generálov Slovenskej republiky. Po obvode medaily je verzáľkový kolopis DEŇ OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY, v spodnej časti dátum 22. 9. 2009.

Medaila má priemer 40 mm a 1mm vyvýšený okraj.

Stuha má šírku 38 mm a je dekorovaná dvomi žltými, 2 zelenými prúžkami a červeno bielym pruhom.

Stuha je žlto-zeleno-červeno-bielo-zeleno- žltá. Pruhy sú široké 7–2–20–2–7 mm.

Na 38 mm širokej a 12 mm vysokej stužke je v jej strede miniatúra znaku klubu generálov. Stužky sú široké 38 mm a vysoké 12 mm.

Autorom vyznamenanania je Pavel Károly. Na grafickom návrhu spolupracoval Jaroslav Kozolka.

Vojenské vyznamenanie
Medaila Jána Francisciho

reverz medaily

MEDAILA KAPITÁNA JÁNA FRANCISCIHO

Vojenské vyznamenanie Jána Francisciho zriadil veliteľ Vojenského útvaru 2370 Martin pri príležitosti 15. výročia vzniku vojenského útvaru v roku 2010. (Čestný názov MECHANIZOVANÝ PRÁPOR KAPITÁNA JÁNA FRANCISCIHO zapožičal vojenskému útvaru prezident Slovenskej republiky rozkazom č. 3 z 3. mája 2007).

Dekoráciu jednostupňového vyznamenania tvorí patinovaná striebřistá obojstranná medaila s priemerom 40 mm, prevlečná stuha a stužka.

Na averze medaily do priestoru mierne vystupujú časti prs a hlavy kapitána J. Francisciho (čiasťočne ľavostranný reliéf). Hlavu pokrýva klobúk s pávím pierkom ako dekorácia. Majuskulný kolopis **NASPĚTĚ CESTA NEMOŽNÁ, NAPRED SA ÍŠT MUSÍ** sa nachádza pri hladkom vyvýšenom okraji medaily.

Na reverze je v ranogotickom štíte umiestnený cválajúci kôň (znamenie zo znaku vojenského útvaru i mestského erbu). Nad štítom sú arabské číslice 1995-2010. V spodnej čiasťi naľavo od štítu je štvorcová značka mincovne. Napravo od štítu sú v kruhu s priemerom 2 mm zrkadlovito napísané písmena RO. Pri vyvýšenom obvode medaily širokom 1mm je kolopis 15. **VÝROČIE ZALOŽENIA 11. mpr PRÁPORU OKAMŽITEJ REAKCIE KAPITÁNA JANA FRANCISCIHO.**

Na zelenej hodvábnej 38 mm širokej a 62 mm dlhej stuhe sú pri okrajoch z každej strany tri bielo čierne žlté pružky. Zloženie farieb je zelená – biela – čierna – žltá – zelená – žltá – čierna – biela – zelená. Pruhy sú široké 3-2-2-2-20-2-2-2-3.

Na farebne identickej stužke je v jej strede 10 mm vysoký ranogotický štít s reliéfom cválajúceho koňa. V hornom okraji štítu je obdĺžniková plôška s rímskou číslicou XV. Autorom vyznamenania je Pavel Károly.

Potreby vojenských útvarov ukazujú na nevyhnutnosť novelizovať zákon NR SR č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov (§ 137, ods. 3). Zákon by za vojenské vyznamenania a odznaky mal považovať aj vyznamenania a odznaky, ktoré nezriadil minister obrany. Súčasný zákon a výstrojový predpis stanovuje, že vyznamenanie zriadené veliteľom vojenského útvaru je nenositel'né. Veliteľom útvaru vyznamenané osoby. musia mať osobitného povolenia od ministra obrany. Inak sa vyznamenania nesmú verejne prezentovať ani in natura, ale ani prostredníctvom stužky.

VOJENSKÉ MEDAILY

Medaila Generálny štáb
Armáda Slovenskej republiky

Medaila Ministerstvo obrany
Slovenská republika

MEDAILA GENERÁLNY ŠTÁB ARMÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Jednostranná striebriстая medaila Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky bola schválená náčelníkom generálneho štábu v roku 1997 a má priemer 10 cm.

Stred medaily zapíňa farebný štátny znak Slovenskej republiky, ktorý je umiestnený nad skríženou pravo šikmou čepelou meča a časťou maršalskej palice. Horný okraj štítu štátneho znaku je prevýšený modrým oblúkom s odstredivým majuskulným textom ARMÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Pod hlavicou rukoväte meča a maršalskej palice je v modrom oblúku dostredivý text GENERÁLNY ŠTÁB. Po obvode medaily sú lipové lístky a v dolnej časti medzi lipovými lístkami je päť halúzok ovinutých stuhou.

MEDAILA MINISTERSTVO OBRANY SLOVENSKÁ REPUBLIKA

Jednostranná medaila Ministerstva obrany Slovenskej republiky s bronzovou patinou je z roku 1997 a má priemer 10 cm.

V strede medaily je štátny znak SR umiestnený nad čepele skrížených mečov. Záštity a rukoväte mečov s oblou hlavicou prečnievajú cez dolný okraj štítu štátneho znaku. Hroty čepelí prečnievajú cez jeho bočné okraje. Horný okraj štítu štátneho znaku je prevýšený červeným oblúkom s odstredivým majuskulným textom SLOVENSKÁ REPUBLIKA. Pod hlavicami rukovätí mečov je v červenom oblúku dostredivý text MINISTERSTVO OBRANY.

Po obvode medaily sú lipové lístky a v dolnej časti medzi lipovými lístkami je päť halúzok ovinutých stuhou.

Medaila Armáda Slovenskej republiky
generálny štáb averz

reverz medaily

Medaila štábu Pozemného vojska
Armády Slovenskej republiky

MEDAILA ARMÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY GENERÁLNY ŠTÁB

Kruhová medaila Armáda Slovenskej republiky Generálny štáb bola zriadená v roku 1998.

Na averze strieborno patinovanej medaily je centrálne osadený štátny znak Slovenskej republiky prekrývajúci čepele skrížených sklonených mečov. Nad rohmi horných okrajov štítu štátneho znaku sú hladké záštity mečov s kanelovanými rukoväťami a oválnymi hlavicami. Po obvode medaily je v hornej časti majuskulný polkruhový nápis ARMÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Dole v oblúku je majuskulný nápis GENERÁLNY ŠTÁB. Medzery medzi nápismi vyplňajú z ľavej strany reliéf lietadla MIG –29 a vpravo reliéf bojového vozidla pechoty.

Na reverze medaily je severozápadné vyobrazenie trenčianskeho hradu. V spodnej časti je majuskulný text TRENČÍN.

Striebristá medaila má priemer 60 mm.

MEDAILA ŠTÁBU POZEMNÉHO VOJSKA ARMÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

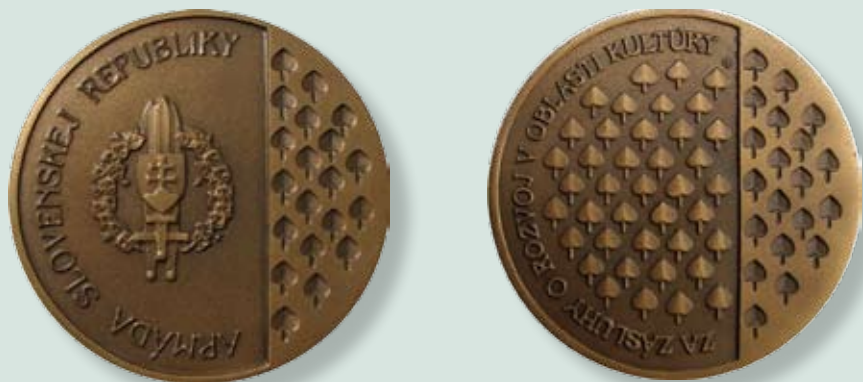
Kruhová jednostranná strieborno patinovaná medaila štábu Pozemného vojska Armády Slovenskej republiky bola zriadená v roku 1999.

Na medaile je v jej spodnej polovici excentricky položený reliéf štátneho znaku Slovenskej republiky. Pod spodným okrajom štítu štátneho znaku sú skrížené dvojsečné meče s kruhovými hlavicami a kosoštvorcovými záštitami. Medzi záštitami mečov je majuskulný text MOR HO! Do priestoru, medzi rukoväťou jedného a čepeľou druhého meča, je z každej strany osadená štvorlístková lipová halúзка s lipovými plodmi. Nad horným okrajom štítu štátneho znaku a lipovými halúzkami je reliéf trenčianskeho hradu.

Po obvode medaily je v jej vrchnej časti majuskulný dvojriadkový text ŠTÁB POZEMNÉHO VOJSKA TRENČÍN a v spodnej časti text ARMÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY.

Striebristá medaila má priemer 60 mm.

Medaila štábu personálneho manažmentu
Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky

Medaila Ozbrojených síl Slovenskej republiky

MEDAILA ŠTÁBU PERSONÁLNEHO MANAŽMENTU GENERÁLNEHO ŠTÁBU ARMÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Medaila bol zriadená náčelníkom štábu personálneho manažmentu Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky v roku 2000.

50 mm bronzovo-patinová medaila má na averze v ľavej časti medailovej plochy znak Armády Slovenskej republiky, doplnený 6 súkvetiami. Vľavo od znaku je vystupujúci vertikálny, polkruhový, majuskulný text ARMÁDA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. V pravej časti medaily je vertikálny, polkruhový, vyvýšený, výsek s plochou posypanou vyrytými lipovými lístkami. Nad plochou medaily je 1 mm široký lem.

Reverz medaily je s negatívnymi a pozitívnymi reliéfmi lipových lístkov. V ľavej časti medailového poľa je vertikálny, polkruhový majuskulný text ZA ZÁSLUHY O ROZVOJ V OBLASTI KULTÚRY. Vpravo dole vedľa textu je umiestnená značka Mincovne Kremnica. Medaila bola vyrobená vďaka finančnej pomoci Aukčnej spoločnosti SOGA s. r. o.

MEDAILA OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Striebrsivú kruhovú medailu zriadil v auguste 2003 svojím nariadením minister obrany Slovenskej republiky pri príležitosti Medzinárodného dňa príslušníkov mierových misí Organizácie spojených národov. Medailu udeľoval vojakom v mierových misiách.

Na averze, v strede medailového poľa je reliéf holuba. Kruhový, rovnú, 22 mm plochu lemuje vzostupne zaoblená tzv. podložka, ktorá má v hornej časti vyrytý polkruhový majuskulný text MEDZINÁRODNÝ DEŇ PRÍSLUŠNÍKOV MIEROVÝCH MISÍ OSN.

Pri spodnom okraji je emblém Organizácie spojených národov, vedľa ktorého je značka Mincovne Kremnica.

Na reverze, ktorý je obklopený vzostupnou kruhovou podložkou v hornej časti, je vyrytý majuskulný text OZBROJENÉ SÍLY SLOVENSKEJ REPUBLIKY. Do stredu kruhového poľa je položený znak Ozbrojených síl Slovenskej republiky.

Medaila má priemer 60 mm.

Medaila logistika
železničného vojska

Medaila železničné vojsko

ŽELEZNIČNÉ VOJSKO

MEDAILA LOGISTIKA ŽELEZNIČNÉ VOJSKO

Kruhovú medailu zlatistej farby má uprostred reliéf upraveného golierového znaku železničného vojska a vojenskej dopravy Česko-Slovenskej armády a štátny znak Slovenskej republiky.

Na prekrížených odvrátených náradiach (kladivo a francúzsky kľúč) je časť profilu vrchnej časti koľajového kolesa pred závesom kotvy. Pracovné náradie s časťou kolesa a závesom kotvy zastiera štylizované krídlo. Detailne prepracované krídlo je zložené zo štyroch skosených pruhov. Na vnútornej strane hrotu kotvy je položený farebný štátny znak Slovenskej republiky. Znak má zlatú obrysovú linku a jeho horný okraj sa dotýka horného okraja lemu štylizovaného krídla.

Znak železničného vojska sa so 7 mm širokým medzikružím spája len rukoväťami pracovných naradií, telom kladiva a francúzskeho kľúča a hrotom krídla z oboch strán a kotvou. V spodnej časti medzikružia sú prekrížené dve sedemlistové lipové vetvičky. Na hornej polovici medzikružia je čierny majuskulný text LOGISTIKA ŽELEZNIČNÉHO VOJSKA.

Zlatistá medaila má priemer 50 mm.

MEDAILA ŽELEZNIČNÉ VOJSKO

Kruhovú medailu zlatistej farby má uprostred reliéf upraveného golierového znaku železničného vojska a vojenskej dopravy Česko-Slovenskej armády a štátny znak Slovenskej republiky.

Na prekrížených odvrátených náradiach (kladivo a francúzsky kľúč) je kotva, pred ktorou je symbolické krídlo. Krídlo má tvar trojuholníka so základňou hore a pozostáva zo štyroch zužujúcich sa pruhov. Na vnútornej strane hrotu kotvy je položený farebný štátny znak Slovenskej republiky so zlatou obrysovou linkou, dotýkajúci sa horného okraja lemu symbolického krídla.

Znak železničného vojska sa so 7 mm širokým medzikružím spája len rukoväťami pracovných naradií, telom kladiva a francúzskeho kľúča a hrotom krídla z oboch strán a kotvou. V spodnej časti medzikružia sú prekrížené dve sedemlistové lipové vetvičky. Na hornej polovici medzikružia je čierny majuskulný text ŽELEZNIČNÉ VOJSKO.

Zlatistá medaila má priemer 50 mm.

ODZNAKY ŠPECIALISTOV OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Odznak triednosti pilota Vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky

Odznak letec - kozmonaut

Zaslúžilý letec

1. triedy

2. triedy

3. triedy

ODZNAK LETEC – KOZMONAUT SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Tento čestný odznak bol udelený 11. decembra 2000 plk. Ing. Ivanovi Bellovi (prvému slovenskému letcovi – kozmonautovi, príslušníkovi Armády Slovenskej republiky) a jeho náhradníkovi plk. Ing. Michalovi Fulierovi za vedecký výskum súvisiaci s letom vesmírnej lode Sojuz TM-29 k orbitálnej stanici Mir v čase 20. – 28. februára 1999. Odznak bol taktiež udelený prvému česko-slovenskému kozmonautovi plk. Ing. Vladimírovi Remekovi.

Na kruhovom odznaku je znázornená zemeguľa s nultým poludníkom, rovníkom, dvoma rovnobežkami, dvoma poludníkmi, raketou a s územím Slovenskej republiky. Jedna polovica zemegule je bledomodrá, druhá tmavomodrá. Po jej obvode je 7 mm široká, zrkadlovitá podložka. Nad ňou je modré medzikružie s textom LETEC - KOZMONAUT v ľavej časti a SLOVENSKEJ REPUBLIKY v pravej časti. Nad zemeguľou, päťou ranogotického štítu zasahujúc do zrkadlovitej podložky, je farebný štátny znak Slovenskej republiky. V dolnej časti odznaku sú skrížené vetvičky lipových listov. Odznak s priemerom 45 mm je vyhotovený zo striebra. Celkovo bolo vyrobených 50 kusov tohto odznaku.

ODZNAK TRIEDNOSTI PILOTA VZDUŠNÝCH SÍL OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Odznak pilot Vzdušných síl Ozbroyených síl Slovenskej republiky bol zriadený podľa § 96 odsek (5) zákona č. 370/1997 o vojenskej službe nariadením náčelníka štábu letectva a PVO v roku 1998 a bol publikovaný vo výnose MO SR z 27. marca 2004 č. SELP/K-17/1-314 čiastka 13. Odznak udeľuje veliteľ vzdušných síl pilotom Ozbroyených síl Slovenskej republiky, ktorí úspešne vykonali typizačné skúšky a získali letecké triednosti.

Odznak pilota stváňa orol s rozopätými krídlami, umiestnený vo venci lipových lístkov. Pod orlom, zasahujúc do venca lipových lístkov je ranogotický štít so štátnym znakom SR. Odznak pilota má tri triedy a udeľuje sa aj odznak zaslúžilý letec. Odznaky sú vysoké 46 mm a široké 64 mm.

Odznak zaslúžilý letec je celý zlatistý s modrým zaobleným pásom pod vencem lipových lístkov s nápisom ZASLÚŽILÝ LETEC.

Odznak 1. triedy je celý zlatistý, na odznaku 2. triedy je zlatistý orol a veniec lipových lístkov striebřistý. Na odznaku 3. triedy je orol zlatistý a veniec bronzový.

Odznak pilota ozbrojených síl sa nosí na saku na pravom náprsnom vrecku.

Lietajúci letovod
1. triedy

Nelietajúci letovod
1. triedy

2. triedy

2. triedy

3. triedy

3. triedy

ODZNAK LIETAJÚCI LETOVOD VZDUŠNÝCH SÍL OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Odznak lietajúci letovod Vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky bol zriadený podľa § 96 odsek (5) zákona č. 370/1997 o vojenskej službe nariadením náčelníka štábu letectva a PVO v roku 1998 a je publikovaný vo výnose MO SR z 27. marca 2004 č. SELP/K-17/1-314 čiastka 13.

Odznak je udeľovaný lietajúcim letovodom Ozbrojených síl Slovenskej republiky, ktorí získali letecké triednosti.

Odznak sa udeľuje v troch triedach a je charakteristický tým, že vo všetkých triedach je orol striebřistý. Odznak 1. triedy má zlatistý, 2. triedy striebřistý a 3. triedy bronzový veniec. Pod orlom, zasahujúc do venca lipových lístkov, je umiestnený ranogotický štít so štátnym znakom Slovenskej republiky.

Odznak lietajúceho letovoda príslušnej triedy sa nosí na pravom náprsnom vrecku saka.

ODZNAK NELIETAJÚCI LETOVOD VZDUŠNÝCH SÍL OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Odznak nelietajúci letovod Vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky bol zriadený podľa § 96 odsek (5) zákona č. 370/1997 o vojenskej službe nariadením náčelníka štábu letectva a PVO v roku 1998 a je publikovaný vo výnose MO SR z 27. marca 2004 č. SELP/K-17/1-314 čiastka 13.

Odznak je udeľovaný nelietajúcim letovodom Ozbrojených síl Slovenskej republiky, ktorí získali letecké triednosti v troch triedach.

Odznak 1. triedy má zlatistý, 2. triedy striebřistý a 3. triedy bronzový veniec. Orol je vo všetkých triedach bronzový. Pod orlom je na venci položený ranogotický štít so štátnym znakom Slovenskej republiky.

Odznak nelietajúceho letovoda príslušnej triedy sa nosí na pravom náprsnom vrecku saka.

Odznak technik letectva Vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky

Zaslúžilý technik

1. triedy

2. triedy

3. triedy

ODZNAK TECHNIK LETECTVA VZDUŠNÝCH SÍL OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Odznak technik letectva Vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky bol zriadený podľa § 96 odsek (5) zákona č. 370/1997 o vojenskej službe nariadením náčelníka štábu letectva a PVO v roku 1998 a je publikovaný vo výnose MO SR z 27. marca 2004 č. SELP/K-17/1-314 čiastka 13.

Odznak výcvikovej skupiny technik letectva príslušnej triedy (palubní radisti, palubní operátori, palubní technici a palubní sprievodcovia) udeľuje veliteľ vzdušných síl špecialistom letectva Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Nositelia odznaku musia úspešne vykonať typizačné skúšky na technike príslušnej odbornosti alebo rezortné skúšky pred komisiou veliteľa vzdušných síl. Osobám, ktoré nie sú a neboli výkonnými letcami, toto právo neprislúcha. Právo nosiť letecký odznak sa potvrdzuje v osobnom spise a nezaniká ani po ukončení aktívnej leteckej služby.

Odznak má tri triedy a najvyšší stupeň je Zaslúžilý technik.

Odznak Zaslúžilý technik letectva udeľuje taktiež veliteľ vzdušných síl nositeľom odznaku 1. triedy, ktorí sa významným spôsobom podieľali na rozvoji a vytváraní stavovskej hrdosti konkrétnej odbornosti s minimálnou praxou 10 rokov v danej odbornosti.

Odznak Technik letectva 1. triedy udeľuje veliteľ nositeľom odznaku 2. triedy minimálne po dvoch rokoch od udelenia odznaku 2. triedy a po úspešnom absolvovaní preskúšania komisiou veliteľa vzdušných síl.

Odznak Technik letectva 2. triedy udeľuje veliteľ nositeľom odznaku 3. triedy minimálne s trojročnou praxou a po úspešnom absolvovaní preskúšania komisiou veliteľa vzdušných síl.

Odznak Technik letectva 3. triedy udeľuje veliteľ absolventom vojenských škôl a škôl odborného výcviku po úspešnom vykonaní typizačných skúšok.

Odznak tvorí veniec z lipových lístkov, na ktorom je presahujúca trojlístová vrtuľa a ranogotický štít so štátnym znakom Slovenskej republiky. Odznak zaslúžilý technik je celý zlatistý a pod vencom má modrý oblý pruh s textom ZASLÚŽILÝ TECHNIK. Odznak 1. triedy je zlatistý, 2. triedy striebřistý a 3. triedy bronzový. Odznak technika môže byť odobratý jeho držiteľovi, ak sa profesionálny vojak dopustí trestného činu porušenia letových alebo technologických zásad. Odobratie odznaku vykoná veliteľ vzdušných síl na návrh príslušného odborného náčelníka vojenského útvaru. Odznak má rozmery 55 x 50 mm a nosí sa na pravom náprsnom vrecku saka.

Odznak technik protivzdušnej obrany Vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky

Zaslúžilý špecialista

1. triedy

2. triedy

3. triedy

ODZNAK TECHNIK PROTIVZDUŠNEJ OBRANY VZDUŠNÝCH SÍL OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Odznak technik protivzdušnej obrany Vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky bol zriadený podľa § 96 odsek (5) zákona č. 370/1997 o vojenskej službe nariadením náčelníka štábu letectva a PVO v roku 1998 a je publikovaný vo výnose MO SR z 27. marca 2004 č. SELP/K-17/1-314 čiastka 13.

Odznak udeľuje veliteľ vzdušných síl technikom PVO Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Nositelia odznaku musia úspešne vykonať typizačné skúšky na technike príslušnej odbornosti alebo rezortné skúšky pred komisiou veliteľa vzdušných síl.

Odznak pre technikov protivzdušnej obrany vzdušných síl má tri triedy. Zvláštny stupeň odznaku udeľovaný odborníkom v tejto oblasti je ZASLÚŽILÝ ŠPECIALISTA.

Odznak Zaslúžilý špecialista PVO udeľuje taktiež veliteľ vzdušných síl nositeľom odznaku 1. triedy, ktorí sa významným spôsobom podieľali na rozvoji a vytváraní stavovskej profesijnej hrdosti s minimálnou praxou 10 rokov v stanovenej odbornosti.

Odznak technik PVO 1. triedy udeľuje veliteľ nositeľom odznaku 2. triedy minimálne po dvoch rokoch od udelenia odznaku 2. triedy a po úspešnom absolvovaní preskúšania komisiou veliteľa vzdušných síl.

Odznak technik PVO 2. triedy udeľuje veliteľ nositeľom odznaku 3. triedy minimálne s trojročnou praxou a po úspešnom absolvovaní preskúšania komisiou veliteľa vzdušných síl.

Odznak technik PVO 3. triedy udeľuje veliteľ absolventom vojenských škôl a škôl odborného výcviku po úspešnom vykonaní typizačných skúšok.

Odznak zaslúžilý špecialista tvoria lipové lístky usporiadané do lipového zlatistého venca. Uprostred venca je vertikálne umiestnená raketa, ktorej prostredná časť je pred horizontálne položeným radarom. Raketa a radar sú taktiež v zlatistom vyhotovení. V spodnej časti, pred stabilizátorom rakety zasahujú do venca lipových lístkov je ranogotický štít s farebným štátnym znakom Slovenskej republiky. Pod vencom je modrá oblúkovitá stuha kopírujúca spodný okraj venca s textom ZASLÚŽILÝ ŠPECIALISTA.

Odznak 1. triedy je zlatistý, 2. triedy striebřistý a 3. triedy bronzový. Odznaky týchto tried sa po formálnej stránke zhodujú s hore uvedeným opisom odznaku zaslúžilý špecialista, ale sú bez modrej oblúkovitej stuhy.

Odznak technika PVO príslušnej triedy sa nosí na pravom náprsnom vrecku saka.

Odznak triednosti padákový odborník Vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky

Majster

Inštruktor

Pamätný

1. triedy

2. triedy

3. triedy

ODZNAK TRIEDNOSTI PADÁKOVÝ ODBORNÍK VZDUŠNÝCH SÍL OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Odznak triednosti padákovým odborníkom Vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky bol zriadený podľa § 96 odsek (5) zákona č. 370/1997 o vojenskej službe nariadením náčelníka štábu letectva a PVO v roku 1998 a je publikovaný vo výnose MO SR z 27. marca 2004 č. SELP/K-17/1-314 čiastka 13.

Odznak vyjadruje stupeň odborných vedomostí a zručností v padákovvej oblasti. Odznak padákovým odborníkom letectva 3., 2. a 1. triedy udeľuje veliteľ príslušného krídla vzdušných síl padákovým odborníkom letectva Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Odznak padákovým odborníkom letectva Inštruktor a Majster udeľuje veliteľ vzdušných síl padákovým odborníkom letectva Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Odznak sa udeľuje vojakom, poddôstojníkom, práporčíkom a dôstojníkom, ktorí úspešne vykonali triedne skúšky a získali letecké triednosti.

Odznak triednosti padákovým odborníkom vzdušných síl je rozdelený do šesť tried. Najvyšším stimulom pre profesionálnych vojakov, ktorí pracujú v tejto oblasti je získať majstra danej odbornosti. Striebristý odznak padákovým odborníkom letectva je podobný ako výsadkár Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Vľavo hľadiaci orol s rozťahnutými krídlami drží v pazúroch gotický štít, na ktorom je trojlistová letecká vrtuľa presahujúca okraje štítu.

Nad orlom, medzi jeho krídlami a pod kupolou roztvoreného padáka je zlatistý štít, po obvode ktorého sú umiestnené lipové lístky do tvaru podkovy. Štít môže byť bez čísla alebo s arabskou číslicou 1, 2, 3. Štít bez čísla v nariadení je uvedený ako Pamätný odznak padákovým odborníkom.

Odznak MAJSTER a INŠTRUKTOR má nad orlom a pod kupolou roztvoreného padáka štítok v tvare stuhu s rovnakým textom. Odznak má rozmery 70 x 53 mm.

Odznak padákového odborníka príslušnej triedy sa nosí na pravom náprsnom vrecku saka.

Odznak triednosti výsadkár Ozbrojených síl Slovenskej republiky

Majster

Inštruktor

Výsadkár

1. triedy

2. triedy

3. triedy

ODZNAK TRIEDNOSTI VÝSADKÁR OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Odznak triednosti výsadkár Ozbrojených síl Slovenskej republiky bol zriadený podľa § 96 odsek (5) zákona č. 370/1997 o vojenskej službe nariadením náčelníka správy operačného prieskumu v roku 1998 a je publikovaný vo výnose MO SR z 27. marca 2004 č. SELP/K-17/1-314 čiastka 13.

Odznak výsadkár ozbrojených síl má šesť tried: majster, inštruktor, prvá, druhá a tretia trieda a odznak bez triedy. Odznak sa udeľuje osobám, ktoré sú zaradené do funkcie s predpísanou odbornosťou a vykonávajú pozemný a vzdušný výsadkový výcvik. Triednosť výsadkár 3., 2. a 1. triedy udeľuje veliteľ výsadkového útvaru. Triednosť „výsadkár – inštruktor“ a „výsadkár – majster“ udeľuje náčelník odbornej správy alebo iný funkcionár s rovnakou a vyššou právomocou na návrh príslušnej komisie.

Výsadkárom, ktorí v čase činnej služby získali niektorý z uvedených stupňov triednosti, môžu byť za zásluhy o rozvoj výsadkových a výsadkových prieskumných jednotiek udelený čestný titul „Výsadkár Ozbrojených síl Slovenskej republiky“ bez triedy. Tento titul udeľuje náčelník odbornej správy.

Odznak tvorí roztvorený padák, pod ktorým je vľavo hľadiaci orol s rozťahnutými krídlami. Orol drží v pazúroch gotický štít, na ktorom je znázornená päť zvierajúca rukoväť meča s torzom čepele.

V strede, pod kupolou padáka a medzi krídlami orla je zlatistý štít, po obvodě ktorého sú lípové lístky vytvárajúce obrazec podkovy. Štít môže byť bez čísla alebo s arabskou číslicou 1, 2, 3.

Odznak MAJSTER a INŠTRUKTOR má nad orlom a pod kupolou roztvoreného padáka štítok v tvare stuhu s rovnakým textom. Odznak má rozmery 70 x 54 mm.

Odznak výsadkára príslušnej triedy sa nosí na pravom náprsnom vrecku saka.

Odznak
odborný pyrotechnik
Armády SR

Odznak
pomocný pyrotechnik
Armády SR

Odznak
odborný pyrotechnik

Odznak
pomocný pyrotechnik

ODZNAK ODBORNÝ PYROTECHNIK ARMÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Kruhovým odznakom ODBORNÝ PYROTECHNIK ARMÁDY SR boli označení vojenský špecialisti. Títo príslušníci armády boli vyškolení a vycvičení na vykonávanie samostatných odmínovacích prác. Poslaním ich služby bolo zneškodňovať míny, ktoré ohrozovali bezpečnosť civilného obyvateľstva.

Odznak je striebrišto patinovaný. Po obvode je kolopis ODBORNÝ PYROTECHNIK ARMÁDY SR. V strede kruhu je bomba s horiacou zápalnou šnúrou.

Priemer odznaku je 40 mm.

Odznak bol používaný do 30. júna 2002.

ODZNAK POMOCNÝ PYROTECHNIK ARMÁDY SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Kruhový odznak je totožný s tým predchádzajúcim. Po obvode má text POMOCNÝ PYROTECHNIK ARMÁDY SR a je celý bronzovo patinovaný.

Odznak bol používaný do 30. júna 2002.

ODZNAK ODBORNÝ PYROTECHNIK

Kruhový odznak bol zriadený výnosom Ministerstva obrany Slovenskej republiky zverejnením vo vestníku z 10. decembra 2008 čiastka 102.

Odznakom odborný pyrotechnik majú byť označení vojenský ženijní špecialisti. Títo príslušníci Ozbrojených síl Slovenskej republiky sú vyškolení a vycvičení na vykonávanie samostatných odmínovacích prác. Poslaním ich služby je zneškodňovať míny, ktoré ohrozujú bezpečnosť civilného obyvateľstva.

Odznak je striebrišto patinovaný. Po obvode, v jeho vrchnej časti je kolopis ODBORNÝ PYROTECHNIK. V strede kruhu je bomba s horiacou zápalnou šnúrou. Priemer odznaku je 40 mm.

ODZNAK POMOCNÝ PYROTECHNIK

Kruhový odznak má vo vrchnej časti text POMOCNÝ PYROTECHNIK a je totožný s tým predchádzajúcim. Celý je bronzovo patinovaný. Odznak bol zriadený hore spomínaným výnosom Ministerstva obrany Slovenskej republiky.

Odznak vycvičenosti profesionálneho vojaka Ozbrojených síl Slovenskej republiky

Zaslúžilý majster

Majster

1. triedy

2. triedy

3. triedy

ODZNAK VYCVIČENOSTI V OZBROJENÝCH SILÁCH SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Kruhový odznak vycvičenosti profesionálneho vojaka Ozbrojených síl Slovenskej republiky bol zavedený do ozbrojených síl schválením služobnej pomôcky "Udeľovanie tried vycvičenosti v Ozbrojených silách Slovenskej republiky", ktorá vstúpila do platnosti 1. januára 2007. Odznak bol konštituovaný výnosom Ministerstva obrany Slovenskej republiky zverejnením vo vestníku z 15. decembra 2007 čiastka 98.

Profesionálni vojaci, ktorí absolvovali predpísaný výcvik, odbornú prípravu a úspešne absolvovali triednu skúšku môžu získať odznak 3., 2., 1. triedy alebo odznak triedy "Majster".

Za mimoriadne zásluhy môže byť profesionálnemu vojakovi udelená čestná trieda "Zaslúžilý majster OS SR". Tú môže v odôvodnených prípadoch mimoriadne udeliť náčelník Generálneho štátu Ozbrojených síl Slovenskej republiky aj občanovi SR, ktorý nie je príslušníkom OS SR alebo cudziemu štátnemu príslušníkovi.

Kruhový odznak vycvičenosti má červený pomyselný terč a je rozdelený tromi bielymi sústrednými kružnicami a horizontálnou čiarou. Uprostred odznaku je čierny kruhový medailón, na ktorom sú vyobrazené biele arabské číslice 1, 2, 3 alebo písmeno M. Na červenom zdanlivom terči pod čiernym medailónom je meč. Časť rukoväte s polkruhovou hlavicou vstupuje medzi koncentrické kružnice. Medzi nimi sa v spodnej časti z každej strany rukoväte nachádza po 11 bielych lipových lístkov. Odznak 1. triedy je zlatistý, 2. triedy striebristý a 3. triedy bronzový.

Odznak "Zaslúžilý majster OS SR" je žltej farby a v strede má červený kruh s tromi žltými kružnicami, ktoré sú horizontálne predelené. V strede je čierny medailón so žltým písmenom M. Čepeľ bieleho meča je čiastočne prekrytá čiernym kruhom. Časť rukoväte s polkruhovou hlavicou vstupuje do medzikružia, v ktorom sa v spodnej časti z každej strany rukoväte nachádza po 11 bielych lipových lístkov. V hornej časti medzikružia je do polkruhu usporiadaný majuskulný text ZASLÚŽILÝ.

Odznak vycvičenosti príslušnej triedy sa nosí na pravom náprsnom vrecku saka.

Odznak
pre zdravotnícky personál
s vysokoškolským vzdelaním

Odznak
pre stredný zdravotnícky personál

ODZNAK PRE ZDRAVOTNÍCKY PERSONÁL S VYSOKOŠKOLSKÝM VZDELANÍM

Odznak bol zavedený nariadením náčelníka zdravotníckej správy Generálneho štábu Armády Slovenskej republiky 1. januára 1998.

Odznak je udeľovaný absolventom lekárskejších fakúlt náborených na funkcie vojenských lekárov vo vojenských útvaroch a zariadeniach ozbrojených síl. Lekári pred nástupom k vojenským útvarom absolvujú polročný akademický kurz na vojenskej akadémii v Liptovskom Mikuláši.

Zlatistý odznak ovenčený dvoma radmi lipových lístkov je v strede vertikálne predelený tromi pyramídálne zoradenými mečmi. Čepele a rukoväte mečov prevyšujú lipové lístky. Farebný štátny znak nad záštitou a čepeľami mečov je prevýšený hľadom ovinujúcim kalich - reliéfny znak zdravotníckej služby. Záštity mečov sú hladké, žliabkové rúčky majú podobu výpletu a meče sú ukončené kruhovými hlavicami.

Odznak má rozmery 61 x 46 mm.

ODZNAK PRE STREDNÝ ZDRAVOTNÍCKY PERSONÁL

Odznak je striebřistý. Je udeľovaný zregrutovaným absolventom stredných zdravotných škôl, ktorí sa stali vojenskými profesionálmi a absolvovali akademický kurz pre stredný zdravotnícky personál.

Odznak má rozmery 61 x 46 mm.

ABSOLVENTSKÉ ODZNAKY

Odznak
absolventa vyššieho akademického kurzu
generálneho štábu

Odznak
absolventa vysokej školy

Odznak
pre absolventa kurzu ISOC

ODZNAK ABSOLVENTA VYŠŠIEHO AKADEMICKÉHO KURZU GENERÁLNEHO ŠTÁBU

Odznak je tvarovo identický s odznakom navrhnutým v roku 1995. Odlišujú sa iba farbou čepelí zlatistých lipových lístkov. Kosoštvorcové ostrie meča má symetrický tupý hrot. Uprostred meča sú odstredivo položené tri žilnaté (reliéfne) čepele lipových bezstonkových lístkov srdcovitého tvaru. Cípy spodných lístkov s celistvým okrajom smerujú do priestoru a sú na pomyslenej úrovni záštity meča. Čepele lístkov vytvárajú lôžko, na ktorom je položený farebný štátny znak s bielou obrysou linkou. Autorom výtvarného návrhu je Róbert Kandrik.

ODZNAK ABSOLVENTA VYSOKEJ VOJENSKEJ ŠKOLY

Návrh odznaku bol spracovaný v roku 1995 a tvorí ho meč z rímskeho obdobia s kanelovanou rukoväťou a kruhovou hlavicou. Záštita meča je hladká, čepeľ má symetrický tupý hrot a v reze je kosoštvorcová. Na čepeľ meča sú položené tri lipové lístky. Rozloženie lístkov oproti znaku, ktorý sa používal do roku 1995 je odlišné. Dva spojené lístky sa svojimi okrajmi dotýkajú záštity meča a tretí je položený na stred čepele. Lístky vytvárajú lôžko, na ktoré je položený štátny znak SR s bielou obrysou linkou.

ODZNAK PRE ABSOLVENTA KURZU ISOC

Kruhový striebřistý odznak pre absolventov medzinárodného kurzu ISOC pre štábných dôstojníkov bol zriadený výnosom Ministerstva obrany Slovenskej republiky 9. decembra 2009 čiastka 102.

Kurz je organizovaný pri Akadémii ozbrojených síl Milana Rastislava Štefánika v Liptovskom Mikuláši.

V kruhovom poli sú v spodnej časti odznaku vyobrazené liptovské skrížené meče prevýšené sediacou sovou. Pod čepeľami mečov je lipový lístok. Po obvode odznaku je oblúkovitý majuskulný text INTERNATIONAL STAFF OFFICERS' COURSE.

Priemer odznaku je 40 mm.

Odznak
vyššieho veliteľsko-štábného kurzu VOS

Odznak
veliteľsko-štábného kurzu VOS

Odznak
základného kurzu VOS

ODZNAKY VOJENSKÉHO OBRANNÉHO SPRAVODAJSTVA

Elipsovité zlatistý odznak absolventa vyššieho veliteľsko-štábného kurzu vojenského obranného spravodajstva (VOS) bol zriadený výnosom Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. SEOPMVL – 20-49/2009, čiastka 89 zo 16. decembra 2009. V elipsovite polí je vyobrazený striebřistý znak VOS (jastrab v pazúroch držiaci zvíjajúceho sa hada). V 6 mm úzkom vyvýšenom oválnom prstenci na okraji odznaku je majuskulný text KURZ VOJENSKÉHO OBRANNÉHO SPRAVODAJSTA a päťcípá hviezda.

Elipsovité striebřistý odznak absolventa veliteľsko-štábného kurzu vojenského obranného spravodajstva bol zriadený výnosom Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. SEOPMVL – 20-49/2009, čiastka 89 zo 16. decembra 2009. V elipsovite polí je vyobrazený zlatistý znak VOS (jastrab v pazúroch držiaci zvíjajúceho sa hada). Na vyvýšenom oválnom prstenci na okraji odznaku je majuskulný text KURZ VOJENSKÉHO OBRANNÉHO SPRAVODAJSTA a päťcípá hviezda.

Elipsovité bronzovo patinovaný odznak absolventa základného kurzu vojenského obranného spravodajstva bol zriadený výnosom Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. SEOPMVL – 20-49/2009, čiastka 89 zo 16. decembra 2009. V oválnom polí je vyobrazený striebřistý znak VOS (jastrab v pazúroch držiaci zvíjajúceho sa hada). Na vyvýšenom oválnom prstenci na okraji odznaku je majuskulný text KURZ VOJENSKÉHO OBRANNÉHO SPRAVODAJSTA a päťcípá hviezda.

Odznak má rozmery 47 x 40 mm.

**ČIAPKOVÉ ODZNAKY
PRÍSLUŠNÍKOV
OZBROJENÝCH SÍL
SLOVENSKEJ REPUBLIKY
A INÉ ODZNAKY**

Čiapkový odznak
pre generálov

Čiapkový odznak
pre dôstojníkov

Čiapkový odznak
pre praporčíkov a poddôstojníkov
od 1. januára 2010 aj pre mužstvo

Čiapkový odznak pre mužstvo
od 1. 7. 1997 do 31. 12. 2009

ČIAPKOVÉ ODZNAKY PRÍSLUŠNÍKOV OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čiapkové odznaky pre generálov, dôstojníkov, práporčíkov, poddôstojníkov a mužstvo Ozbrojených síl Slovenskej republiky boli zavedené do používania spolu s novou rovnošatou od 1. júla 1997.

Odznak tvorí štátny znak Slovenskej republiky (červený ranogotický štít s bielym dvojítm križom, ktorý je vztýčený na strednom vyvýšenom vršku modrého, zlatisto olemovaného trojvršia), ktorý je pred čepeľami troch mečov usporiadaných do pyramídy. Záštity mečov sú pred vencom z lipových lístkov, ktorý ovenčuje štátny znak. Čepele mečov vyčnievajúce nad štátnym znakom sú do polovice šírky ostria okrajových mečov prekryté lipovým lístkom. Hladké záštity mečov uzatvárajú kanelované rukoväte v tvare výpletu s kruhovou hlavicom.

ČIAPKOVÝ ODZNAK PRE GENERÁLOV

Čiapkový odznak pre generálov Ozbrojených síl Slovenskej republiky je v zlatistom vyhotovení. Meče sú striebřité s farebným emailovým štátnym znakom. Odznak má rozmery 58 x 43 mm.

ČIAPKOVÝ ODZNAK PRE DÔSTOJNÍKOV

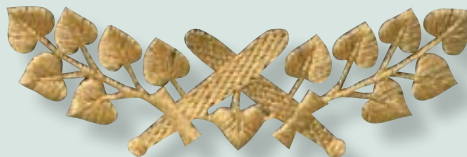
Čiapkový odznak pre dôstojníkov má bronzovú patinu a pre práporčíkov je striebřitý.

ČIAPKOVÝ ODZNAK PRE PÁPORČÍKOV, PODDÔSTOJNÍKOV A MUŽSTVO

Čiapkový odznak pre poddôstojníkov a profesionálnych vojakov mužstva má tmavú bronzovú patinu a rozmery 43 x 32 mm.

Odznak bol používaný do 31. decembra 2009. Vestník Ministerstva obrany Slovenskej republiky zo 17. decembra 2009, čiastka 89, už odznak pre profesionálnych vojakov mužstva nevymenúva.

Čiapkový odznak pre profesionálnych vojakov
Vojenskej kancelárie prezidenta SR
(od 1. 7. 1997 do 31. 12. 2009)

Čiapkový odznak pre profesionálnych vojakov
Čestnej stráže prezidenta SR
(od 1. 7. 1997 do 31. 12. 2009)

ČIAPKOVÝ ODZNAK PRE VOJAKOV VOJENSKEJ KANCELÁRIE PREZIDENTA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čiapkový odznak pre vojakov vojenskej kancelárie tvorí štátny znak Slovenskej republiky - červený ranogotický štít s bielym zlatisto olemovaným dvojitém krížom, ktorý je vztýčený na strednom vyvýšenom vršku modrého, zlatisto olemovaného trojvršia. Znak s podložkou z ihličnatých vetvičiek je zdola, až na úroveň spodného ramena dvojitého kríža plytko ovenčený dvomi lipovými ratolesťami, ktoré majú po tri lístky s jedným listeňom a tromi plodmi. Nad znakom sú zlatistými niťami vyšité dva skrížené meče s dvomi lipovými ratolesťami zbíhajúcimi sa do stredu výšivky. Ratolesti majú po šesť lipových lístkov.

ČIAPKOVÝ ODZNAK PRE VOJAKOV ČESTNEJ STRÁŽE PREZIDENTA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Čiapkový odznak pre vojakov Čestnej stráže prezidenta Slovenskej republiky tvorí štátny znak Slovenskej republiky - červený ranogotický štít s bielym zlatisto olemovaným dvojitém krížom, ktorý je vztýčený na strednom vyvýšenom vršku modrého, zlatisto olemovaného trojvršia. Štátny znak je na podložke z ihličnatých vetvičiek. Jeho autorom je Peter Švajda a do Ozbrojených síl Slovenskej republiky bol zavedený 1. marca 1993. Odznak bol používaný do 31. decembra 2009. Vestník Ministerstva obrany Slovenskej republiky zo 17. decembra 2009, čiastka 89 už spomínaný odznak nevy-
menúva.

Odznak profesionálneho vojaka
Vojenskej kancelárie prezidenta SR

Odznak
príslušníka vojenskej polície

ODZNAK VOJAKA VOJENSKEJ KANCELÁRIE PREZIDENTA SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Plocha elipsovitého zlatistého odznaku je stredovo vertikálne predelená tromi pyramidálne zoradenými mečmi. Nad záštitou a pred ostrím vrcholového meča je položená štandarda prezidenta Slovenskej republiky. Zo štvorcovej červenej plochy z jej spodného kraja vyrastá modré trojvršie s bielym dvojitým krížom. Bielo-modro-červený lem štandardy za začína v jej ľavom hornom vrchu. Ostrie mečov a štandarda sú obojstranne dekorované reliéfom štyroch stonkových, žilnatých lípových lístkov.

V dolnej časti elipsovitého poľa je dostredivý majuskulný text VOJENSKÁ KANCELÁRIA PREZIDENTA SR. Odznak má rozmery 70 x 40 mm.

Odznak Vojenskej kancelárie prezidenta Slovenskej republiky bol zriadený výnosom Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. SELP/K – 17/1-314, čiastka 13 z 29. marca 2004.

ODZNAK PRÍSLUŠNÍKA VOJENSKEJ POLÍCIE

Striebristo lemovaný emailový modrý odznak obdĺžnikovitého tvaru s polkruhovým zakončením má vo vrchnej polovici plochy znak vojenskej polície. Pred skríženými blatnickými mečmi je ranogotický štít s grafickou značkou pre paragraf "S". Spodnú časť odznaku tvorí dvojriadkový biely majuskulný text VOJENSKÁ POLÍCIA, pod ktorým je štítok na štvormiestne matričné číslo. Odznak má rozmery 60 x 38 mm.

Odznak vojenskej polície bol zriadený výnosom Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. SEOPMVL – 106-84/2007, čiastka 98 z 8. novembra 2009.

**VOJENSKÉ
CEREMONIÁLNE ARTEFAKTY
OZBROJENÝCH SÍL
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

Vojenské ceremoniálne artefakty
Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky

bojová sekera
bradatica

štít

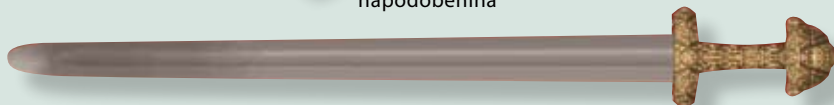

bojová sekera
bradatica

detail
rukoväte meča

blatnický meč
napodobenina

VOJENSKÉ CEREMONIÁLNE ARTEFAKTY GENERÁLNEHO ŠTABU OZBROJENÝCH SÍL SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Vojenské ceremoniálne artefakty Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky boli zriadené nariadením ministra obrany Slovenskej republiky číslo 4/2006. Náčelník generálneho štábu ozbrojených síl vydal v máji 2006 metodické pokyny, v ktorých sú upravené pravidlá používania nie ceremoniálnych artefaktov ale insígnii Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky.

Insígnie Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky sú:

- blatnický meč,
- slovanský obranný štít,
- dvojica historických bojových sekier – bradatic.

Blatnický meč

Medzi insígnie Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky patrí kópia meča s dvojitým ostrím vytvorená podľa meča patriaceho slovanskému veľmožovi. Meč, pochádzajúci z predveľkomoravského obdobia okolo roku 800 n. l. bol nájdený v druhej polovici 19. storočia v Blatnici pri Martine. Meč mal bohato zdobenú hlavicu a rukoväť. Hlavica a rukoväť boli plátované bronzovou pozlátenou fóliou zdobenou geometrickými motívmi a ľudskými maskami. S veľkou pravdepodobnosťou bol meč importom, objektom obchodu medzi výrobnými centrami a tunajším záujemcom. Isté však je, že musel patriť príslušníkovi spoločenskej a vojenskej elity, keďže zjavne ide o hodnotný predmet. Meč tohto druhu si v stredovekej spoločnosti mohla zadovážiť výhradne vyššie postavená persóna s primeraným ekonomickým zabezpečením. Dnes predstavuje tento predmet kultúrnej hodnoty nedoceniteľný fragment nielen pri vytváraní obrazu o užívaných nástrojoch vojny, ale je zároveň reflexiou súdobej stredovekej kultúry.

Slovanský obranný štít

Štít slúžil na ochranu bojovníka proti sečným, úderným a bodným zbraňam. Plnil tiež funkciu rozlíšenia bojujúcich strán. Štíty boli tvarovo veľmi rôznorodé – záviselo to od obdobia ich vzniku a od spoločenského postavenia ich vlastníka.

Bojová sekera – bradatica

Menej majetní bojovníci nepoužívali v boji meč, ale bojovú sekera. Bojová sekera – bradatica má hranu čepele v tvare zaoblenej brady, od čoho je odvodený aj jej názov. Ploské telo s vykrojeným masívnym krčkom obsahuje diery pre porisko. Pozoruhodné sú trne v jeho okolí, ktoré slúžia na spevnenie rukoväte.

Insígnie generálneho štábu sa používajú pri slávnostnom akte odovzdania a prevzatia funkcie náčelníka generálneho štábu, pri predstavovaní nového ministra obrany príslušníkom generálneho štábu, pri slávnostnom akte stretnutia novovymenovaného prezidenta SR s príslušníkmi štábu. Blatnický meč sa používa pri prevzatí funkcie zástupcu NGŠ OS SR, náčelníkov štábov GŠ, pri odovzdaní a prevzatí funkcie veliteľa síl, pri slávnostnom akte povyšovania, pri udeľovaní vyznamenaní a pri zhromaždení generálneho štábu pri významných výročiach.

Insígnie rektora
Vojenskej akadémie v Liptovskom Mikuláši

detail reťaze

spojovací článok

kolopis voj. akadémie

pozemné vojsko

spojovacie vojsko

logistika

protivzdušná obrana

INSÍGNIE REKTORA VOJENSKEJ AKADÉMIE V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI

Pri slávnostných príležitostiach predstavujú akademické insígnie dôstojnosť, právomoc a zodpovednosť rektora. Medzi akademické insígnie patrí rektorská reťaz, ktorá sa skladá z 39 navzájom spojených kruhových článkov zlatistého kovu. Na jednotlivých kruhových článkoch sú striebřisté, jemne patinované, štvorcípe ružice lipových lístkov, z ktorých vertikálne lístky sú úplné aj s vnútornou štruktúrou a horizontálne majú len torzo lístkov.

Koniec reťaze tvoria štyri články, na ktorých sa nachádzajú znaky jednotlivých fakúlt akademie. OVENČENÝ MEČ s dvojitém ostrím obkolesený lipovými lístkami symbolizuje bývalú fakultu pozemného vojska. Znak spojovacieho vojska v kruhovom poli na čepeli meča predstavuje fakultu spojovacieho vojska. Znak logistiky na trojuhlovom štíte v strede čepele meča a v kruhu lipových lístkov symbolizuje fakultu logistiky a rozlišovací znak vojska protivzdušnej obrany na čepeli meča je symbolom fakulty PVO.

Reťaz je ukončená článkom na ktorom je po obvode majuskulný strieborný kolopis VOJENSKÁ AKADÉMIA V LIPTOVSKOM MIKULÁŠI. V jeho strede sú štylizované majuskulné zlatisté písmená VA prekrývajúce štyri lipové lístky. Na tomto článku je uchytený symbol, ktorý vytvárajú hroty poskladaných dvanástich mečov v štyroch trojiciach a opticky tvoria reliéf podobajúci sa obrysu štvorca. Na reliéfe je centrálnne umiestnený štátny znak Slovenskej republiky, za ktorým sú dva skřížené kordíky a maršalská palica ovenčené zlatými lipovými lístkami. Tento zlatistý symbol bol znakom vojenskej akademie.

Insígnie rektora Akadémie ozbrojených síl generála M. R. Štefánika

hlavica meča

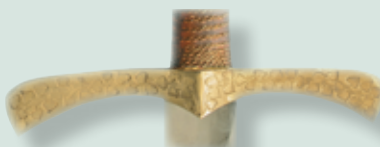
hlavica meča

čepel meča

záštita meča

ceremoniálny meč

INSÍGNIE REKTORA AKADEMIE OZBROJENÝCH SÍL GENERÁLA MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNICA

Insígnie rektora Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánika tvoria:

- reťaz,
- meč.

Reťaz rektora Akadémie ozbrojených síl generála Milana Rastislava Štefánica sa skladá z medaily akadémie, ktorá je na nej zavesená. Reťaz pozostáva z 34 navzájom spojených kruhových článkov zlatistého kovu. Na článkoch sú striebřisté, patinované, štvorrohé ružice proti sebe stojacich lipových lístkov.

Reťaz je prevzatá z pôvodnej insígnie rektora Vojenskej akadémie v Liptovskom Mikuláši, ktorej je akadémia ozbrojených síl právnou nástupkyňou. Kontinuitu symbolizujú aj posledné dve dvojice článkov reťaze zbiehajúce sa do závesu – emblému vojenskej akadémie, ktoré nesú znaky štyroch pôvodných fakúlt.

Reťaz je ukončená kruhovou medailou, na ktorej je striebřistý neskorogotický štít, znak akadémie, na ktorom je meč s hladkou záštitou a kruhovou hlavicou. Čepeľ meča je obkolesená dvoma roztvorenými knihami. Pod hlavicou meča je roztvorená tretia kniha, ktorej stred je v jej bezprostrednej blízkosti. Na hornom okraji štítu je položená roztvorená striebřistá kniha so zlatým obalom a so sediacou zlatistou sovou s roztvorenými krídlami. Zlatistá plocha medaily je doplnená reliéfom lipových (zlatistých i striebřistých) lístkov bez vnútornej štruktúry, ktoré sa nachádzajú v štvorcových striebřistých a zlatistých poliach pospájaných hranami štvorcov vytvárajúcich tak lipovú mozaiku. V olemovanom striebřistom medzikruží medaily je na hladkej ploche v polkruhu dole majuskulný text AKADEMIA OZBROJENÝCH SÍL, hore GENERÁLA MILANA RASTISLAVA ŠTEFÁNICA. Texty sú od seba oddelené dvoma trojlístkami

Meč je replikou stredovekého, honosného, ceremoniálneho meča. Jeho celková dĺžka je 1270 mm. Pozostáva z čepele, mosadznej kruhovej hlavice, záštiny obojstranne zdobenej motívom rozrastajúcich sa lipových lístkov a jelenicou potiahnutej drevenej rúčky opletenej medeným drôtom. Pri vytváraní ozdobných prvkov meča bol použitý autentický stredoveký postup - leptanie.

Na lícovej strane kruhovej hlavice so skosenými hranami je znak akadémie položený na lipové damaskované pozadie. V chrbte čepele je pozlátený nápis školy v latinčine Academia armorum in honorem gen. M. R. Štefánica nominata. Na rubovej strane kruhovej hlavice je na lipovom damaskovom pozadí štátny znak Slovenskej republiky. Na chrbte čepele meča je latinský nápis Sapientia, bonum, patria. Ostria meča sú na oboch stranách a po celej dĺžke zdobené motívom zavinutých lístkov.

ZÁVER

Vyznamenania prepožičané v rezorte obrany sú súčasťou koncepcie rozvoja štátnych vyznamenaní a ocenení udeľovaných v ostatných rezortoch Slovenskej republiky. V súčasnosti sú v Ozbrojených silách podľa zákona 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov Ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov udeľované:

- Vojenská medaila Za statočnosť,
- Vojenská medaila Za humanitárnu pomoc,
- Vojenská medaila Za vernosť Ozbrojeným silám Slovenskej republiky,
- Vojenská medaila Za službu v mierových pozorovateľských misiách od roku 2002,
- Pamätná medaila ministra obrany Slovenskej republiky,
- Pamätná medaila náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky,
- Pamätná medaila za účasť vo vojenskej operácii,
- Medaila Vojenského obranného spravodajstva,
- Medaila Vojenskej spravodajskej služby,
- Medaila Vojenskej polície a
- Odznak náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky.

Výnos ministerstva obrany ich definuje ako vojenské medaily.

Okrem iného vojakom pôsobiacim vo vojenských misiách je udeľovaný aj Odznak vojnový veterán, ktorý nie je uvedený v zákone o štátnej službe profesionálnych vojakov.

Pomocná historická veda - faleristika a jej predmet presne definujú pojem medaila. Aj v oblasti výtvarného umenia je pojem medaila obsahovo vymedzený. Žiaľ, pri tvorbe vojenských vyznamenaní tieto princípy neboli rešpektované.

V európskom kontexte sú v armádach realizované vojenské vyznamenania a vojenské kríže. Napríklad v Českej armáde udeľuje minister obrany okrem iného aj Záslužný kríž ministra obrany Českej republiky. Ide o jediný oficiálne priznaný kríž v rámci vojenských vyznamenaní našich západných susedov.

V Ozbrojených silách Slovenskej republiky nie je v zákone stanovený ani jeden kríž. Súčasný stav je nasledovný:

Vojenská medaila Za statočnosť nie je vojenskou medailou ale krížom. Správne by mala byť pomenovaná ako Vojenský kríž Za statočnosť. Vojenská medaila Za vernosť ozbrojeným silám nie je medailou, ale mala by sa nazývať Kríž Za vernosť ozbrojeným silám. Ani pamätná medaila náčelníka generálneho štábu a medaila Za účasť vo vojenskej operácii nie sú medailami ale krížmi. Ak to zhrnieme, zo 7 vojenských medailí ozbrojených síl v skutočnosti 4 z nich sú krížmi. Taktiež Odznak vojnový veterán nie je odznakom ale krížom.

Rezort obrany ako zriaďovateľ vojenských vyznamenaní nepresne pomenoval jednotlivé vyznamenania. Súčasná pomenovania sú v rozpore s teóriou faleristiky.

A aké sú z toho východiská?

Majú teoretici a vysokoškolskí pedagógovia, ktorí sa zaoberajú faleristikou prispôsobiť

teóriu pomerom jestvujúcim v slovenských ozbrojených silách? Zdá sa, že tento variant riešenia problémov nie je v praxi realizovateľný. Teória faleristiky totiž nebude brať do úvahy zaužívané obyčaje Ozbrojených síl SR.

Druhou možnosťou je, že sa v zákone o štátnej službe profesionálnych vojakov zmení v hlave 3 znenie zákona a namiesto vojenských medailí sa vo vyššie spomínaných prípadoch názov premenuje na kríž.

Tretou možnosťou je, že sa vojenské vyznamenania, ktoré nezodpovedajú teoretickým požiadavkám prepracujú v súlade s teóriou faleristiky. To znamená, že sa zmení zobrazovaný kríž na iný vojenský, rastlinný alebo prírodný motív.

Pri analýze vojenských morálnych ocenení a vyznamenaní zistíme, že najviac cizelované je vyznamenanie Za vernosť Ozbrojeným silám Slovenskej republiky. Averz tohto vyznamenania výtvarník vyplnil až 5 symbolotvornými prvkami. Toto morálne ocenenie bolo do armády zavedené v roku 2002.

Pamätnú medailu ministra s gréckym krížom možno označiť za pozoruhodnú, a to preto, lebo je do tela vyznamenania vhlbený otvor na krúžok. Žiadna z európskych krajín, okrem Ruskej federácie, nemá na stuhu takto uchytené vyznamenanie. Na väčšine medailí je na obvode urobené očko, ktorým sa na stuhu uchytáva.

Vojenská medaila Za humanitárnu pomoc a vojenská medaila Za službu v mierových pozorovateľských misiách zas majú na obvode medaily netradičný výstupok. Je to riešenie štátnej mincovne Kremnica.

Vyznamenania, ktoré boli riešené po roku 2003 sú poznamenané tým, že sadrové reliéfy boli pravdepodobne vyrobené počítačovou technikou len za minimálneho zásahu výtvarníka. Preto je reliéf veľmi nepatrný a výtvarný prejav dosť nepôsobivý.

Taktiež je potrebné ujasniť si požiadavky na reverz medailí. Mali by sa používať oficiálne symboly ozbrojených síl.

Súčasnú obdobie v tvorbe vojenských vyznamenaní v rezorte obrany je možné považovať za prechodné. V ozbrojených silách bude potrebné vytvoriť priestor na zosúladenie vojenských vyznamenaní s teóriou a praxou ostatných európskych krajín.

Do kompozície grafických návrhov profesionálnych výtvarníkov sú časté nekompetentné zásahy. Nejednoznačné odporúčania k niektorým návrhom narušili vyváženosť, dominantnosť motívu a znížili tak výtvarnú hodnotu vyznamenania, umeleckého diela. Profesionálnou prácou je ak výtvarník vypracuje návrh v súlade s odporúčaniami zadávateľov. Svojevoľné zásahy do kompozície hotového diela sú neprípustné. Pri tvorbe vojenských vyznamenaní za finančné prostriedky daňových poplatníkov Slovenskej republiky náaturalistické ponímanie nemá opodstatnenie, pretože vojenské vyznamenania sú taktiež súčasťou výtvarnej kultúry Slovenskej republiky.

Domnievam sa, že touto publikáciou Vojenské vyznamenania a iné vojenské odznaky Slovenskej republiky je zavŕšená činnosť oddelenia umeleckých činností bývalého armádneho výtvarného štúdia, kde pracovali traja akademicky vzdelaní profesionálni výtvarníci. Ich práca bola ukončená koncom prvého decénia 21. storočia v roku 2009, po štvrtej reorganizácii a začlenení pracoviska do vojenských štruktúr v Liptovskom Mikuláši.

SUMMARY

Medals of honour bestowed by Department of Defense are included in Concept of the Slovak Republic State Honour and Award Development. At present time in Armed Forces of the Slovak Republic, the following medals are bestowed under provisions of Consolidated version of the Act No 346/2005 Coll. on the Civil Service of Professional Soldiers of Armed Forces of the Slovak Republic:

- Medal "For Bravery",
- Medal "For humanitarian assistance",
- Medal "For loyalty to the Armed forces of the Slovak Republic",
- Medal "For service in peace observation missions" since 2002,
- Memorial Medal of the Minister of Defence of the Slovak Republic,
- Commemorative medal of the Chief of General Staff of the Armed Forces of the Slovak Republic,
- Commemorative Medal for participation in military operation,
- Medal of Military Defence Intelligence,
- Medal of Military Intelligence,
- Medal of Distinction military police,
- Badge of Chief of Staff of the Armed Forces of the Slovak Republic.

Above mentioned awards are defined as military medals by the Decree of the Ministry of Defense. Beside these, the badge „War Veteran“ which is not listed in the Act on the Civil Service of Professional Soldiers, is granted to the soldiers participated in military missions.

While analysing military moral awards and medals we learn that medal "For loyalty to the Armed Forces of the Slovak Republic" is the most toreutic one. Obverse of the medal contains five symbology components. This medal was established as a military medal in 2002.

Memorial Medal of the Minister of Defence of the Slovak Republic with the form of Greek cross may be qualified as noticeable considering its ribbon attachment. There is a slot engraved in the body of the medal. No European country, except of the Russian Federation, uses similar attachment. Most of the medals have a loop on their periphery to be attached to the ribbon.

Military medal "For humanitarian assistance" and military medal "For service in peace observation missions" have an unconventional stud on their periphery. It is designed by the State Mint in Kremnica. The medals which were resolved and designed after the year of 2003 are characteristic by nondescript embossment and rather unimpressive graphic concept. This was probably caused by computer created gypseous relief

panels with minimum artist involvement.

Moreover, a need to agree upon the design of medal reverse emerges. Only official symbols should be used, as it is standard in other European countries.

Frequent infringements on compositions of completed graphic designs created by professional artists/designers appear. Ambiguous suggestions about several medal designs interfered with motive balance and dominance and thus derogated artistic value of the medals as an artwork.

This work concludes activities of the Department of Artistic Work of former Military Art Studio, where professional university-trained artists used to work. Their work was terminated at the end of the first decade of 21st century, in 2009, after 4th reorganisation and incorporation of the Department in the military structures in Liptovský Mikuláš.

ABSCHLUSS

Die verliehenen Auszeichnungen im Verteidigungsressort sind Teil des Konzepts der Entwicklung von staatlichen Auszeichnungen der Slowakischen Republik. Derzeit werden in den Streitkräften laut Gesetz 346/2005 der Gesetzessammlung über den staatlichen Dienst der Berufssoldaten der Streitkräfte der Slowakischen Republik erteilt:

- Militärmedaille für Tapferkeit,
- Militärmedaille für humanitäre Hilfe,
- Militärmedaille für die Bundeswehrhingabe der Slowakischen Republik.
- Militärmedaille für den Dienst in den Friedensmissionen seit dem Jahr 2002.
- Gedenkmedaille des Verteidigungsministers der Slowakischen Republik.
- Gedenkmedaille des Generalstabchefs der Streitkräfte der Slowakischen Republik,
- Gedenkmedaille für die Teilnahme an militärischen Operationen,
- Medal of Military Defence Intelligence,
- Medal of Military Intelligence,
- Medal of Military Police und,
- Badge Chief of Staff der Bundeswehr der Slowakischen Republik.

Diese Auszeichnungen definiert das Verteidigungsministerium als Militärmedaillen.

Außerdem wird den Soldaten, die in Militärmissionen tätig sind, auch Kriegsveteran Badge erteilt, der im Gesetz über den staatlichen Dienst der Berufssoldaten nicht angeführt ist.

Bei der Analyse der militärischen Moralwertungen und Awards stellen wir fest, dass Awards für die Bundeswehrhingabe der Slowakischen Republik am meistens ziseliert ist. Die Vorderseite dieser Auszeichnung hat der Künstler mit fünf symbolbildeten Elementen ausgefüllt. Diese Moralwertung wurde in der Armee im Jahr 2002 eingeführt.

Die Gedenkmedaille des Verteidigungsministers mit dem griechischem Kreuz kann man als bemerkenswert bezeichnen, weil in dem Körper der Auszeichnung ein Kreisloch ausgehöhlt ist.

Keins von den europäischen Ländern, außer der Russischen Föderation, hat für das Awards-Band eine solche Befestigung. Bei den meisten Medaillen ist auf dem Kreislauf eine Öse gemacht, mit der auf die Band befestigt wird.

Die Militärmedaille für humanitäre Hilfe und die Militärmedaille für den Dienst in den Friedensmissionen haben auf dem Kreislauf der Medaille nicht traditioneller Vorsprung. Das ist die Lösung von dem staatlichen Münzhof in Kremnica.

Die Auszeichnungen, die nach dem Jahr 2003 gemacht wurden, sind bezeichnet damit, dass die Gipsreliefs wahrscheinlich per Computertechnik mit minimalem Eingriff des Künstlers gemacht wurden. Deswegen ist das Relief sehr unmerklich und künstlerischer Ausdruck ziemlich wirkungslos.

Ebenfalls ist es nötig, die Anforderungen auf die Rückseite der Medaillen abzuklären. Es sollten die offiziellen Symbole der Streitkräfte benutzt werden. So wie es bei den anderen europäischen Ländern der Fall ist.

In die Kompositionen schon fertiger grafischer Vorschläge der Profikünstler sind oftmals Eingriffe gemacht.

Uneindeutige Empfehlungen zu einigen Vorschlägen haben die Ausgewogenheit, Dominanz des Motivs zerstört und haben auch den kreativen Wert der Award, Kunstwerk reduziert.

Mit dieser Arbeit wurde die Tätigkeit der Kunstabteilung des ehemaligen militärischen Kunstateliers beendet, wo die akademisch ausgebildeten Profikünstler gearbeitet haben.

Ihre Arbeit wurde am Ende des ersten Jahrzehnts des 21. Jahrhunderts im Jahr 2009 nach der vierten Reorganisation und Einordnung der Abteilung in die militärischen Strukturen in Liptovský Mikuláš, beendet.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Награды, действующие в ведомстве Министерства обороны, являются составной частью государственных наград Словацкой Республики. В соответствии с законом о государственной службе в Вооруженных силах профессиональных военных под номером 346/2005 и в соответствии с дополнениями и изменениями некоторых законов, в настоящее время действительны следующие награды:

- Военная “Медаль за проявленное мужество”,
- Военная “Медаль за гуманитарную помощь”,
- Военная “Медаль за верность Вооруженным силам Словацкой Республики”,
- Военная “Медаль за службу в миротворческих силах” с 2002 года,
- Памятная “Медаль министра обороны Словацкой Республики”,
- Памятная “Медаль начальника Генерального штаба Вооруженных сил Словацкой Республики”,
- Памятная медаль за участие в военной операции,
- Медаль Военной оборонной разведки,
- Медаль Военной разведывательной службы,
- Медаль Военной полиции и
- Значек начальника Генерального штаба Вооруженных сил Словацкой Республики.

Вышеприведенные награды в соответствии с постановлением Министерства обороны Словацкой Республики рассматриваются как военные медали.

Тем военным, которые участвовали в военных миссиях, уделяется еще и Значек ветеран войны, который не постановлен законом о государственной службе профессиональных военных.

Анализируя моральные оценки и награды, мы замечаем, что чаще всего уделяется Медаль за верность Вооруженным силам Словацкой Республики. На оборотной стороне Медали находится пять символических черт. Моральное оценивание было принято в Армии в 2002 году. Памятная медаль министра, изображающая греческий крест, является очень своеобразной ввиду того, что на медали сделан кружок. Награды ни одной из европейских стран, исключая Российскую федерацию, невозможно носить на ленточках. На большинстве этих медалей сделаны кружки, с помощью которых медаль можно прикрепить к ленте.

У военной медали За гуманитарную помощь и военной медали За службу в миротворческих силах на есть нетрадиционный бугорок на грани, что является знаком монетного двора в г. Кремница.

Награды, которые изготавливались после 2003 года отличаются своей невыразительностью ввиду того, что гипсовые рельефы были созданы с помощью компьютеров, с минимальным участием художника. Поэтому рельеф очень

невзрачный и художественное оформление не очень впечатлительно. Необходимо подчеркнуть и оформление оборотной стороны медалей. Там бы хорошо было использовать официальную символику вооруженных сил, так же, как это делается и в других европейских странах.

Очень часто бывают изменения, внесенные в уже готовый графический дизайн профессиональных художников. Неоднозначные рекомендации по отношению к конкретным дизайнам нарушили гармонию, доминанту рисунка, и таким образом снизили художественную ценность награды, художественного произведения.

Данная работа завершает деятельность отделения по художественной работе бывшей армейской художественной студии, где работали высоко образованные профессиональные художники. Их работа была прекращена в конце первого десятилетия 21 века, в 2009 году, в результате четвертой реорганизации и подключения студии к военным структурам в Липтовском Микулаше.

CONCLUSION

Les médailles d'honneur décernées par le Ministère de la Défense sont incluses dans le concept du développement des décorations et des récompenses nationales de la République Slovaque.

Actuellement dans les Forces armées de la République Slovaque, en vertu des dispositions de la version consolidée de la Loi n° 346/2005 sur la Fonction publique des Soldats Professionnels des Forces armées de la République Slovaque, les médailles suivantes sont décernées:

- Médaille "Pour du Courage",
- Médaille "Pour l'aide humanitaire",
- Médaille "Pour la fidélité aux Forces armées de la République Slovaque",
- Médaille "Pour le service dans les missions d'observation de paix" depuis 2002,
- Médaille Commémorative du Ministre de la Défense de la République Slovaque,
- Médaille commémorative du Chef d'état-major des Forces armées de la République Slovaque,
- Médaille Commémorative pour participation dans des opérations militaires,
- Médaille du renseignement militaire,
- Médaille des Services secrets militaires,
- Médaille de la police militaire,
- Insigne de Chef d'état-major des Forces armées de la République Slovaque.

Les récompenses mentionnées ci-dessus sont définies par arrêté ministériel en matière de défense comme les médailles militaires. En outre, aux soldats qui ont participé aux missions militaires, on décerne l'insigne "Vétéran de la guerre", qui n'est pas mentionnée dans la Loi sur la Fonction publique de Soldats Professionnels.

En analysant les prix et distinctions militaires, il apparaît que la médaille "Pour la fidélité aux Forces armées de la République Slovaque" est la plus ciselée. La face de la médaille contient cinq éléments emblématiques. Ce prix moral a été introduit comme médaille militaire en 2002.

La médaille Commémorative du Ministre de la Défense nationale de la République Slovaque avec la forme de croix grecque peut être qualifiée de remarquable parce que c'est la seule ayant un orifice percé directement dans la médaille permettant d'attacher le ruban. Aucun pays européen, excepté la Fédération de Russie, n'utilise de médaille semblable. La plupart des médailles sont munies d'une boucle permettant d'attacher un ruban.

La médaille militaire "Pour l'aide humanitaire" et la médaille militaire "Pour le service dans les missions d'observation de paix" ont une saillie peu ordinaire sur leur contour. Elles sont conçues par la Monnaie slovaque de Kremnica.

Les médailles conçues après l'année 2003 ont un modelé insignifiant et un concept graphique peu impressionnant. Cela a été probablement causé par les moules fabriqués par ordinateur avec une intervention minimale d'un modelleur.

Il est également nécessaire de clarifier les exigences par rapport à la face de la médaille. Seuls les symboles officiels des forces armées devraient être utilisés, tout comme dans d'autres pays européens.

On constate des infractions fréquentes sur les compositions graphiques des artistes professionnels. Des suggestions ambiguës sur certains projets ont perturbé l'équilibre, l'importance du motif et elles ont diminué la valeur artistique des médailles, des œuvres d'art.

Ce travail clôture les activités de l'ancien Département de travail Artistique du studio militaire d'Art, où travaillaient les artistes professionnels. Leur travail s'est achevé à la fin de la première décennie du 21ème siècle, en 2009, après la quatrième restructuration et l'intégration du Département dans les structures militaires à Liptovsky Mikulas.

CONCLUSIÓN

Las distinciones que se decoren dentro del ámbito militar son una parte de las conmemoraciones y decoraciones estatales de la República Eslovaca. Según la Ley 346/2005, sobre el Servicio Público de los Soldados Profesionales de las Fuerzas Armadas de la República Eslovaca e incluyendo algunos cambios y complementaciones de algunas otras leyes se conceden las siguientes:

- Medalla militar de honor,
- Medalla militar por la ayuda humanitaria,
- Medalla militar por la permanencia en las Fuerzas Armadas de la República Eslovaca,
- Medalla militar por el servicio en las operaciones de mantenimiento de la paz desde el año 2002,
- Medalla conmemorativa del Ministro de la Defensa de la República Eslovaca,
- Medalla conmemorativa del Jefe del Estado Mayor de la Defensa,
- Medalla conmemorativa por la participación en una operación militar
- Medalla del Centro de la Inteligencia Militar,
- Medalla de la Policía Militar,
- Divisa del Jefe del Estado Mayor de la Defensa.

El Ministerio de la Defensa de la República Eslovaca define estas apreciaciones como medallas militares.

A parte a los soldados que hayan servido en las operaciones militares es concedida también la Divisa del veterano de la guerra, que no se encuentra recogida en la Ley sobre el Servicio Público de los Soldados Profesionales.

Durante el análisis de las apreciaciones y distinciones descubrimos que la Distinción por la permanencia en las Fuerzas Armadas, es la más distinción más concedida. El pintor colocó cinco elementos simbólicos en su espalda. En las Fuerzas Armadas se concede esta distinción desde el año 2002.

A la Medalla conmemorativa del Ministro podemos considerar como la más llamativa, debido a que su cuerpo está perforado por un círculo, que cuenta con una cruz griega. Ningun país europeo cuenta con este tipo de la fijación de la cinta, salvo la Federación Rusa. La fijación de la cinta de la mayoría de las medallas se encuentra en la circunferencia de la misma.

La Medalla militar por la ayuda humanitaria y la Medalla por el servicio en las operaciones de mantenimiento de la paz presentan unas anomalías en sus circunferencias. Estas anomalías se deben a la corrección artística realizada por la ceca de Kremnica.

Las distinciones creadas posteriormente al año 2003 se diferencian de las anteriores por la utilización de la tecnología informática en su diseño con la mínima influencia del pintor. Por lo tanto su relieve es muy pequeño y su expresión artística es muy poco visible.

También es importante aclarar cuáles son los elementos que deben aparecer en la cara de las medallas. Se deberían utilizar los símbolos oficiales de las Fuerzas Armadas.

Con frecuencia los diseños de los pintores profesionales sufren correcciones informáticas. A veces estas correcciones cambian la composición del diseño destacando elementos secundarios, lo que se refleja en la disminución del valor artístico de la obra.

Con este trabajo culmina el trabajo de la sección de las actividades artísticas del antiguo Estudio Pintoresco del Ejército, en el cual realizaban su trabajo académicos y pintores profesionales. La actividad del estudio fue terminada a finales de la primera década del siglo XXI, en el año 2009. La reorganización interna del ámbito militar adjudicó al Estudio Pintoresco del Ejército a las estructuras militares en Liptovský Mikuláš.

Literatúra:

1. GRAUS, I.: Vojenské vyznamenania. In: Vojenská symbolika Slovenskej republiky, Magnetpress 2007 str. 84.
2. GRAUS, I.: Nomina sunt substantia rerum alebo niekoľko poznámok k terminológii súčasných slovenských vojenských vyznamenaní. In: Vojenská história, č. 1, 2012 s. 117 – 124.
3. PULEC, V.: Československá státní vyznamenání, státní čestná uznání a ceny, SNTL - Nakladatelství technické literatury ALFA, Praha 1980.
4. SVOBODA, Z.: Československá státní a vojenská symbolika, Federální ministerstvo obrany 1991, str. 75.
5. ZELIZŇÁK, P.: Rezortné vyznamenania ministerstva obrany. In: Vojenská symbolika Slovenskej republiky, Magnetpress 2008, str. 89.
6. Vojenské dějiny Československa III. díl (1918 -1939), Naše vojsko Praha 1987, str. XX.-XXI.
7. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky a ich používaní.
8. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 273/1996, ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady č. 63/1993 Z. z. o štátnych symboloch Slovenskej republiky v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 240/1994 Z. z.
9. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 37/1994 Z. z. o štátnych vyznamenaniach.
10. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 522/2008 Z. z. o vyznamenaniach Slovenskej republiky.
11. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 370/1997 o vojenskej službe.
12. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 10/2000, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 370/1997 o vojenskej službe.
13. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 512/2002, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 370/1997 o vojenskej službe v znení neskorších predpisov a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
14. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 346/2005 o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov.
15. Vestník Ministerstva obrany Slovenskej republiky čiastka 13/2004. Výnos Ministerstva obrany SR z 29. marca 2004 č. SELP/K-17/1-314.

16. Vestník Ministerstva obrany Slovenskej republiky čiastka 46/2005. Výnos Ministerstva obrany Slovenskej republiky z 3. októbra 2005 č. SELP/K-175/5-91.
17. Vestník Ministerstva obrany Slovenskej republiky čiastka 98/2007. Výnos Ministerstva obrany Slovenskej republiky z 8. novembra 2007 č. SEOPMVL-106-84/2007.
18. Vestník Ministerstva obrany Slovenskej republiky čiastka 102/2008. Výnos Ministerstva obrany Slovenskej republiky zo 9. decembra 2008 č. SEOPMVL-92-172/2008-OdL.
19. Vestník Ministerstva obrany Slovenskej republiky čiastka 89/2009. Výnos Ministerstva obrany Slovenskej republiky zo 16. decembra 2009 č. SEOPMVL-20-49/2009-OdL.
20. Vestník Ministerstva obrany Slovenskej republiky čiastka 44/2005. Výnos Ministerstva obrany Slovenskej republiky z 28. septembra 2005 č. SELP/K-58/5-16/2005 o určení stupňov vojenských medailí a tried vojenských odznakov a o podmienkach ich udeľovania.
21. Vestník Ministerstva obrany Slovenskej republiky čiastka 79/2007. Výnos Ministerstva obrany Slovenskej republiky zo 16. augusta 2007 č. SEOPMVL-80-44/2007-OdL o určení stupňov vojenských medailí a tried vojenských odznakov a podmienkach ich udeľovania.
22. Vestník Ministerstva obrany Slovenskej republiky čiastka 102/2008. Výnos Ministerstva obrany Slovenskej republiky z 9. decembra 2008 č. SEOPMVL-92-172/2008-OdL, používanie a nosenie vojenskej rovnošaty, výstrojových súčiastok a špecifických znakov vojenskej rovnošaty a nosenie vojenských medailí a vojenských odznakov.
23. Výnos Ministerstva obrany Slovenskej republiky zo 16. decembra 2009 č. SEOPMVL-20-49/2009-OdL, ktorým sa ustanovuje poskytovanie, výstrojových náležitostí, druhy vojenskej rovnošaty, výstrojových súčiastok, špecifických znakov vojenskej rovnošaty, ich nosenie a používanie a nosenie vojenských medailí a vojenských odznakov.
24. Vestník Ministerstva obrany Slovenskej republiky čiastka 53/2012. Výnos Ministerstva obrany Slovenskej republiky z 30. októbra 2012 č. SEOPMVL-24-32/2012-OdL o určení stupňov vojenských medailí a tried vojenských odznakov a podmienkach ich udeľovania.
25. Nariadenie na vykonanie triednych skúšok technikov letectva a PVO. Veliteľstvo vzdušných síl Ozbrojených síl Slovenskej republiky, Zvolen 2003.

74
SMERNICE MINISTERSTVA OBRANY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY

z 31. augusta 2010
ktorými sa menia a dopĺňajú
smernice Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. 10/2006
o vojenskej symbolike

PRVÁ ČASŤ

ZÁKLADNÉ USTANOVENIA

Čl. 1

Predmet smerníc

(1) Smernice Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. 10/2006 o vojenskej symbolike sa menia a dopĺňajú. Smernice ustanovujú zásady a pravidlá tvorby a výberu vojenskej symboliky a postupy pri jej zapožičiavaní a priznávaní

- a) Ministerstvu obrany Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo“),
- b) Vojenskému spravodajstvu a Vojenskej polícii,
- c) rozpočtovým organizáciám a príspevkovým organizáciám v pôsobnosti ministerstva (ďalej len „právnická osoba“),
- d) Generálnemu štábu ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „generálny štáb“),
- e) náčelníkovi generálneho štábu,
- f) veliteľstvu pozemných síl, veliteľstvu vzdušných síl, veliteľstvu síl výcviku a podpory a úradu hlavného lekára (ďalej len „veliteľstvo“),
- g) zväzkom a útvarom ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „zväzok, útvar“),
- h) úradom a zariadeniam ozbrojených síl Slovenskej republiky (ďalej len „úrad, zariadenie“),
- i) hlavnej vojenskej prokuratúre, vyššej vojenskej prokuratúre a vojenským obvodovým prokuratúram (ďalej len „vojenská prokuratúra“).

(2) Ministerstvu, Vojenskému spravodajstvu, Vojenskej polícii, právnickej osobe, generálnemu štábu, náčelníkovi generálneho štábu, veliteľstvu, úradu, zariadeniu a vojenskej prokuratúre môže byť priznaný znak.

(3) Zväzku a útvaru môžu byť zapožičané a priznané tieto vojenské symboly:

- a) bojová zástava,
- b) čestný a historický názov,
- c) znak.

(4) Generálnemu štábu môžu byť zriadené insígnie generálneho štábu.

(5) Pre náčelníka generálneho štábu môže byť zriadená štandarda náčelníka generálneho štábu.

DRUHÁ ČASŤ

BOJOVÁ ZÁSTAVA

ČI. 2

Zapožičanie bojovej zástavy

(1) Bojovú zástavu zapožičiava zväzku a útvaru v súlade s osobitným predpisom¹⁾ prezident Slovenskej republiky.

(2) Návrh na zapožičanie bojovej zástavy predkladá náčelník generálneho štábu vedúcemu Služobného úradu ministerstva. Vedúci služobného úradu ministerstva po odporúčení Radou pre vojenskú symboliku²⁾ predkladá návrh ministrom obrany Slovenskej republiky (ďalej len „minister obrany“). Minister obrany predkladá návrh prezidentovi Slovenskej republiky.

(3) Bojovú zástavu odovzdáva zväzku a útvaru slávnostným spôsobom prezident Slovenskej republiky alebo ním poverený funkcionár.

(4) Pri organizačných a dislokačných zmenách môže byť bojová zástava ponechaná novovytvorenému zväzku alebo útvaru na základe rozkazu prezidenta Slovenskej republiky; ak bojová zástava nebola ponechaná novovytvorenému zväzku alebo útvaru, na základe rozhodnutia ministra obrany sa bojová zástava s dokumentáciou uloží vo Vojenskom historickom ústave Bratislava.

(5) Pri zrušení zväzku alebo útvaru sa bojová zástava aj s dokumentáciou (čl. 5 a 6) uloží vo Vojenskom historickom ústave Bratislava.

ČI. 3

Konštrukcia a popis bojovej zástavy

(1) Bojová zástava sa skladá z textilnej časti, strapcov a žrde s kovaním.

1) § 7 ods. 3 písm. e) zákona č. 321/2002 Z. z. o ozbrojených silách Slovenskej republiky v znení neskorších predpisov.

2) Nariadenie ministra obrany Slovenskej republiky č. 2/2006 o zriadení Rady pre vojenskú symboliku v znení nariadenia ministra obrany Slovenskej republiky č. 92/2008.

Neskôr môže byť doplnená o stuhy, rady a vyznamenania. Bojová zástava je zhotovená zo saténovej látky bordovej farby a podšitá podlepovým lisovaným materiálom (vlizelína). Má tieto rozmery (údaje sú v milimetroch):

a) výška bojovej zástavy	1 000
b) šírka bojovej zástavy	1 200
c) šírka lemu	25
d) dĺžka strapcov	75
e) šírka lemu na upnutie na žrd'	40
f) dĺžka žrde bez korunky	2 200
g) výška korunky	350
h) priemer žrde	40

(2) Bojové zástavy pre zväzky a útvary vyslané na plnenie úloh mimo územia Slovenskej republiky sú zhotovené zo saténovej látky bielej farby. Hrúbka podlepového materiálu v prípade bojovej zástavy červenej aj bielej farby musí zabezpečovať, aby vyobrazenia a nápisy z rubovej strany nepresvitali na lícnu stranu a naopak.

(3) Lícnu stranu bojovej zástavy tvorí štátny znak Slovenskej republiky vysoký 470 mm v strede poľa bojovej zástavy so strieborným lemom širokým 4 mm. Dolná časť (päta) znaku je 258 mm od spodného okraja bojovej zástavy. Vzdialenosť znaku od horného okraja bojovej zástavy je 272 mm.

(4) V poli bojovej zástavy je okolo okraja rozmiestnený nápis OZBROJENÉ SILY SLOVENSKEJ REPUBLIKY – ČEŠŤ A SLÁVA. Nápis začína v ľavom dolnom rohu bojovej zástavy z čelného pohľadu lipovou ratoľestou s tromi lístkami a slovami OZBROJENÉ SILY. Súbežne s horným okrajom je nápis SLOVENSKEJ, súbežne s pravým okrajom je nápis REPUBLIKY. Na spodnom okraji je heslo ČEŠŤ A SLÁVA. Výška písmen v nápise OZBROJENÉ SILY SLOVENSKEJ REPUBLIKY je 43 mm a v nápise ČEŠŤ A SLÁVA je výška písmen 60 mm. Všetky obrazce a nápisy sú vyšité niťou. Zlaté lipové ratoľesti sú umiestnené vo všetkých rohoch bojovej zástavy tak, že najvyšší lístok smeruje do rohu bojovej zástavy. Kresba tkaniva a stopky listov sú vyšité čiernou niťou. Vzor lícnej strany bojovej zástavy je uvedený v prílohe č. 1 k týmto smerniciam.

(5) Rubovú stranu bojovej zástavy tvorí plocha, na ktorej sú rovnako ako na lícnej strane rozmiestnené v rohoch štyri lipové ratoľesti. V hornej polovici súbežne s okrajom je zlatou niťou vyšitý názov zväzku alebo útvaru, a to spravidla v dvoch, výnimočne v troch riadkoch pod sebou. Do spodnej polovice plochy bojovej zástavy sa po priznaní ministrom obrany umiestňuje znak zväzku alebo útvaru.

(6) Strapce sú po troch stranách všité medzi listy bojovej zástavy; sú vyhotovené z umelého hodvábu s dĺžkou 75 mm a hrúbkou 5 mm v zlatej farbe. Okraje bojovej zástavy sú na lícnej a rubovej strane lemované 25 mm širokým zlatým lemom.

(7) Stuhy bielej farby sú určené na umiestnenie čestného alebo historického názvu, stuhy bordovej farby sú určené na umiestnenie zmeny názvu a číslovania zväzku alebo útvaru. Stuhy na bojovú zástavu pripevňuje prezident Slovenskej republiky alebo ním poverený funkcionár. Stuhy, ktoré zväzkom a útvarom venujú orgány štátnej správy, samosprávy alebo iné subjekty, pripevňuje na bojovú zástavu ich predstaviteľ.

(8) Text na stuhe je vyšitý žltou (zlatou) farbou, na začiatku a na konci stuhy sú vyšité lipové ratolesti s tromi listami. Obvod stuhy je obšitý žltou niťou a na konci je ukončená žltými strapcami nití s dĺžkou 75 mm. Na začiatku stuhy sú našité žlté šnúrky určené na pripevnenie stuhy k žrdi bojovej zástavy.

(9) Stuha bojovej zástavy má tieto rozmery (údaje sú v milimetroch):

a) šírka	120
b) dĺžka	1 200
c) dĺžka strapcov	75.

(10) Rady a vyznamenania sa upevňujú „in natura“ na lícnu stranu bojovej zástavy v ľavom hornom rohu vo vzdialenosti 200 mm od žrde a 150 mm od horného okraja listu bojovej zástavy. Ďalšie rady a vyznamenania sa upevňujú vpravo smerom k vonkajšiemu okraju bojovej zástavy.

(11) Žrd' je zhotovená z dreva moreného nahnedo; je zložená z dvoch častí, ktoré sú spojené skrutkami a kovaním. Kovanie je žltej farby (mosadz) a tvorí ho

- a) hrot bojovej zástavy so skrutkovým zapustením v dĺžke 50 mm,
- b) päta korunky,
- c) základňa korunky,
- d) skrutky a objímka, ktoré spájajú obe časti žrde do jedného celku,
- e) päta žrde.

(12) Konštrukcia žrde bojovej zástavy a jej kovania je uvedená v prílohe č. 2 k týmto smerniciam.

Príslušenstvo bojovej zástavy

Čl. 4

Príslušenstvom bojovej zástavy je

- a) kmeňová kniha,
- b) záznam o používaní,
- c) ochranný obal.

Čl. 5

(1) Kmeňová kniha bojovej zástavy sa skladá z týchto častí:

a) obal je zhotovený z lepenkových dosiek potiahnutých koženkou krémovej farby s ochrannými záložkami, aby vložený obsah nevypadol; obal je o niečo väčší ako formát A4. Na obale je štátny znak Slovenskej republiky a nápis zlatým písmom:

Kmeňová kniha bojovej zástavy

Vložené: časť 1: Dekrét prezidenta Slovenskej republiky

časť 2: Záznamy

časť 3: Prílohy

V dolnej časti, ako aj na doskách všetkých vložených častí je evidenčné číslo ústrednej evidencie bojových zástav ministerstva, ktorú vedie Vojskový historický ústav Bratislava;

b) venovací dekrét prezidenta Slovenskej republiky je hlavná časť kmeňovej knihy bojovej zástavy, je vytlačený na ručne vyrobenom papieri a vložený do dosiek formátu A4. Dosky sú potiahnuté koženkou krémovej farby. Na titulnej strane dosiek je štátny znak Slovenskej republiky a nápis zlatým písmom:

Kmeňová kniha bojovej zástavy

Časť 1. Dekrét prezidenta Slovenskej republiky;

c) záznamy – je to evidovaná kniha formátu A4 v lepenkových doskách potiahnutých koženkou krémovej farby. Na titulnej strane je štátny znak Slovenskej republiky a nápis zlatým písmom:

Kmeňová kniha bojovej zástavy

Časť 2. Záznamy;

d) prílohy sú lepenkové dosky formátu A4 potiahnuté koženkou krémovej farby so záložkami, aby vložený obsah nevypadol. Na titulnej strane je štátny znak Slovenskej republiky a nápis zlatým písmom:

Kmeňový list bojovej zástavy

Časť 3. Prílohy

Na druhej a tretej strane dosiek sú rubriky na zapisovanie príloh. Ak sa popíšu obe strany, pokračuje sa ďalej na vložkách s rovnakými rubrikami.

(2) Do prvej časti kmeňovej knihy sa zapisujú všetky údaje o prevzatí a odovzdaní bojovej zástavy, do druhej časti sa zapisujú ďalšie dôležité údaje (napr. zmeny v názve a číslovaní zväzku alebo útvaru) a do tretej časti sa vkladajú príslušné dekréty o zmene.

ČI. 6

(1) Záznam o používaní bojovej zástavy je evidovaný zošit formátu A4 v lepenkových doskách potiahnutých koženkou krémovej farby. Na titulnej strane je v zlatom vyhotovení štátny znak Slovenskej republiky a nápis Záznam o používaní bojovej zástavy č. 1.

(2) Do záznamu o používaní bojovej zástavy sa zapisujú všetky údaje o použití bojovej zástavy. Keď sa popíše záznam č. 1, pokračuje sa na zázname č. 2. Záznam č. 1 sa odosiela Vojenskému historickému ústavu Bratislava na uloženie ako platný historický doklad.

ČI. 7

Ochranný obal bojovej zástavy je zhotovený zo silného nepremokavého plátna kaki farby, s dĺžkou asi 1 250 mm, aby bezpečne ukryl celú látkovú časť bojovej zástavy. Ostatné časti bojovej zástavy sa ukladajú mimo obalu.

TRETIA ČASŤ

ČESTNÝ A HISTORICKÝ NÁZOV

ČI. 8

Zapožičanie čestného a historického názvu

(1) Každý zväzok a útvar môže mať čestný a historický názov. Čestné a historické názvy zväzkom a útvarom zapožičiava v súlade s osobitným predpisom³⁾ prezident Slovenskej republiky. Prezidentovi Slovenskej republiky predkladá návrh na zapožičanie čestného a historického názvu minister obrany.

(2) Čestný a historický názov možno zapožičať naraz alebo postupne a v ľubovoľnom poradí. Každý zväzok a útvar môže mať len jeden čestný názov a jeden historický názov.

(3) Čestné a historické názvy rovnakého alebo podobného znenia nemožno zapožičať viacerým zväzkom a útvarom.

3) § 7 ods. 3 písm. d) zákona č. 321/2002 Z. z. v znení neskorších predpisov.

(4) Pri zmene názvu a číslovania zväzku alebo útvaru môže nadriadený veliteľ navrhnuť zapožičanie pôvodného alebo nového čestného názvu; veliteľ zväzku alebo útvaru môže požiadať o zapožičanie pôvodného alebo nového historického názvu.

Čl. 9 **Čestný názov**

(1) Čestný názov je ocenením zväzku a útvaru za dosahovanie trvalo výborných a dobrých výsledkov pri plnení úloh. Čestný názov vyjadruje spätosť zväzku a útvaru s významnými udalosťami, obdobiami alebo osobnosťami v dejinách Slovenska.

(2) Návrh na zapožičanie čestného názvu predkladá nadriadený veliteľ zväzku alebo útvaru služobným postupom vedúcemu Služobného úradu ministerstva, ktorý ho po odporučení Radou pre vojenskú symboliku predkladá ministrovi obrany.

(3) Návrh podľa odseku 2 spravidla obsahuje:

- a) zdôvodnenie,
- b) odborné stanovisko Vojenského historického ústavu Bratislava.

Čl. 10 **Historický názov**

(1) Historický názov vyjadruje historickú spätosť zväzku alebo útvaru so zväzkami alebo útvarmi, ku ktorým sa hlási pri rozvíjaní ich novodobých tradícií. K historickému názvu sa viaže názov obce (posádky) alebo historická príslušnosť k regiónu, kde zväzok alebo útvar po 1. januári 1993 vznikol.

(2) Návrh na zapožičanie historického názvu predkladá veliteľ zväzku alebo útvaru služobným postupom vedúcemu Služobného úradu ministerstva, ktorý ho po odporučení Radou pre vojenskú symboliku predkladá ministrovi obrany.

(3) Návrh podľa odseku 2 spravidla obsahuje:

- a) zdôvodnenie,
- b) stanovisko príslušného orgánu miestnej samosprávy, ak návrh obsahuje názov obce alebo regiónu, kde zväzok alebo útvar vznikol,
- c) odborné stanovisko Vojenského historického ústavu Bratislava.

ŠTVRTÁ ČASŤ

ZNAK

ČI. 11

Priznanie a používanie znaku

(1) Znak je symbolom ministerstva, Vojenského spravodajstva, Vojenskej polície, právnickej osoby, generálneho štábu, náčelníka generálneho štábu, veliteľstva, zväzku, útvaru, úradu, zariadenia a vojenskej prokuratúry.

(2) Návrh na priznanie znaku predkladajú náčelník generálneho štábu, veliteľ veliteľstva, veliteľ zväzku, veliteľ útvaru (náčelník, riaditeľ, rektor) a hlavný vojenský prokurátor služobným postupom vedúcemu Služobného úradu ministerstva, ktorý ho predloží ministrovi obrany. Znak priznáva minister obrany po odporučení Radou pre vojenskú symboliku.

(3) Návrh podľa odseku 2 spravidla obsahuje:

- a) žiadosť náčelníka generálneho štábu, veliteľa veliteľstva, veliteľa zväzku, veliteľa útvaru (náčelník, riaditeľ, rektor) a hlavného vojenského prokurátora o priznanie znaku,
- b) dôvodovú správu s opisom návrhu znaku a uvedeným typom použitého písma a tri rôzne grafické farebné návrhy znaku.

(4) Návrh znaku má spravidla tieto zložky:

- a) vojenské označenie Vojenského spravodajstva, Vojenskej polície, generálneho štábu, náčelníka generálneho štábu, veliteľstva, zväzku, útvaru, úradu, zariadenia a vojenskej prokuratúry a označenie ministerstva a právnickej osoby,
- b) vojenskú symboliku vyjadrujúcu príslušnosť k Vojenskému spravodajstvu, Vojenskej polícii, generálnemu štábu, veliteľstvu, zväzku, útvaru, úradu, zariadeniu (druhu vojska a službe) a vojenskej prokuratúre,
- c) názov posádky; pri úradoch a zariadeniach môže byť uvedená aj ich skratka.

ČI. 12

Požiadavky na tvorbu znaku

(1) Veliteľstvo, zväzok a útvar vytvárajú svoje znaky na gotickom štíte, Vojenské spravodajstvo, Vojenská polícia, právnická osoba, úrad, zariadenie a vojenská prokuratúra na štíte oválneho tvaru. Štít kruhového tvaru používajú pri tvorbe svojho znaku ministerstvo, generálny štáb a náčelník generálneho štábu. Úrad hlavného lekára, veliteľstvo pozemných síl, veliteľstvo síl výcviku a podpory a ich zväzky a útvary používajú na štíte spravidla zelenú farbu; veliteľstvo vzdušných síl a jeho zväzky a útvary používajú

modrú farbu. Výnimku možno povoliť pri delenom štíte, v ktorého dolnej časti sa môže použiť farba mesta (obce), v ktorom je veliteľstvo, zväzok, útvar, úrad alebo zariadenie dislokované. Vojenské spravodajstvo, Vojenská polícia a právnická osoba použijú v štíte niektorú z heraldických farieb podľa vlastného výberu.

(2) Použitie štátneho znaku Slovenskej republiky v znakoch tvaru gotického a oválneho štítu nie je dovolené.

(3) Použitie štátneho znaku Slovenskej republiky možno pri znaku ministerstva a generálneho štábu. Štátny znak Slovenskej republiky musí byť umiestnený do hlavy znaku, príp. do jeho stredu.

(4) Začleniť časť znaku mesta alebo obce do znaku možno len so súhlasom miestnej samosprávy; v takomto prípade musia byť pri delených alebo štípených znakoch symboly mesta alebo obce umiestnené v päte znaku, symboly vojenstva musia byť umiestnené vždy nad nimi.

(5) V štítoch nie je dovolené umiestňovať text. Nápisy, v ktorých je uvedená dislokácia, vojenské označenie alebo názov nositeľa znaku, môžu byť umiestnené len v hlave štítu, v jeho vrchnej časti, v poli rovnakej farby ako štít. V kruhovom alebo oválnom štíte sa nápis umiestňuje do medzikružia po obvodě znaku.

Čl. 13

Heraldické pravidlá tvorby znaku

(1) Pravidlo heraldických farieb a heraldických kovov – v znaku možno použiť len heraldické farby (červená, modrá, čierna a zelená) a heraldické kovy (zlato a striebro). Zlato a striebro možno nahrádzať žltou a bielou farbou, opisujú sa však vždy ako zlato a striebro.

(2) Pravidlo heraldickej farby a heraldického kovu – v znaku sa vždy kladie kov na farbu a farba na kov, nie kov na kov či farba na farbu. Porušenie tohto pravidla musí mať vážny dôvod.

(3) Pravidlo jednoduchosti obsahu – znak má mať čo najmenej figúr alebo heraldických znamení a čo najmenej farieb. Ideálny znak má jedno heraldické znamenie alebo figúru a dve heraldické farby, z nich jeden kov.

(4) Pravidlo jednoduchosti kresby – heraldické znamenia alebo figúry musia byť štylizované, nie realistické. Musia byť zobrazené plošne, nie v perspektíve. Nesmú byť tieňované ani zdobené. Musia byť zrozumiteľné aj bez slovného vysvetlenia.

(5) Pravidlo zobrazovania figúr a vyobrazení – kreslia sa v zhode s heraldickou konvenciou (napr. orol má vždy rozťahnuté krídla, lev vždy vykračuje pravou nohou, ruža má vždy päť lupeňov, ľalia má vždy podobu troch prstencov obojpätých lupeňov). Prípadné odchýlky od konvenčného zobrazovania figúr v znkoch musia mať vážny dôvod.

(6) Pravidlo veľkosti heraldického znamenia – heraldické znamenia a figúry sa nesmú dotýkať okraja štítu (ak z okraja štítu nevyrastajú), zároveň však musia byť čo najväčšie a musia vyplňať celé pole štítu.

Čl. 14

Používanie znaku

(1) Znak možno v priznanej podobe používať na bojovej a dopravnej technike zväzku, útvaru (vojenského spravodajstva, vojenskej polície, generálneho štábu, náčelníka generálneho štábu, úradu, zariadenia). Znak možno v priznanej podobe používať na obaloch kroník, pamätných kníh a na významnejších dokumentoch a písomnostiach ministerstva, zväzku, útvaru (vojenského spravodajstva, vojenskej polície, generálneho štábu, náčelníka generálneho štábu, úradu, zariadenia) a vojenskej prokuratúry. Možno ho nosiť vo forme rukávového znaku, na gombíku ľavého náprsného vrecka košele a blúzy vojenských rovnošiat⁴⁾ vo forme odznaku. Maximálna výška textilného rukávového znaku je 100 mm a kovového náprsného odznaku je 50 mm.

(2) Používanie nepriznaných znakov a ministrom obrany priznaných znakov reorganizovaného alebo zrušeného veliteľstva, zväzku, útvaru, úradu, zariadenia (vojenského spravodajstva, vojenskej polície, právnickej osoby) nie je dovolené. Veliteľ (náčelník, riaditeľ, rektor) reorganizovaného veliteľstva, zväzku, útvaru, úradu a zariadenia môže požiadať o priznanie nového znaku.

Čl. 15

Plaketa a odznak

(1) Ministerstvo, Vojenské spravodajstvo, Vojenská polícia, právnická osoba, generálny štáb, náčelník generálneho štábu, veliteľstvo, zväzok, útvar, úrad, zariadenie a vojenská prokuratúra, ktorým bol priznaný znak, si môžu zhotoviť plaketu. Plaketa je kombináciou spravidla zapožičaného čestného alebo historického názvu a znaku. Lícna strana plakety obsahuje priznaný znak

4) Výnos Ministerstva obrany Slovenskej republiky zo 16. decembra 2009 č. SEOPMVL-20-49/2009-OdL, ktorým sa ustanovuje poskytovanie, výstrojových náležitostí, druhy vojenskej rovnošaty, výstrojových súčiastok, špecifických znakov vojenskej rovnošaty, ich nosenie a používanie a nosenie vojenských medailí a vojenských odznakov.

a rubová strana môže obsahovať zapožičaný čestný alebo historický názov. Odznam spravidla tvorí znak a názov vo voľnom výtvarnom spracovaní.

(2) Zhotovenie plakety si ministerstvo, vojenské spravodajstvo, vojenská polícia, právnická osoba, generálny štáb, náčelník generálneho štábu, veliteľstvo, zväzok, útvar, úrad, zariadenie a vojenská prokuratúra zabezpečujú na základe vlastných grafických návrhov. Je prípustné aj voľné výtvarné spracovanie.

PIATA ČASŤ

SPOLOČNÉ USTANOVENIA

ČI. 16

(1) Zhotovenie bojových zástav si zväzok alebo útvar zabezpečuje v súlade s osobitným predpisom.⁵⁾

(2) Zhotovenie textilných rukávových znakov a kovových náprsných odznakov si ministerstvo, vojenské spravodajstvo, vojenská polícia, právnická osoba, veliteľstvo, zväzok, útvar, úrad, zariadenie, generálny štáb, náčelník generálneho štábu a vojenská prokuratúra zabezpečujú v súlade s osobitným predpisom.⁵⁾

(3) Zhotovenie plaket a odznakov si ministerstvo, vojenské spravodajstvo, vojenská polícia, právnická osoba, generálny štáb, náčelník generálneho štábu, veliteľstvo, zväzok, útvar, úrad, zariadenie a vojenská prokuratúra zabezpečujú v súlade s osobitným predpisom.⁵⁾

(4) Veliteľ veliteľstva, zväzku, útvaru, úradu, zariadenia (náčelník, riaditeľ, rektor), riaditelia zložiek vojenského spravodajstva, riaditeľ vojenskej polície, náčelník generálneho štábu, štatutárny orgán právnickej osoby a vojenský prokurátor, ktorým bol priznaný znak, zasielajú dva kusy textilných rukávových znakov a dva kusy náprsných odznakov do Vojenského historického ústavu Bratislava na uloženie do múzejných zbierok.

ČI. 17

Evidencia vojenských symbolov

(1) Evidenciu zapožičaných čestných alebo historických názvov a priznaných znakov za generálny štáb, veliteľstvo, zväzok, útvar, úrad a zariadenie vedie generálny štáb.

⁵⁾ § 1 ods. 1 zákona č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

(2) Evidenciu zapožičaných bojových zástav, čestných a historických názvov a priznaných znakov za ministerstvo, Vojenské spravodajstvo, Vojenskú políciu, právnickú osobu a vojenskú prokuratúru vedie Vojenský historický ústav Bratislava.

ŠIESTA ČASŤ
ZÁVEREČNÉ USTANOVENIA
Čl. 18
Zrušovacie ustanovenie

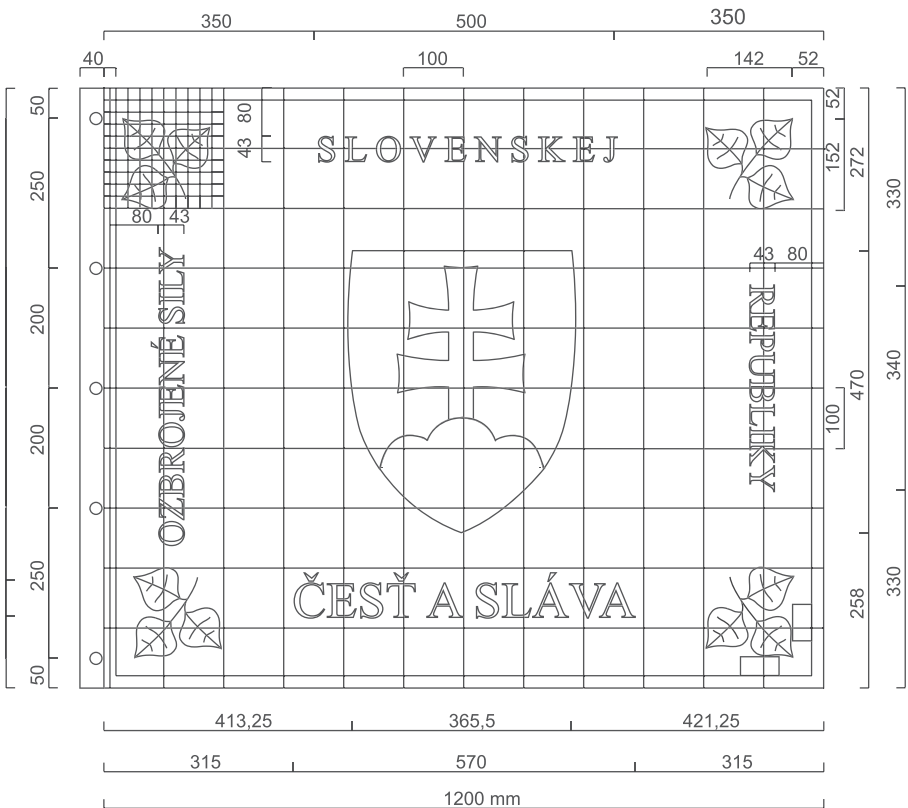
Zrušujú sa smernice Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. 11/2005 o vojenskej symbolike.

Čl. 19
Účinnosť

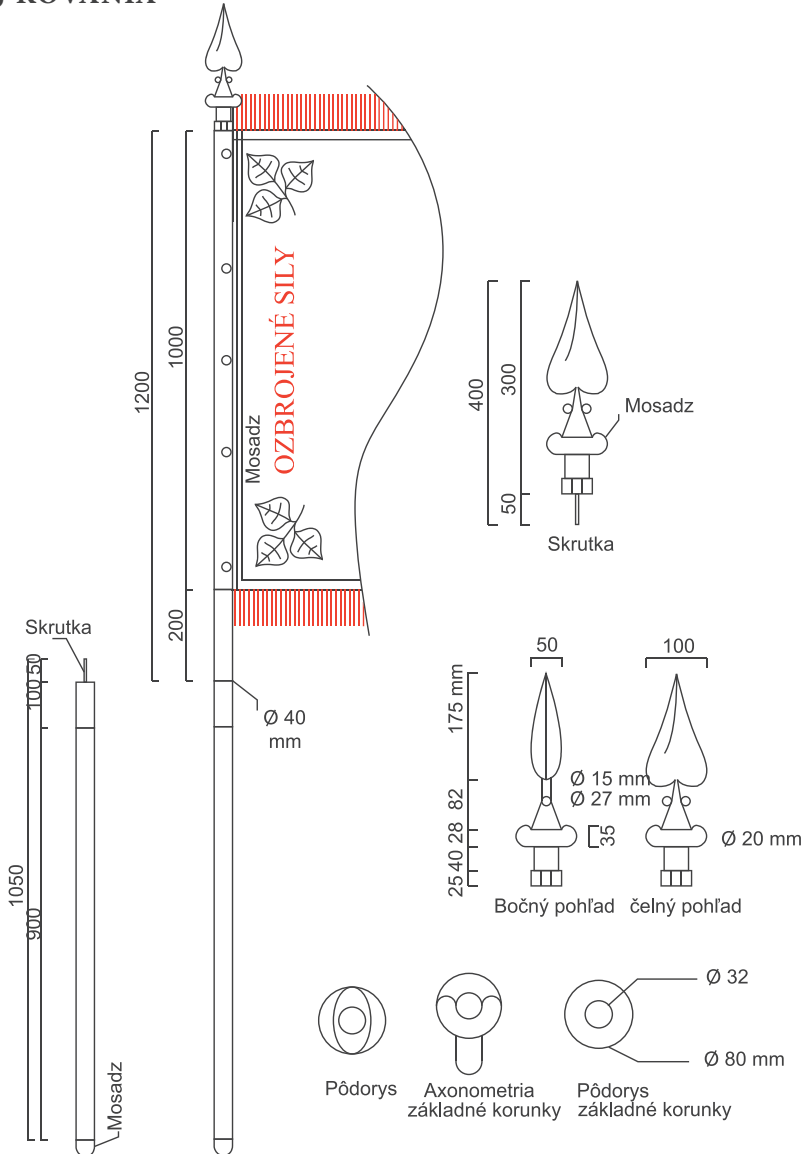
Tieto smernice nadobudnú účinnosť 10. septembra 2010.

Róbert ONDREJCSÁK, v. r.
štátny tajomník
Ministerstva obrany Slovenskej republiky

VZOR LÍCNEJ STRANY BOJOVEJ ZÁSTAVY

KONŠTRUKCIA ŽRDE BOJOVEJ ZÁSTAVY A JEJ KOVANIA

K základným otázkam slovenskej faleristickej terminológie

Igor Graus

Hoci sa **faleristika** vo svojich dvoch základných podobách, čiže ako zberateľstvo vyznamenaní a ako **pomocná historická veda** na Slovensku rozvíja intenzívne prinajmenšom už od 70. rokov minulého storočia,¹⁾ až priestor prvého slovenského faleristického kongresu poskytol príležitosť upozorniť na aktuálne problémy slovenskej vedeckej faleristickej terminológie aj širší okruh záujemcov o faleristiku, ktorého jadro tvoria práve zberatelia vyznamenaní. Uvedená téma, vzhľadom na jednoznačnú preferenciu zberateľstva vo faleristickej obci, môže byť pre niekoho azda príliš málo slávnostná a možno aj neatraktívna, ale v skutočnosti ide o nesmierne dôležitú problematiku. Upozornenie na základné odborné pojmy je potrebné o to viac, že **na Slovensku sa** v súčasnosti často **používa nesprávna faleristická terminológia** nielen na úrovni zberateľov vyznamenaní, ale dokonca **aj samotnej legislatívy v zákonoch** týkajúcich sa predovšetkým štátnych vyznamenaní Slovenskej republiky.²⁾ Presné rozlišovanie a dôsledné používanie základných faleristických termínov vrátane správneho spôsobu ich písania pritom nie je nevyhnutnou podmienkou len pre vedeckú faleristiku, čiže pre historickú vednú disciplínu, ktorá pri skúmaní svojho predmetu musí používať štandardný pojmový aparát, ale aj pre zberateľov vyznamenaní. Práve oni totiž na rozdiel od čitateľsky málo atraktívnych a niekedy aj málo dostupných vedeckých prác prezentujú verejnosti výsledky svojho zberateľského záujmu a ich knižné alebo časopisecké práce sú obsahovo a vizuálne atraktívne aj pre tých, ktorí sa faleristikou nezaoberajú. Pretože na Slovensku, na rozdiel od Nemecka, s akceptáciou samotného termínu faleristika nie je žiaden problém,³⁾ nebudeme sa zaoberať otázkou správneho pomenovania tejto pomocnej historickej vedy a zároveň aj zberateľstva vyznamenaní, ale svoju pozornosť sústredíme na najzákladnejšie faleristické pojmy.

1) GRAUS, I.: Stav a perspektívy faleristického bádania na Slovensku. In: ŠIŠMIŠ, Milan (ed.): *Genealógia, heraldika a príbuzné disciplíny. Stav a perspektívy*. Martin: Slovenská genealogická a heraldická spoločnosť, 2003, s. 78 – 84.

2) GRAUS, I.: Kontinuita a diskontinuita vo vývoji štátnych vyznamenaní na území Slovenskej republiky. In: DRAHOŠOVÁ, Šarlota – KERESTES, Peter – ŠIŠMIŠ, Milan (ed.): *Kontinuita a diskontinuita genealógie a heraldiky*. Martin: Slovenská genealogicko – heraldická spoločnosť, 2010, s. 102 – 116.

3) GRAUS, I.: K niektorým aktuálnym problémom faleristiky. In: *Slovenská archivistika* 40, 2005, č. 1, s. 103-125. Kuriózne je, že aj v najnovšej nemeckej faleristickej encyklopédii sa v názve knihy medzinárodný pojem faleristika nahrádza obsahovo nepresným nemeckým termínom Ordenskunde, hoci encyklopédia obsahuje heslá o rôznych vyznamenaniach a neobmedzuje sa iba na rady. Paradoxné je však najmä to, že autori faleristike, ktorú charakterizujú ako vedu o vyznamenaniach, vyhradili dve strany textu, zatiaľ čo heslu Ordenskunde iba dva riadky, pričom tento pojem charakterizujú ako tradičný, alebo zastaralý termín pre pomocnú historickú vedu - faleristiku. SCHARFENBERG, Gerd – THIEDE, Günther: *Lexikon der Ordenskunde*. Von Adlerschild bis Zitronenorden. Regenstauf: Battenberg Verlag, 2010, s. 426 – 426, 396.

I.

Prvým terminologickým problémom je **vymedzenie** samotného **pojmu vyznamenanie**. Na Slovensku sa totiž v súčasnosti veľmi často používa nesprávnym spôsobom predovšetkým v samotnej definícii faleristiky. Na ilustráciu môžeme uviesť niekoľko príkladov publikovaných v najnovšej odbornej lexikografickej a encyklopedickej literatúre. Relatívne najmenej chybné je použitie tohto pojmu vo všeobecnom encyklopedickom slovníku z roku 2005, kde sa faleristika definuje ako pomocná historická veda, „zaoberajúca sa popisom, výkladom a historickým hodnotením radov a vyznamenaní. Závažnejšie nedostatky sa vyskytujú v akademickom slovníku súčasného slovenského jazyka z roku 2006. Podľa neho sa faleristika zaoberá „opisom, výkladom a hodnotením radov, vyznamenaní, medailí a odznakov“⁴⁾.

Korunu všetkému však nasadzuje akademická encyklopédia Beliana z roku 2005, ktorá faleristiku definuje ako náuku o radoch a vyznamenaníach, čiže ako vedu ktorá sa zaoberá štúdiom „vyznamenání, radov, medailí, odznakov a ich dekorácií“⁵⁾

Nesprávne používanie a často aj nesprávne chápanie termínov vyznamenanie,

4) „Faleristika – pomocná historická veda zaoberajúca sa opisom, výkladom a hodnotením radov, vyznamenaní, medailí a odznakov. BUZÁSSYOVÁ, K. – JAROŠOVÁ, A. (ed.): *Slovník súčasného slovenského jazyka A* – G. Bratislava: Veda, 2006, s. 949.

5) „Faleristika – náuka o radoch a vyznamenaníach, pomocná historická veda, ktorá sa zaoberá štúdiom vyznamenaní, radov, medailí, odznakov a ich dekorácií“ PROČÍKOVÁ, A. a kol.: *Encyclopaedia Beliana*. Slovenská všeobecná encyklopédia. Štvrtý zväzok Eh – Gala. Bratislava: Encyklopedický ústav Slovenskej akadémie vied, 2005, s. 300.

Naša definícia faleristiky je nasledovná: **Faleristiku definujeme ako pomocnú historickú vedu, ktorá sa zaoberá štúdiom vonkajších a vnútorných vlastností faleristického materiálu**, čiže insígnií rytierskych rádov a spoločností a najmä insígnií panovníckych, dynastických, pontifikálnych, záslužných a dámskych radov a dekorácií, t.j. **tých ocenení zásluh (vyznamenání), ktoré sú vyjadrené hmotným symbolom v podobe viditeľne nositeľných a neprenosných (nescudziteľných) radov a dekorácií, ich miniatúr a symbolických náhrad, ktoré boli a sú prepožičiavané alebo udeľované** hlavou štátu, hlavou dynastie, hlavou šľachtického domu, orgánmi štátnej moci, orgánmi štátnej správy, orgánmi územnej samosprávy, spoločenskými organizáciami, stavovskými inštitúciami, politickými stranami, cirkevnými inštitúciami, záujmovými spolkami alebo inými právnickými a fyzickými osobami. Faleristika systematicky skúma, triedi, popisuje, klasifikuje a všestranne hodnotí insígnie rytierskych rádov a vyznamenania v podobe radov a dekorácií a komplexne v najširších súvislostiach skúma ich politické, spoločenské a sociálne funkcie, historický vývoj, ako aj písomné, ikonografické a iné pramene súvisiace s ich existenciou vrátane ceremoniálov, titulov, symboliky ako aj ich ďalších historických, umelecko - remeselných, psychologických, výtvarných, právnych, estetických, politických, finančných, sociologických, psychologických a iných aspektov. Do predmetu faleristiky okrem radov a dekorácií patria aj insígnie rytierskych rádov, nepatria tam však tie viditeľne nositeľné a neprenosné insígnie, ktoré neboli zamýšľané a udeľované ako druh vyznamenania alebo ocenenia zásluh, ale ktoré slúžili iba na viditeľné a nositeľné odlišenie jednotlivcov, skupín alebo inštitúcií alebo na označenie ich hodností, kvalifikácie, dosiahnutého výkonu a podobne.

Cieľom faleristického bádania je komplexné poznanie vzniku, vývoja, podoby, funkcií a vzťahov vyznamenaní (radov a dekorácií) alebo ich ucelených systémov a insígnií rytierskych rádov a spoločností.

rad, medaila, odznak, insígnia alebo dekorácia sa však neobmedzuje iba na slovníky a encyklopédie všeobecného charakteru. Na nešťastie sa bežne objavuje nielen v tituloch knižných publikácií o vyznamenaniach,⁶ ale dokonca aj vo vyjadreniach členov Slovenskej faleristickej spoločnosti na internete.⁷) V čom teda spočíva samotná chyba? Ide o súčasné použitie jedného termínu na najvyššej (a zároveň najvšeobecnejšej) sémantickej úrovni spolu s termínmi na nižších, alebo dokonca nesúvisiacich úrovniach.

Termín vyznamenanie totiž vo všeobecnosti označuje všetko, čo sa môže považovať za akékoľvek vyznamenanie, čiže **zastupuje široké spektrum najrôznejších podôb vyznamenaní od ich nehmotných foriem cez rôzne konkrétne hmotné odmeny až po odmeny vyjadrené zástupnými symbolmi.** Môžu to byť napríklad slovné pochvaly, najrôznejšie práva, pridelenie úradu, pôdy, peňazí, udelenie výsad, šľachtictva, erbu, titulu, čestného občianstva, diplomu, čestného uznania, čestného listu, hodnosti, mimoriadneho povýšenia, preloženia k elitnej jednotke, čestného pomenovania, členstva, zbrane, zástavy či iného ľubovoľného predmetu vrátane reálnych vyznamenaní vo faleristickom ponímaní, čiže radov a dekorácií. **Faleristika** preto **pojmem vyznamenanie** nepoužíva v jeho všeobecnom význame, ale **chápe** ho výlučne **ako odborný termín**, ktorý jednoslovnou formou súhrnne pomenúva časť predmetu faleristického bádania. Pretože **faleristika sa zaoberá štúdiom (a zberateľstvom) nositeľných a neprenosných vyznamenaní a insígnií rytierskych rádov a spoločností, termín vyznamenanie je významovo nadradený** takým pojmom ako je napríklad rad, odznak alebo medaila a nemožno ním označovať ani tie vyznamenania vo faleristickom ponímaní, ktoré nie sú radmi.⁸) **Pod termínom vyznamenania sa teda rozumejú výlučne rady a dekorácie.** Ako rady sa pomenúvajú tie spoločensko - politicky najprestížnejšie a umelecko - remeselne najhodnotnejšie vyznamenania, ktoré sú vo svojom oficiálnom pomenovaní označené ako rady. **Dekorácie** sú v porovnaní s radmi spoločensky menej hodnotné vyznamenania, ktoré netvorí súčasť štruktúry radov, ale **predstavujú samostatné vyznamenania.** Na Slovensku bežne používané tituly knižných prác v podobe „rady, vyznamenania a odznaky“ sú preto absolútne nesprávne. Rovnako nesprávne

6) Napríklad MARCINKO, Ján – JIROUŠEK, Alexander: Slovenské rady, vyznamenania, čestné odznaky. Košice: Agentúra Sáša, 2002, MARCINKO, Ján: Slovenské insígnie. Košice: b. v., 2010. 7) „Faleristika je pomocná veda historická, zaoberajúca sa radmi, vyznamenaniami, odznakmi a insígniami.“ MARCIŠ, Pavol: Prečo som založil SFS... In: SMEblog, 3. apríla 2011. Dokument dostupný na internete: <http://pavolmarcis.blog.sme.sk/c/261261/Preco-som-zalozil-SFS.html>

8) Celkom bežne tak však robia ešte aj v súčasnosti početní autori faleristických prác, napríklad Lobkowicz, Marcinko alebo Koláčny, posledne menovaný autor to však bol nútený urobiť v dôsledku tlaku vydavateľa. Oproti tomu autori zákona NR SR č. 37/1994 Z. z. o štátnych vyznamenaniach z jazykovej bezradnosti dekorácie definovali ako rady a kríže.

je používanie pojmov ako napríklad medaila alebo kríž v kontexte s termínom vyznamenanie alebo rad, pretože uvedené pojmy označujú iba základný tvar týchto vyznamenaní ale nie ich charakter. Na súhrnné označenie vyznamenaní si teda faleristika vystačí so samotným odborným termínom vyznamenanie a nie je správne tento termín zrovnoprávňovať s termínmi typu rad, medaila, kríž, odznak alebo dokonca insígnia, pretože nie sú a ani nemôžu byť na rovnakej významovej úrovni.

II.

V predchádzajúcich riadkoch sme sa okrajovo dotkli problematiky dekorácií. Ide o odborný termín, ktorý sa síce bežne používa v cudzích jazykoch, ale na Slovensku zatiaľ ešte nie je príliš udomácnенý. Jeho výhodou však je, že jediným výrazom pomenúva celú veľkú skupinu vyznamenaní ktoré nie sú radmi a tak tvorí protipól termínu rad. **Dekorácie sa v závislosti od ich tvaru členia na tri základné skupiny, čiže na medaily, kríže a odznaky.** Ani problematika dekorácií však nie až taká jednoduchá ako sa na prvý pohľad zdá byť. Na príčine je predovšetkým existencia tzv. stolných medailí alebo plakiet. Tie nepatria do predmetu záujmu faleristiky, pretože im chýba jedna zo základných vlastností faleristického materiálu, ktorou je nositeľnosť. Práve z tohto dôvodu **nenositelné medaily skúma iná pomocná historická veda, ktorou je medailistika.** Zásadný problém však predstavuje existencia nositeľných miniatúr nenositelných medailí.

V bývalej Československej republike totiž podľa sovietskeho vzoru už od 50. rokov 20. storočia niektoré klasické stolné nenositelné medaily alebo plakety mali aj miniatúru, čiže jej presnú zmenšeninu. Táto však na rozdiel od nenositelného originálu už bola nositeľná prostredníctvom jednoduchej zapichovacej ihlice alebo kovového pripínacieho závesu.⁹⁾ Túto samo o sebe nezmyselnú prax do absurdity dovedli niektoré nenositelné medaily a plakety, ktoré boli doplnené nositeľnou náprsnou stužkou.¹⁰⁾ Objekty tohto typu však rozhodne nemajú charakter štandardných vyznamenaní vo faleristickom ponímaní a faleristika sa im preto venuje iba okrajovo.

Systematiku jednoduchého a prehľadného členenia dekorácií v závislosti od ich troch základných tvarov tiež porušujú niektoré súčasné slovenské vojenské vyznamenania, pretože napriek tomu že sú to kríže, zakladatelia ich nezmyselne

9) Ako prvá toto neštandardné riešenie použila Československá cena mieru z roku 1950 a 1960.

10) Napríklad Pamätná medaila Antonína Zápotockého so stužkou (Ústredná rada ROH, 1970). Za upozornenie na problematiku tohto typu hybridných medailí ďakujem Květoslavovi Growkovi. (GROWKA, K.: Medaile a jejich nositelné miniatury aneb Co ještě patří do faleristiky? In: GROWKA, Květoslav: Folia faleristica I. Jeseník 2010, súbor nepublikovaných faleristických prác.)

pomenovali ako medaily. Na mysl máme Pamätnú medailu za účasť vo vojenskej operácii a Pamätnú medailu náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky. Rovnakým, ale omnoho rozšírenejším prehreškom sú početné vyznamenania, existujúce najčastejšie v podobe medailí zavesených na prevlečnej stuhe, ktoré ich zakladatelia celkom nezmyselne oficiálne nazývajú odznakmi, hoci v skutočnosti žiadnymi odznakmi nie sú.

Za **odznaky** sa totiž vo všeobecnosti považujú **malé kovové, viditeľne nositeľné symboly**, ktoré **nemajú charakter vyznamenaní** a bývajú zriadené predovšetkým pre viditeľné označenie príslušnosti k istému celku, verejnú prezentáciu dosiahnutého vzdelania, postavenia alebo sú prejavom istého názorového smeru. Na mysl máme predovšetkým odznaky spolkové, absolventské, firemné, služobné, členské, stavovské, výkonnostné, rozlišovacie, čiapkové, ale aj pamätné alebo príležitostné. Tieto a podobné **odznaky do faleristiky rozhodne nepatria**. Existujú však aj osobitné odznaky, ktoré medzi vyznamenania patria. Ide predovšetkým o tie „odznaky“, ktoré majú charakter skutočných vyznamenaní a slovo odznak sa objavuje aj v ich oficiálnom pomenovaní. Ako príklad skutočného vyznamenania vo forme odznaku môžeme uviesť napríklad Pamätný odznak za ťaženie proti ZSSR z roku 1943 alebo Odznak Československého partizána z roku 1946.

Obidva tieto a mnohé ďalšie odznaky sú skutočnými alebo pravými vyznamenaniami s typickou morfológiou alebo stavbou, pre ktorú je základnou podmienkou práve absencia závesu v podobe textilnej stuhy. V prípade že „odznak“ je zavesený na klasickej prevlečnej stuhe, napriek svojmu názvu nie je žiadnym odznakom, ale je dekoráciou v podobe medaily alebo kríža. Nesprávna prax nevhodného pomenovania dekorácií v podobe medailí alebo krížov na odznaky sa objavila už za existencie 1. Československej republiky a nadväzovala tým na nesprávnu prax habsburskej monarchie.¹¹⁾ Typický príklad odznaku ktorý však nie je žiadnym odznakom, predstavuje Pamätný odznak československého dobrovoľníka z rokov 1918 – 1919, zriadený v roku 1938. Vyznamenanie, ktoré sa vo faleristickej literatúre občas zvykne objavovať dokonca ako pamätná medaila,¹²⁾ je v skutočnosti krížom a nie odznakom a ani medailou. Oproti tomu jeho menovec, označovaný aj ako Pamätný odznak československej dobrovoľníckej obce, zriadený v rovnakom

11) Ako príklad môžeme uviesť sériu tzv. vojenských služobných odznakov z 1849, ktoré majú tvar kríža a sú zavesené na tradičnej stuhe. Prípadný argument o oprávnenosti pomenovania „odznaku“ v dôsledku jeho výsluhovosti môžeme ako protiargument uviesť fakt, že za výsluhu rokov bolo možné získať napríklad aj ruský Rad Svätého Juraja.

12) SUKENÍK, Ludvík – NOVOTNÝ, Vlastislav: Československá vyznamenání 1918 – 1948. Hodonín OBaZP servis, 1997, s. 20.

roku, nie je ani krížom ani odznakom, ale medailou. Dokonalý príklad terminologického nezmyslu predstavuje známy Diplomový odznak kráľa Karola IV. z roku 1936, ktorý rozhodne nie je žiadnym odznakom, ale predstavuje viactriedne vyznamenanie so štruktúrou a formálnou podobou radu.

Ojedinele sa však objavuje aj opačný extrém, kedy sa za medaily označujú celokovové artefakty bez textilného závesu, hoci správne by mali byť charakterizované ako odznaky. Na mysl máme také „medaily“, ako je napríklad Pamätná medaila Za zásluhy o rozvoj Zväzu protifašistických bojovníkov z roku 1999. Príkladom faleristickej zvrátenosti je však Pamätná medaila, ktorý zriadil Zväz protifašistických bojovníkov v roku 1974. Ide o celokovovú medailu, pričom v kove je vyhotovená aj prevlečná stuha a nechýba na nej dokonca zreteľné šrafovanie, ktoré azda napodobňuje textúru tkania.

Nesprávne zamieňanie vyznamenaní za odznaky a naopak však nie je nejakým dobovým alebo historickým svedectvom faleristickej negramotnosti zriaďovateľov vyznamenaní v minulosti, ale veľmi intenzívne sa prejavuje aj dnes. V súčasnosti je totiž táto nesprávna prax veľmi populárna v prostredí ozbrojených síl Slovenskej republiky. Dôvodom takého konania je obchádzanie platných legislatívnych noriem o zriaďovaní vyznamenaní. Zatiaľ čo existenciu vojenských vyznamenaní, alebo presnejšie dekorácií v podobe medailí a odznakov definuje zákon¹³⁾ a nové vyznamenania vznikajú v dôsledku štandardného administratívneho postupu s nevyhnutným odborným posudzovaním Radou pre vojenskú symboliku Ministerstva obrany Slovenskej republiky a následným schvaľovacím procesom, pre zriaďovanie plakiet a odznakov nič z vyššie uvedené neplatí. Podľa súčasne platnej legislatívy¹⁴⁾ je totiž zriaďovanie plakiet a odznakov jednotlivých subjektov počnúc samotným ministerstvom obrany a končiac právnickými osobami plne v ich kompetencii, pričom pre výsledný produkt nepatria žiadne obmedzenia, pretože sa môžu realizovať vo voľnom výtvarnom spracovaní. Výsledkom uvedenej benevolencie je záplava najrôznejších „odznakov“, ktoré vyzerajú na nerozoznanie od štandardných dekorácií v podobe medailí a krížov.

Ako príklad môžeme uviesť tzv. Pamätný odznak Vojenského opravárenského práporu Martin, Pamätný odznak veliteľa síl výcviku a podpory Ozbrojených síl SR v Trenčíne, Pamätný odznak Poddôstojníckej akadémie v Martine, Odznak Slovenský čestný pluk a mnohé ďalšie. Uvedená nesprávna terminológia sa uplatňuje aj iných rezortoch, ale našťastie nie tak výrazne ako v ozbrojených síl

13) Zákon NR SR č. 346/2005 Z. z. o štátnej službe profesionálnych vojakov ozbrojených síl Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 137.

14) Smernice Ministerstva obrany Slovenskej republiky č. 10/2006 o vojenskej symbolike, čl. 15.

lách. Ako príklad môžeme uviesť Čestný odznak Za zachovanie tradícií, zriadený Ministerstvom hospodárstva Slovenskej republiky.

Skutočný odznak vo faleristickom ponímaní má najčastejšie iba averznú stranu, pretože reverz je určený na upevnenie pripínacieho mechanizmu. Na jeho tvare pritom absolútne nezáleží. Ak má odznak výnimočne obe strany (averz aj reverz), spravidla býva upevnený na malom kovovom závese, v žiadnom prípade však **nemôže byť zavesený na stuhe**.

Dôsledkom terminologickej nesprávnosti, chaosu v systematickom triedení a veľkej neprehľadnosti takých „odznakov“ je aj bezradnosť pri charakteristike týchto produktov v oficiálnych publikáciách. Za všetky môžeme uviesť jeden typický príklad – Odznak náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky, ktorý je v skutočnosti medailou s tromi stupňami. Oficiálna publikácia o vojenskej symbolike Slovenskej republiky ho charakterizuje ako odznak, ktorý „patrí do kategórie rezortných vojenských vyznamenaní a nie je bežným odznakom. Nie je ani vojenskou medailou.“¹⁵⁾ Ak je odznakom, ale nie bežným, patrí medzi vojenské vyznamenania ale nie je vojenskou medailou, čím teda vlastne je? V skutočnosti je medailou a toto pomenovanie vyznamenanie nezískalo iba preto, lebo ho má tzv. Pamätná medaila náčelníka Generálneho štábu Ozbrojených síl Slovenskej republiky, ktorá však v skutočnosti nie je žiadnou medailou, ale krížom.

Keby sa pri tvorbe vyznamenaní rešpektovali elementárne faleristické zásady vrátane správnej terminológie, nevznikli by faleristické nezmysly a nemuseli by sme si klásť také otázky.

Uvedený problém slovenských vojenských vyznamenaní je preto potrebné riešiť na úplne inom fóre. Pointa, ktorá je dôležitá pre nás a teraz však je, že odznaky, medaily a kríže nie sú pojmami rovnocennými s termínom vyznamenanie, pretože ten im je nadradený. Čiže ešte raz – **vyznamenania sa delia na rady a dekorácie, pričom dekorácie sa delia na medaily, kríže a odznaky**.

III.

V slovenskej faleristickej literatúre sa nesprávne používa aj pojem insígnia, pričom sa kladie na rovnakú úroveň ako vyznamenania alebo rady a dekorácie, hoci v skutočnosti uvedený pojem s týmito výrazmi na tejto významovej rovine nie je kompatibilný, pretože označuje niečo úplne iné. Vo všeobecnosti sa **insígnia-**

15) PURDEK, Imrich - ZELIŽŇÁK, Peter a kol.: Vojenská symbolika Slovenskej republiky. Vojenské zástavy, rovnošaty, hodnosti, vyznamenania, znaky a odznaky. Bratislava: Magnet Press Slovakia, 2006, s. 104.

mi zaoberá pomocná historická veda ktorá sa nazýva insígniológia. Študuje vonkajšie a vnútorné vlastnosti insígnií, čiže viditeľne nositeľných znamení, symbolizujúcich dočasne alebo natrvalo prepožičanú úradnú, panovnícku, duchovnú, vojenskú, akademickú, spolkovú alebo inú moc, hodnotu alebo funkciu v štátnych, úradných, spoločenských, stavovských, spolkových, cirkevných, čestných a iných orgánoch a inštitúciách.

Insígnie sú symbolmi konkrétneho postavenia svojho nositeľa na istom hodnotnom stupni v hierarchii na rozdiel od iných symbolov, ktoré poukazujú na príslušnosť svojho nositeľa do istej presne definovateľnej spoločenskej štruktúry. Napríklad samotná vojenská uniforma nemôže byť insígniou na rozdiel od symbolov, označujúcich hodnotu jej nositeľa z dôvodu, že okrem príslušnosti neodráža postavenie svojho nositeľa v jej hierarchii. Podobne ani ceremoniálny odev sudcov, prokurátorov a advokátov nie je insígniou, tou je však napríklad kolana patriaca predsedovi ústavného súdu.

Insígnie tohto typu do faleristiky nepatria a preto je chybné zaradiť do predmetu jej záujmu insígnie kapitul, insígnie ústavov a nadácií šľachtícien a vyslužilých vojakov, insígnie pre dvorné dámy a rôzne insígnie určené pre označenie šľachty ako sa to bežne robí, pretože nemali charakter vyznamenania a vyjadrovali iba príslušnosť ich nositeľa k určitému celku.

Pojem insígnia však používa aj faleristika a to vo dvoch významoch. Prvý z nich sa aplikuje v súvislosti s rytierskymi rádmi, pretože duchovné rytierske rády a laické rytierske rády používali vlastné insígnie, ktoré označovali príslušnosť k nim. Hoci by sa na základe predchádzajúcej definície insígniologie zdalo, že do faleristiky nepatria, opak je pravdou. Práve insígnie týchto rádov stáli na počiatku procesu vzniku vyznamenaní vo faleristickom ponímaní. V prípade mnohých laických rytierskych rádov navyše okrem identifikačnej funkcie plnili aj funkciu špecifického vyznamenania a niektoré sa postupne transformovali na štandardné vyznamenania.

Druhá významová rovina súvisí s radmi, čiže vyznamenaniami **v podobe radov.** Tieto spravidla majú zložitejšiu vnútornú štruktúru ako aj vlastnú fyzickú podobu a preto sa pojem insígnia používa na označenie hmotnej (fyzickej) podoby príslušnej triedy príslušného radu. Ako príklad môžeme uviesť súčasné slovenské najvyššie vyznamenanie, Rad Bieleho dvojkríža. Insígnie jeho prvej triedy predstavuje veľkostuha s klenotom a hviezda. V prípade druhej triedy je to náhrdelníková stuha s klenotom a hviezda. Insígniou tretej triedy radu je klenot

na náhrdelníkovej stuhe. **Pojem insígnia sa však používa výlučne v súvislosti s radmi** a jeho použitie v súvislosti s dekoráciami je nezmyselné a neprípustné. Akákoľvek dekorácia akéhokoľvek stupňa preto nemá žiadnu insígniu, je iba medailou, krížom alebo odznakom príslušného stupňa. Na nešťastie tvorcom slovenskej legislatívy o štátnych vyznamenaniach chýbajú odborné znalosti a aj preto okrem veľkého počtu iných zásadných chýb a terminologických nezmyslov zákon o vyznamenaniach Slovenskej republiky prisudzuje insígnie aj dekoráciám v podobe krížov a medailí.¹⁶⁾

IV.

Ďalším problematickým okruhom je nesprávne používanie termínov rad a rád. Uvedený problém, ktorý sa však týka výlučne slovenského jazyka je na prvý pohľad banálny, ale v skutočnosti má spôsob písania slova rad zásadný charakter, pretože slovo **rad bez dĺžňa** oddávna **označuje druh vyznamenania**, zatiaľ čo rád s dĺžňom označuje samotné mníšske alebo rytierske združenie alebo organizáciu, nie však ich insígniu. Presná diferenciacia oboch pojmov súvisí predovšetkým so správnym zaradením nositeľných a neprenosných hmotných symbolov medzi vyznamenania alebo medzi insígnie rytierskych rádov, ktoré však paradoxne za istých okolností neslúžili iba na označenie príslušnosti k nim, ale zároveň a v niektorých prípadoch dokonca výlučne, plnili úlohu špecifických vyznamenaní. Nesprávne vzájomné zamieňanie a stotožňovanie oboch fenoménov pritom v konečnom dôsledku poskytuje nesprávne východiská pre vedecký výskum vývoja vyznamenaní. Keďže uvedený problém je príliš špecifický a pre zberateľov vyznamenaní na rozdiel od historikov nemá zásadný význam, nebudeme ho na tomto mieste podrobne rozoberať a obmedzíme sa iba na správnu aplikáciu oboch pojmov vrátane ich písania. Vo všeobecnosti možno uviesť, že stredoveké laické rytierske rády sa spočiatku na rozdiel od duchovných rytierskych rádov striktne dištancovali od použitia termínu rad na svoje označenie a preferovali termíny spolok, spoločnosť alebo združenie. Oproti tomu vyznamenania, ktoré vznikali vo veľkom počte od 17. storočia, preferovali práve termín rád a ich zakladatelia často tieto vyznamenania nesprávne považovali za rytierske rády. Aby to bolo ešte zložitejšie, niektoré stredoveké laické rytierske rády postupne strácali svoj rytiersky charakter a transformovali sa na štandardné vyznamenania. Ako príklad môžeme uviesť známy burgundský a neskôr habsburský rád Zlatého rúna z roku 1430, ktorý sa po roku 1559 v dôsledku straty kolektívneho rozhodovania stal iba pseudorádom, čiže vyznamenaním. Rovnaká zmena sa uskutočnila v roku 1680 v anglickom ráde Svätého Juraja alebo Podväzku z roku 1348. Oproti tomu napríklad francúzsky rád svätého Michala z roku 1469 bol už pri svojom

16) Zákon NR SR č. 522/2008 Z. z. o vyznamenaniach Slovenskej republiky, prílohy č. 4, 5 a 6 zákona – Kríž Milana Rastislava Štefánika, Pribinov kríž a Medaila prezidenta Slovenskej republiky.

založení iba čestným pseudorádcom a na legálne vyznamenanie sa oficiálne zmenil v roku 1665. Dôsledkom uvedených zmien je nejednotná ortografia jedného a toho istého rádu alebo radu, a to v závislosti od jeho skutočného charakteru v danom období.

Pre správne písanie názvov rytierskych rádov a vyznamenaní platí niekoľko základných pravidiel. V prípade laických rytierskych rádov sa používa schéma, kedy sa slovo „rád“ píše zásadne s malým začiatočným písmenom a s dĺžňom a prvé nasledujúce slovo začína veľkým písmenom (napríklad rád Draka, rád Hviezdy, rád Šupiny a podobne). V prípade zdvojených pomenovaní jedného rádu sa veľkým začiatočným písmenom píše prvé slová nasledujúce po slove „rád“ a po slove „alebo“ (napríklad rád Svätého Juraja alebo Podväzku, rád Vázy pozdravenia alebo Štoly a vázy, rád Peleríny alebo Dikobraza a podobne).

V prípade vyznamenaní v podobe radov sa pri oficiálnom pomenovaní radu slovo „Rad“ píše s veľkým začiatočným písmenom a samohláska a je bez dĺžňa. Veľkým písmenom sa začína aj prvé nasledujúce slovo (napríklad Rad Čestnej légie, Rad Bieleho dvojkríža, Rad Svätého Huberta a podobne) a tiež prvé slovo nasledujúce po slove „alebo“ v prípade zdvojených pomenovaní (napríklad Rad Svornosti alebo Spojených srdc a podobne). Veľké začiatocné písmeno sa však píše aj v prípade prvého slova viacslavného oficiálneho pomenovania radu hoci ním nie je slovo rad napríklad (Vojenský Rad Márie Terézie, Kráľovský najvznešenejší španielsky Rad Karola III. a podobne).

Výnimku predstavujú reverzné pomenovania, kedy sa slovo „rad“ ocitá na konci textového reťazca (napríklad Kráľovský saský občiansky záslužný rad). V prípade zložitých názvov sa môže použiť aj ich skrátená podoba. Ako príklad môžeme uviesť francúzsky rád Našej panej zo vznešeného domu alebo rád Hviezdy, ktorý sa zvykne zjednodušovať na rád Hviezdy. Podobne sa zjednodušuje aj nesmierne komplikovaný názov vyznamenania, ktorého oficiálne pomenovanie znie Rad Za zásluhy zriadený na pamäť štyroch rímskych cisárov zo slávneho limburského domu, spojený s ním prostredníctvom starobylej ušľachtlosti pod invocáciou svätého Filipa. Skrátená verzia pomenovania má dve rôzne podoby - Záslužný Rad Svätého Filipa a Rad Limburského leva.

Pre dekorácie platia podobné pravidlá – slová medaila, kríž alebo odznak sa píše s veľkým začiatočným písmenom a veľké je aj prvé písmeno nasledujúceho slova (napríklad Medaila Za záchranu života, Kríž Slovenského čestného pluku, Odznak Československého partizána a podobne). V prípade, že sa pred slovom medaila, kríž a odznak nachádza ich charakteristika, potom sa veľké písmeno

píše iba v tomto slove (napríklad Pamätná medaila Vojenského obranného spravodajstva, Záslužný kríž Klubu generálov Slovenskej republiky a podobne).

Pri vyznamenaniach sa zvyčajne používajú slovenské preklady ich pomenovaní, ale pôvodné pomenovania sa používajú v takých prípadoch, kedy tieto vyznamenania nemali pomenovanie v úradnom jazyku príslušnej krajiny ako napríklad pruský Rad Za zásluhu, čiže - Orden Pour Le Mérite, prípadne sú tak vo faleristickej literatúre zaužívané a ich preklad by bol zmätočný (napríklad poľský Rad Virtuti militari).

V.

Záverom ešte jedna **poznámka**. Hoci sa vo všeobecnosti zvykne o faleristike hovoriť v jednotnom čísle, v skutočnosti **existujú** prinajmenšom **faleristiky tri – vedecká, praktická a zberateľská**.

Vedecká faleristika je plnohodnotnou vedeckou disciplínou, ktorá sa pri štúdiu predmetu svojho bádania **riadi vedeckými princípmi**, používa štandardné metódy historickej práce a **používa presnú vedeckú terminológiu**.

Praktická faleristika, čiže tvorba nových vyznamenaní, **má zásadne vychádzať** nielen **z historických tradícií**, **ale aj z poznatkov a terminológie vedeckej faleristiky**. Vedecká aj praktická faleristika veľmi často využívajú zberateľskú faleristiku ako základ, na ktorom sa rozvíja vedecký výskum alebo tvorba nových vyznamenaní.

Zberateľská faleristika síce nie je vedeckou disciplínou **a zberatelia vyznamenaní** môžu budovať zbierky podľa svojich vlastných predstáv, ale napriek tomu **by mali rešpektovať predmet faleristiky tak, ako ho stanovuje vedecká faleristika**. Zároveň by mali bezpodmienečne rešpektovať a používať odbornú terminológiu, pretože iba tak zberateľská faleristika neustrnie na úrovni zberateľstva pivových podložiek, zápalkových krabičiek alebo modelov dopravných prostriedkov a postupne sa dostane na vyššiu odbornú úroveň. V neposlednom rade **poznatie a dôsledné používanie akéhosi štandardného vedeckého faleristického minima** spôsobí, že základné poznatky a správna faleristická terminológia postupne preniknú aj do bežného povedomia širšej verejnosti, čo v konečnom dôsledku pomôže zvýšiť kredit často podceňovaného zberateľstva vyznamenaní.

Dr. Peter ZELIŽŇÁK

**VOJENSKÉ VYZNAMENANIA A INÉ VOJENSKÉ ODZNAKY
SLOVENSKEJ REPUBLIKY**

© Peter Zelizňák

Zodpovedný redaktor: autor

Jazyková korektúra: Ing. Gabriela Sotoniaková

Grafická úprava a výtvarný redaktor: autor

Vydavateľ: Faleristická spoločnosť Slovenska

Kontakt: Zeliznak.Peter@gmail.com;

Faleristická spoločnosť Slovenska <predseda@fss.sk>

Tlač: Tlačiareň svidnícka, s. r. o.

Prvé vydanie

2013